

EERSTE ZONDAG VAN DE ADVENT

EERSTE LEZING *Jes., 63, 76b-17. 19b; 64, 3b-7*

Uit de Profeet Jesaja

Gij Heer zijt onze Vader, Gij onze Verlosser en uw Naam is eeuwig! Waarom Heer liet Gij ons van uw wegen afdwalen zodat ons hart verstokt werd en U niet meer vreesde? Keer U weer tot ons omwille van uw dienaren. Omwille van de stammen die uw eigendom zijn. Scheur toch de hemel open en daal af en de bergen zullen beven voor uw aanblik. Gij alleen zijt God en Gij staat bij al wie op U durft hopen. Gij komt hen tegemoet die met vreugde gerechtigheid beoefenen, die bij al wat ze doen aan U denken! Vertoord waart Gij op ons maar wij volharden in het kwaad: hoe zouden wij ooit redding kunnen vinden? Wij allen waren als onreinen, onze goede werken als kleding door stonden bevuild; Als bladeren zijn we afgevallen en de wind van onze zonden heeft ons meegevoerd. Niemand die er aan dacht uw Naam aan te roepen, die op U zijn vertrouwen durfde stellen: Gij had immers uw aangezicht van ons afgewend en Gij had ons prijsgegeven aan onze zonden. Toch zijt Gij, Heer, onze Vader; Wij zijn het leem, Gij de boetseerder: Wij zijn slechts het werk van uw handen. Blijf niet eindeloos op ons vertoord, Heer en wil onze ongerechtigheid niet voor altijd indachtig zijn: Zie op ons neer: wij zijn uw volk!

TUSSENZANG *Ps. 80 (79) 2ac en 3b, 15-16, 18-19*

REFR: God van de heerscharen, richt ons weer op; lach ons weer toe en wij zullen gered zijn.

Herder van Israël, hoor ons aan, Die troont op de Kerubs, verschijnt met luister; Werp uw macht in de strijd, kom om ons bij te staan.

God van de heerscharen; keer toch terug; zie neer uit de hemel en let op uw wijngaard. Bescherm wat uw eigen hand heeft geplant, het stekje dat Gij hebt gekweekt.

Laat uw hand op uw gunsteling rusten, op het kind dat Gij grootgebracht hebt. Nooit meer zullen wij U verlaten; bewaart Gij ons leven, dan prijzen wij U.

TWEEDE LEZING *1 Kor., 1,3-9*

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte.

Broeders en zusters, Genade en vrede voor u vanwege God onze Vader en de Heer Jezus Christus! Steeds weer zeg ik God dank voor zijn genade die u in Christus Jezus is gegeven. Want in Christus zijt gij, naarmate zijn getuigenis bij u ingang vond, in ieder opzicht rijk begiftigd met alle gaven van woord en kennis. Op dit punt komt gij niets tekort, terwijl gij vol verwachting uitziet naar de openbaring van onze Heer Jezus Christus. Hij zal u ook doen standhouden tot het einde zodat u geen blaam treft op de dag van onze Heer Jezus. God is getrouw, die u geroepen heeft tot gemeenschap met zijn Zoon onze Heer Jezus Christus.

ALLELUIA Ps. 84, 8

Laat ons uw barmhartigheid zien, geef ons uw heil, o Heer.

EVANGELIE Mc., 13, 33-37

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus .

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: "Weest op uw hoede, weest waakzaam; want gij weet niet wanneer het ogenblik daar is. Het is er mee als met een man die in het buitenland vertoeft. Bij het verlaten van zijn huis heeft hij aan zijn dienaars het beheer overgedragen, aan ieder zijn taak aangewezen en de deurwachter bevolen waakzaam te zijn. Weest dus waakzaam, want ge weet niet wanneer de heer des huizes komt, 's avonds laat of midden in de nacht, bij het hanegekraai of 's morgens vroeg. Als hij onverwachts komt laat hij u dan niet slapend vinden. En wat Ik tot u zeg zeg Ik tot allen: weest waakzaam!"

TWEEDE ZONDAG VAN DE ADVENT

EERSTE LEZING Jes., 40, 1-5, 9-11

Uit de Profeet Jesaja

Troost, troost toch mijn Stad, - zegt uw God -, Spreek Jeruzalem moed in. Roep haar toe dat haar straftijd voorbij is, dat haar ongerechtigheid vergeven is, dat zij van Gods hand haar zonden dubbel betaald heeft gekregen. Een stem roept: "Baan de Heer een weg in de steppe, effen voor onze God een heerbaan in de woestijn, elk dal moet gevuld, elke berg en heuvel geslecht worden, alle oneffenheden moeten vlak, de rotsmassa's een vallei worden.

En verschijnen zal de glorie des Heren en alle vlees zal daarvan getuige zijn: De mond des Heren heeft het gezegd!" Beklim de hoogste berg, gij Sion, vreugdebode, Verhef krachtig uw stem, Jeruzalem, vreugdegezant: Verkondig het luide, ken geen vrees, Roep tot de steden van Juda: "Uw God is op komst! Zie, God de Heer komt met kracht, Zijn arm voert de heerschappij; Zijn loon komt met Hem mee, Zijn beloning gaat voor Hem uit. Als een herder zal Hij zijn schapen weiden, in zijn armen ze samenbrengen, de lammeren dragen tegen zijn boezem, de schapen met zachte hand geleiden."

TUSSENZANG

Ps. 85(84), 9ab-10, 11-12, 13-14

REFR: Laat ons uw barmhartigheid zien, geef ons uw heil, o Heer.

Aanhoren zal ik wat God tot mij zegt, voorzeker een woord van verzoening. Zijn heil is nabij voor hen die Hem vrezen, zijn Glorie komt weer bij ons wonen.

Als trouw en erbarmen elkaar tegemoet gaan als vrede en recht elkander omhelzen; Dan zal de trouw uit de aarde ontspruiten, en ziet uit de hemel gerechtigheid neer.

Dan zal de Heer ons zijn zegen schenken en draagt ons land rijke vrucht. Dan zal voor Hem uit gerechtigheid gaan en voorspoed zijn schreden volgen.

TWEEDE LEZING 2 Petr., 3, 8-14

Uit de tweede brief van de heilige apostel Petrus

Vrienden, Een ding mag u niet ontgaan: voor de Heer is een dag als duizend jaren en duizend jaren als een dag. De Heer talmt niet met zijn belofte zoals sommigen menen, maar Hij heeft geduld met u daar Hij wil dat allen tot inkeer komen en dat niemand verloren gaat. Maar de dag des Heren zal komen als een dief. Dan zullen de hemelen dreunend vergaan en de elementen zullen door vuur worden verteerd; en de aarde en de daden op aarde verricht zullen zich bevinden voor Gods oordeel. Wanneer alles zo vergaat, hoe moet gij dan uitmunten door een heilig leven en innige vroomheid, de komst verwachend en verhaastend van de dag Gods, waardoor de hemelen in vlammen zullen opgaan en de elementen zullen

wegsmelten in de vuurgloed. Maar volgens zijn belofte verwachten wij nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waar gerechtigheid zal wonen. In deze verwachting, geliefden, moet gij u beijveren onbevlekt en onberispelijk voor Hem te verschijnen, in vrede met God.

ALLELUIA *Lc., 3, 4, 6*

Bereidt de weg van de Heer, maakt zijn paden recht: en heel de mensheid zal Gods redding zien.

EVANGELIE *Mc., 1, 1-8*

Begin van het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

Begin van de Blijde Boodschap van Jezus Christus, de zoon van God. Zoals er geschreven staat bij de profeet Jesaja: Zie, ik zend mijn bode voor u uit die voor u de weg zal banen; een stem van iemand die roept in de woestijn: Bereidt de weg van de Heer, maakt zijn paden recht. Zo trad Johannes op in de woestijn en doopte; hij preekte een doopsel van bekering tot vergiffenis van de zonden. Heel de landstreek Juda en alle inwoners van Jeruzalem trokken naar hem uit, en lieten zich door hem dopen in de rivier de Jordaan, terwijl zij hun zonden beleden. Johannes ging gekleed in kameelhaar met een leren gordel om zijn lendenen; hij at sprinkhanen en wilde honing. Hij predikte: "Na mij komt die sterker is dan ik, en ik ben niet waardig mij te bukken en de riem van zijn sandalen los te maken. Ik heb u gedoopt met water maar Hij zal u dopen met de heilige Geest."

DERDE ZONDAG VAN DE ADVENT

EERSTE LEZING *Jes., 61, 1-2a, 10-11*

Uit de Profeet Jesaja

De geest van de Heer God rust op Mij; Hij heeft Mij gezalfd om aan de armen de blijde boodschap te brengen. Hij heeft Mij gezonden om te genezen allen wier hart gebroken is, om de gevangenen vrijlating te melden, aan wie opgesloten zijn vrijheid; om aan te kondigen het genadejaar van de Heer. Ik wil jubelen en juichen in de Heer, mijn ziel wil zich verheugen in mijn God, want Hij heeft Mij

bekleed met het kleet des heils en Mij de mantel der gerechtigheid omgehangen, als een bruidegom die zich het hoofd feestelijk omhult

of als een bruid die zich met haar sieraden tooit. Want zoals de aarde haar vruchten voortbrengt en zoals een tuin het zaad laat rijpen, zo laat de Heer de gerechtigheid ontluiken en zijn glorie voor het oog der volken.

TUSSENZANG *Lc., 1, 46-48, 49-50, 53-54*

REFR: Hoog verheft nu mijn ziel de Heer.

Hoog verheft nu mijn ziel de Heer, verrukt is mijn geest om God, mijn verlosser. Zijn keus viel op zijn eenvoudige dienstmaagd: van nu af prijst ieder geslacht mij zalig.

Wonderbaar is het wat Hij mij deed, de Machtige, groot is zijn Naam. Barmhartig is Hij tot in lengte van dagen voor ieder die Hem erkent.

Behoeftigen schenkt Hij overvloed, maar rijken gaan heen met ledige handen. Hij trekt zich zijn dienaar Israël aan, zijn milde erbarming indachtig.

TWEEDE LEZING *1 Tess., 5, 16-24*

Uit de brief van de apostel Paulus aan de christenen van Tessalonica

Broeders en zusters, Weest altijd blij. Bidt zonder ophouden. Dankt God voor alles. Dit is het wat God van u verlangt in Christus Jezus. Blust de Geest niet uit: kleineert de profetische gaven niet, keurt alles, behoudt het goede. Houdt u verre van alle soort van kwaad. De God van de vrede, Hij moge u heiligen, geheel en al. Heel uw wezen: geest, ziel en lichaam moge ongerept bewaard zijn bij de komst van onze Heer Jezus Christus. Die u roept is getrouw: Hij zal zijn woord gestand doen.

ALLELUIA *Jes., 61, 1 (zie Lc. 4, 18)*

De geest des Heren is over mij gekomen, Hij heeft mij gezonden om aan armen de Blijde Boodschap te brengen.

EVANGELIE *Joh., 1, 6-8, 19-28*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

Er trad een mens op, een gezondene van God; zijn naam was Johannes. Deze kwam tot getuigenis, om te getuigen van het Licht opdat allen door hem tot geloof zouden komen. Niet hij was het Licht maar hij moest getuigen van het Licht. Dit dan is het getuigenis van Johannes, toen de Joden uit Jeruzalem priesters en levieten naar hem toezonden om hem te vragen: "Wie zijt gij?" Daarop verklaarde hij zonder enig voorbehoud en met grote stelligheid: "Ik ben de Messias niet." Zij vroegen hem: "Wat dan? Zijt gij Elia?" Hij zei: "Dat ben ik niet." "Zijt gij de profeet?," Hij antwoordde: "Neen." Toen zeiden zij hem: "Wie zijt gij dan? "Wij moeten toch een antwoord geven aan degenen die ons gestuurd hebben. "Wat zegt gij over uzelf?" Hij sprak: "Ik ben, zoals de profeet Jesaja het uitdrukt, de stem van iemand die roept in de woestijn: Maakt de weg recht voor de Heer!" De afgezanten waren uit de kring van de Farizeeën. Zij vroegen hem: "Wat doopt gij dan als gij de Messias niet zijt, noch Elia, noch de profeet?" Johannes antwoordde hun: "Ik doop met water maar onder u staat Hij die gij niet kent, Hij die na mij komt, ik ben niet waardig de riem van zijn sandalen los te maken." Dit gebeurde te Betanie, aan de overkant van de Jordaan waar Johannes aan het dopen was.

VIERDE ZONDAG VAN DE ADVENT

EERSTE LEZING 2 Sam., 7, 1-5, 8b-11, 16

Uit het tweede boek Samuel

Toen koning David zijn intrek had genomen in zijn paleis en de Heer gezorgd had dat al zijn vijanden, in heel de omtrek hem met rust lieten zei hij tegen de profeet Natan: "Nu moet u eens zien! Zelf woon ik in een paleis van cederhout en de ark van God staat onder tentdoek!" Natan zei tot de koning: "Doe gerust wat u van plan bent; de Heer staat u bij." Maar diezelfde nacht nog werd het woord van de Heer gericht tot Natan: "Zeg aan mijn dienaar David: Zo spreekt de Heer: Gij wilt voor mij een huis bouwen en mij daarin laten wonen? Zo spreekt de Heer, Heer van de hemelse machten: Ik heb u uit de steppe gehaald, achter de schapen vandaan om vorst te zijn over mijn volk Isral. Op al uw tochten heb ik u bijgestaan, al uw vijanden heb ik vernietigd, uw naam heb ik groot gemaakt als die van de groten der aarde. Ik heb mijn volk Israël een gebied

gegeven en het daar geplant om er te wonen. Het wordt niet meer opgeschrikt en door geen boosdoeners verdrukt zoals vroeger, in de tijd dat ik over Israël, mijn volk, rechters had aangesteld. Ik heb gezorgd dat al uw vijanden u met rust laten. De Heer kondigt u aan dat hij voor u een huis zal oprichten. Zo zal uw huis en uw koninklijke macht altijd stand houden; uw troon staat vast voor eeuwig."

TUSSENZANG *Ps. 89 (88), 2-3, 4-5, 27 en 29*

REFR: Uw gunsten, Heer, wil ik bezingen.

Uw gunsten, Heer, wil ik bezingen, uw trouw verkondigen aan elk geslacht. Gij hebt gezegd: mijn gunst blijft eeuwig duren, de hemel is de grondslag van mijn trouw;

Ik heb met David een verbond gesloten, mijn uitverkoren dienaar met een eed beloofd: Ik zal uw nageslacht in stand houden voor eeuwig, in alle tijden blijft uw troon bestaan.

Hij zal mij aanroepen; Gij zijt mijn Vader, mijn God, de steenrots van mijn heil. Voor altijd kan hij rekenen op mijn genade, voor immer blijft mijn bond met hem van kracht.

TWEEDE LEZING *Rom., 16, 25-27*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Rome

Broeders en zusters, Aan Hem die bij machte is u te bevestigen in het evangelie van Jezus Christus dat ik verkondig - volgens de openbaring van het geheim dat eeuwenlang verzwegen bleef maar dat nu is onthuld, en dat krachtens de opdracht van de eeuwige God aan de hand van profetische geschriften aan alle heidenvolken is bekend gemaakt om hen te brengen tot de gehoorzaamheid van het geloof.- Aan Hem, de enige, alwijze God zij de heerlijkheid door Jezus Christus in de eeuwen der eeuwen! Amen.

ALLELUIA *Lc.; 1, 38*

Zie de dienstmaagd des Heren, Mij geschiede naar uw woord.

EVANGELIE *Lc., 1, 26-38*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens

Lucas

Toen Elisabeth zes maanden zwanger was werd de engel Gabriël van Godswege gezonden naar een stad in Galilea, Nazaret, tot een maagd die verloofd was met een man die Jozef heette, uit het huis van David; de naam van de maagd was Maria. Hij trad bij haar binnen en sprak: "Verheug u, de Heer is met u." Zij schrok van dat woord en vroeg zich af wat die groet toch wel kon betekenen. Maar de engel zei tot haar: "Vrees niet Maria, want gij hebt genade gevonden bij God. Zie, gij zult zwanger worden en een zoon ter wereld brengen en gij moet Hem de naam Jezus geven. Hij zal groot zijn en Zoon van de Allerhoogste genoemd worden. God de Heer zal Hem de troon van zijn vader David schenken en Hij zal in eeuwigheid koning zijn over het huis van Jakob en aan zijn koningschap zal nooit een einde komen." Maria echter sprak tot de engel: "Hoe zal dit geschieden daar ik geen man beken?" Hierop gaf de engel haar ten antwoord: "De heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom ook zal wat ter wereld wordt gebracht heilig genoemd worden, Zoon van God. Weet dat zelfs Elisabeth, uw bloedverwante, in haar ouderdom een zoon heeft ontvangen en, ofschoon zij onvruchtbaar heette, is zij nu in haar zesde maand; want voor God is niets onmogelijk." Nu zei Maria: "Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord." En de engel ging van haar heen.

VIGILIEMIS VAN KERSTMIS

EERSTE LEZING *Jes., 62, 1-5*

Uit de Profeet Jesaja

Omwille van Sion mag ik niet zwijgen, terwille van Jeruzalem mij niet stil houden, Want als de zon zal haar gerechtigheid stralen, haar heil branden als een fakkel. De volkeren zullen uw gerechtigheid aanschouwen, alle koningen uw glorie zien en men zal u een nieuwe naam geven, een naam door de Heer bedacht. In de hand van de Heer zult gij een flonkerende kroon zijn, in de hand van uw God een koninklijke diadeem. Gij zult niet meer heten: De Verlatene, uw land niet meer: Woestenij; maar gij zult heten: Mijn Welbehagen, uw land: Gehuwde; want in u heeft de Heer zijn behagen gesteld en uw land wordt Hem ten huwelijk gegeven. Zoals een jonge man een meisje huwt, zal u uw bouwheer huwen.

TUSSENZANG *Ps. 89 (88). 4-5, 16-17, 27 en 29*

REFR: Uw gunsten, Heer, wil ik bezingen.

Ik heb met David een verbond gesloten; mijn uitverkoren dienaar met een eed beloofd: Ik zal uw nageslacht in stand houden voor eeuwig, in alle tijden blijft uw troon bestaan.

Gelukkig is het volk dat weet wat blijdschap is, omdat het leeft, Heer, in het licht van uw gelaat. Van dag tot dag vertrouwt het op uw Naam, vindt het zijn kracht in uw gerechtigheid.

Hij zal mij aanroepen; Gij zijt mijn Vader, mijn God, de steenrots van mijn heil. Voor altijd kan hij rekenen op mijn genade; voor immer blijft mijn bond met hem van kracht.

TWEEDE LEZING *Hand., 13, 16-17. 22-25*

Uit de Handelingen der Apostelen

Broeders en zusters, Toen Paulus te Antiochië in Pisidië aankwam, stond hij op in de synagoge, wenkte met de hand en zei: "Mannen van Israël en godvrezenden, luistert. De God van dit volk Israël heeft onze vaders uitverkoren, en het volk groot gemaakt tijdens het verblijf in Egypte en met machtige hand daaruit weggevoerd. Nadat Hij hem verworpen had verhief Hij David tot hun koning. Van deze gaf Hij het getuigenis: Ik heb David gevonden, de zoon van Isai, een man naar mijn hart die mijn wil in alles zal volbrengen. Uit diens nakomelingschap heeft God volgens belofte voor Israël een Verlosser doen voortkomen, Jezus; nadat reeds Johannes voor zijn optreden een doopsel van bekering had gepredikt aan heel het volk Israël.

Toen Johannes aan het einde van zijn loopbaan was zei hij: Wat ge meent dat ik ben ben ik niet; maar na mij komt iemand wiens schoeisel ik niet waard ben los te maken."

ALLELUIA

Morgen zal de ongerechtigheid van de aarde gedelgd worden en de Redder van de wereld zal over ons heersen.

EVANGELIE

Mt. 1, 1-25 of 18-25

Geslachtslijst van Jezus Christus, zoon van David, zoon van Abraham. Abraham was de vader van Isaak, Isaak van Jakob,

Jakob van Juda en zijn broers; Juda was de vader van Peres en Zerach, die uit Tamar geboren werden; Peres was de vader van Chesron, Chesron van Aram, Aram van Amminadab, Amminadab van Nachson, Nachson van Salmon, Salmon van Boaz, die uit Rachab geboren werd; Boaz was de vader van Obed, geboren uit Ruth; Obed was de vader van Isai en Isai van David, de koning. David was de vader van Salomo, die geboren werd uit de vrouw van Uria; Salomo was de vader van Rechabaam, Rechabaam van Abia, Abia van Asa, Asa van Josafat, Josafat van Joram, Joram van Uzzia, Uzzia van Jotam, Jotam van Achaz, Achaz van Hizkia, Hizkia van Manasse, Manasse van Amon, Amon van Josia, Josia van Jechonja en zijn broers, in de tijd van de Babylonische ballingschap. Na de Babylonische ballingschap werd Jechonja de vader van Saaltiel, Saaltiel van Zerubabel, Zerubabel van Abihud, Abihud van Eljakim, Eljakim van Azor, Azor van Sadok, Sadok van Achim, Achim van Eliud, Eliud van Elaazar, Elaazar van Mattan, Mattan van Jakob. Jakob nu was de vader van Jozef, de man van Maria, en uit haar werd geboren Jezus, die Christus genoemd wordt. In het geheel zijn er dus van Abraham tot David veertien geslachten, van David tot de Babylonische ballingschap ook veertien geslachten en van de Babylonische ballingschap tot de Christus eveneens veertien geslachten.)

De geboorte van Jezus Christus vond plaats op deze wijze: Toen zijn moeder Maria verloofd was met Jozef bleek zij, voordat ze gingen samenwonen, zwanger van de heilige Geest. Omdat Jozef, haar man, rechtschapen was en haar niet in opspraak wilde brengen, dacht hij er over in stilte van haar te scheiden. Terwijl hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer die tot hem sprak: "Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; het kind in haar schoot is van de heilige Geest. Zij zal een zoon ter wereld brengen die gij Jezus moet noemen, want Hij zal zijn volk redden uit hun zonden." Dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden wat de Heer gesproken heeft door de profeet, die zegt: "Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon ter wereld brengen, en men zal Hem de naam Immanuël geven. Dat is de vertaling: God met ons. Ontwaakt uit de slaap deed Jozef zoals de engel van de Heer hem bevolen had en nam zijn vrouw tot zich. Toch had hij geen gemeenschap met haar totdat zij een zoon ter wereld bracht; en hij noemde Hem Jezus.

KERSTMIS - NACHTMIS

EERSTE LEZING *Jes., 9, 1-6*

Uit de Profeet Jesaja

Het volk dat wandelt in de duisternis ziet een helder licht; Een glans straalt over hen die wonen in het land van de dood. Gij hebt hun blijdschap vermeerderd, hun vreugde vergroot. Voor uw aanschijn zijn zij vrolijk als mensen die opgewekt zijn bij de oogst of jubelen bij het verdelen van de buit. Want het juk dat zwaar op hem drukt, Het blok dat ligt op zijn nek, en de stok van zijn drijver hebt Gij stuk gebroken als in de dagen van Midjan. Want alle laarzen van stampende soldaten en hun opgerolde mantels met bloed besmeurd zullen ten offer vallen aan het vuur en een prooi worden van de vlammen. Want een Kind is ons geboren, een Zoon werd ons geschonken; Hem wordt de macht op de schouders gelegd en men noemt Hem: Wonderbare Raadsman, Goddelijke Held, Eeuwige Vader, Vredevorst. Een grote macht en een onbeperkte welvaart zullen toevallen aan Davids troon en aan zijn koninkrijk, zodat het gegrondvest zal zijn en stevig gebouwd op recht en gerechtigheid van nu af tot in eeuwigheid. De ijver van de Heer der Hemelse Machten brengt het tot stand.

TUSSENZANG *Ps. 96 (95), 1-2a, 2b-3, 11-12, 13*

REFR: Heden is ons een Redder geboren, Christus de Heer.

Zingt voor de Heer een nieuw gezang, zingt voor de Heer, alle landen. Zingt voor de Heer en verheerlijkt zijn Naam, verkondigt zijn heil alle dagen.

Meldt aan de naties zijn heerlijkheid, zijn wondere daden aan alle volken. Dan straalt de hemel en jubelt de aarde, de zee neuriet mee met al wat daar leeft;

De velden zwaaien met al hun gewassen, de woudreuzen buigen hun kruin. Zij juichen de Heer toe omdat Hij komt, Hij komt als koning der aarde.

Rechtvaardig zal Hij de wereld regeren, de volkeren eerlijk en trouw.

TWEEDE LEZING *Tit., 2, 11-14*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan Titus
Dierbare, De genade van God, bron van heil voor alle mensen, is op aarde verschenen. Zij leert ons goddeloosheid en wereldse begeerten te verzaken en bezonnen, rechtvaardig en vroom te leven in deze tijd, terwijl wij uitzien naar de zalige vervulling van onze hoop, de openbaring van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland Christus Jezus. Hij heeft zichzelf voor ons gegeven om ons van alle ongerechtigheid te verlossen en ons te maken tot zijn eigen volk, gereinigd van zonde, vol ijver voor alle goeds.

ALLELUIA *Lc., 2, 10-11*

Ik verkondig u een vreugdevolle boodschap: heden is een Redder geboren, Christus de Heer.

EVANGELIE *Lc., 2, 1-14*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas

In die dagen kwam er een besluit van keizer Augustus dat er een volkstelling moest gehouden worden in heel zijn rijk. Deze volkstelling vond plaats eer Quirinius landvoogd van Syrië was. Allen gingen op reis, ieder naar zijn eigen stad, om zich te laten inschrijven. Ook Jozef trok op en omdat hij behoorde tot het huis en geslacht van David, ging hij van Galilea, uit de stad Nazaret naar Judaa: naar de stad van David, Betlehem geheten, om zich te laten inschrijven, samen met Maria zijn verloofde die zwanger was. Terwijl zij daar verbleven brak het uur aan waarop zij moeder zou worden; zij bracht een zoon ter wereld, haar eerstgeborene. Zij wikkelde Hem in doeken en legde Hem neer in een kribbe, omdat er voor hen geen plaats was in de herberg. In de omgeving bevonden zich herders die in het open veld gedurende de nacht hun kudde bewaakten. Plotseling stond een engel des Heren voor hen en zij werden omstraald door de glorie des Heren zodat zij door grote vrees werden bevangen. Maar de engel sprak tot hen: "Vreest niet, want zie, ik verkondig u een vreugdevolle boodschap die bestemd is voor heel het volk.

Heden is u een Redder geboren, Christus de Heer, in de stad van David. En dit zal voor u een teken zijn: gij zult het pasgeboren kind vinden in doeken gewikkeld en liggend in een kribbe." Opeens voegde zich bij de engel een hemelse heerschare zij verheerlijkten God met de woorden: "Eer aan God in den hoge en op aarde vrede onder de mensen in wie Hij welbehagen heeft."

KERSTMIS- DAGERAADSMIS

EERSTE LEZING *Jes., 62, 11-12*

Uit de Profeet Jesaja

De Heer laat het over heel de aarde verkondigen: "Spreek tot Vrouwe Sion: Uw Redder is op komst. "Zij die Hij zich verworven heeft komen met Hem mee; zij die Hij zich gewonnen heeft gaan voor Hem uit. Zij zullen heten: Heilig Volk, Verlosten van de Heer, en gij zult heten: Beminde, Nooit verlaten stad."

TUSSENZANG *Ps. 97 (96); 1 en 6, 11-12*

REFR: Heden straalt het licht over ons omdat ons de Heer is geboren.

De Heer is koning, de aarde mag juichen, blij zijn de landen rondom de zee. De hemel verkondigt zijn heiligheid en alle volken aanschouwen zijn glorie.

De Heer heeft hen lief die het kwade haten, Hij houdt over zijn getrouwen de wacht en redt hen uit wrede handen. Steeds komt er licht voor de vromen, geluk voor oprechter van hart.

TWEEDE LEZING *Tit., 3, 4-7*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan Titus Dierbare,

De goedheid en mensenliefde van God onze Heiland is op aarde verschenen, en Hij heeft ons gered, niet omdat wij iets goeds gedaan zouden hebben maar alleen omdat Hij barmhartig is. Hij heeft ons gered door het bad van wedergeboorte en vernieuwing door de heilige Geest. Want Hij heeft de Geest overvloedig over ons uitgestort door Christus onze Heiland. Zo zijn wij door zijn genade gerechtvaardigd en erfgenamen geworden van het eeuwige leven waar onze hoop op gericht is.

ALLELUIA *Lc., 2, 14*

Eer aan God in den hoge en op aarde vrede onder de mensen in wie Hij welbehagen heeft.

EVANGELIE Lc., 2, 15-20

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas

Zodra de engelen weer van hen weggegaan waren naar de hemel zeiden de herders tot elkaar: "Komt, laten we naar Betlehem gaan om te zien wat er gebeurd is en wat de Heer ons heeft bekend gemaakt." Ze haastten zich er heen en vonden Maria en Jozef en het pasgeboren kind, dat in de kribbe lag. Toen ze dit gezien hadden maakten ze bekend wat hun over dit kind gezegd was. Allen die het hoorden stonden verwonderd over hetgeen de herders hun verhaalden. Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en overwoog ze bij zichzelf. De herders keerden terug terwijl zij God verheerlijkten en loofden om alles wat zij gehoord en gezien hadden; het was juist zoals hun gezegd was.

KERSTMIS DAGMIS

EERSTE LEZING Jes., 52, 7-10

Uit de Profeet Jesaja

Hoe liefelijk op de bergen de voeten van de vreugdebode, die vrede meldt, goed nieuws verkondigt, die heil komt melden, die zegt tot Sion: Uw God regeert! Hoort! Uw torenwachters verheffen hun stem, zij jubelen tegelijk want zij zien, oog in oog de terugkeer van de Heer naar Sion. Barst los in jubel, allen samen, puinen van Jeruzalem, want de Heer heeft zijn volk getroost; hij heeft Jeruzalem verlost. De Heer heeft zijn heilige arm ontbloot voor de ogen van alle volkeren; en alle grenzen der aarde hebben het heil van onze God aanschouwd.

TUSSENZANG Ps. 98 (97), 1, 2-3ab, 3cd-4, 5-6

REFR: Geheel de aarde aanschouwde wat onze God voor ons deed.

Zingt voor de Heer een nieuw gezang omdat Hij wonderen deed. Zijn hand deed zich krachtig geiden, de macht van zijn heilige arm.

Zijn weldaden deed Hij ons kennen, de volkeren zijn gerechtigheid. Opnieuw bleek zijn goedheid en trouw ten gunste van Israels huis.

Geheel de aarde aanschouwde wat onze God voor ons deed.
Verheerlijkt de Heer, alle landen, weest blij, verheugt u en zingt.

Zingt voor de Heer bij de citer, met citer en psalterspel. Laat schallen trompet en bazuin en danst voor de Heer, uw koning.

TWEEDE LEZING *Hebr., 1, 1-6*

Uit de brief aan de Hebreëën

Broeders en zusters, Nadat God eertijds vele malen en op velerlei wijzen tot onze vaders gesproken had door de profeten, heeft Hij nu, op het einde der tijden, tot ons gesproken door de Zoon, die Hij erfgenaam gemaakt heeft van al wat bestaat en door wie Hij het heelal heeft geschapen. Hij is de afstraling van Gods heerlijkheid en het evenbeeld van zijn wezen. Hij houdt alles in stand door zijn machtig woord. En na de reiniging der zonden te hebben voltrokken heeft Hij zich neergezet ter rechterzijde van de majesteit in den hoe, ver verheven boven de engelen, zoals Hij hen ook overtreft in de waardigheid die zijn deel is geworden. Heeft God ooit tot een engel gezegd: "Gij zijt mijn Zoon; Ik heb U heden verwekt"? Of: "Ik zal een vader voor Hem zijn en Hij zal mijn zoon zijn"? Wanneer Hij evenwel de Eerstgeborene opnieuw de wereld binnenleidt zegt Hij: "Alle engelen Gods moeten Hem hulde brengen."

ALLELUIA

Wij staan in het volle licht van deze heilige dag: komt, laten we de Heer aanbidden. Want heden daalde een groot licht op aarde neer.

EVANGELIE *Joh., 1, 1-18 of 1-5. 9-14*

Begin van het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In het begin was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in het begin bij God. Alles is door Hem geworden en zonder Hem is niets geworden van wat geworden is. In Hem was leven en dat leven was het licht der mensen. En het licht schijnt in de duisternis maar de duisternis nam het niet aan.

(Er trad een mens op, een gezondene van God; zijn naam was Johannes. Deze kwam tot getuigenis, om te getuigen van het Licht opdat allen door hem tot geloof zouden komen. Niet hij was het

Licht maar hij moest getuigen van het Licht.)

Het ware Licht dat iedere mens verlicht kwam in de wereld. Hij was in de wereld; de wereld was door Hem geworden en toch erkende de wereld Hem niet. Hij kwam in het zijne, maar de zijnen aanvaardden Hem niet. Aan allen echter die Hem wel aanvaardden, aan hen die in zijn Naam geloven gaf Hij het vermogen kinderen van God te worden. Zij zijn niet uit bloed noch uit begeerte van het vlees of de wil van een man, maar uit God geboren. Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, zulk een heerlijkheid als de Eniggeborene van de Vader ontvangt, vol genade en waarheid.

(Wij hebben Johannes' getuigenis over Hem toen hij uitriep: "Deze was het van wie ik zei: Hij die achter mij komt is voor mij, want Hij was eerder dan ik." Van zijn volheid hebben wij allen ontvangen; genade op genade. Werd de Wet door Mozes gegeven, de genade en de waarheid kwamen door Jezus Christus. Niemand heeft ooit God gezien; de Eniggeborene God die in de schoot des Vaders is, Hij heeft Hem doen kennen.)

Zondag onder octaaf Kerstmis FEEST VAN DE H. FAMILIE

EERSTE LEZING *Sir., 3, 3-7. 14-17a*

Uit het Boek Ecclesiasticus

De Heer heeft een vader aangesteld over de kinderen; en de moeder recht gegeven over haar zonen. Wie zijn vader eerbiedigt krijgt vergiffenis van zonden en als iemand die schatten verzamelt is hij die zijn moeder eert. Wie zijn vader eert, beleeft vreugde aan zijn kinderen, en wanneer hij bidt wordt hij verhoord, Wie zijn vader eert zal een lang leven genieten en wie zijn vader gehoorzaamt verkwikt het hart van zijn moeder. Wie de Heer vreest, eert zijn ouders en zal zijn meesters dienen die hem hadden voortgebracht. Medelijden met uw vader zal niet worden vergeten, anders dan de zonden bouwt zij uw huis op. Op de dag dat gij in nood zijt wordt aan u gedacht; als sneeuw voor de zon smelten uw zonden weg. Als een godslasteraar is hij die zijn vader in de steek laat, en door de Heer vervloekt is hij die zijn moeder verbittert. Kind, als gij iets doet, doe het dan deemoedig.

TUSSENZANG *Ps. 128 (127), 1-2, 3, 4-5*

REFR: Gelukkig die godvrezend zijt, en de weg des Heren gaat.

Gelukkig die godvrezend zijt, de weg des Heren gaat. Ge zult de vrucht van eigen arbeid eten; tevreden en voorspoedig zult ge zijn.

Uw vrouw daarbinnen in uw huis is als een rijksbeladen wijnstok. En als olijventakken rond de stam zo staan uw zonen om uw tafel.

Ja, zo wordt elke man gezegend die eer geeft aan de Heer. Moogt gij Jeruzalem welvarend zien zolang uw dagen duren.

TWEEDE LEZING *Kol., 3, 12-21*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Kolosse

Broeders en zusters, Bekleedt u dan, als Gods heilige en geliefde uitverkorenen met tedere ontferming, goedheid, deemoed, zachtheid en geduld. Verdraagt elkander en vergeeft elkander als de een tegen de ander een grief heeft. Zoals de Heer u vergeven heeft zo moet ook gij vergeven. Voegt bij dit alles de liefde als de band der volmaaktheid. En laat de vrede van Christus heersen in uw hart; daartoe zijt gij immers geroepen, als leden van een lichaam. En weest dankbaar. Het woord van Christus moge in volle rijkdom onder u wonen. Leert en vermaant elkander met alle wijsheid. Zingt voor God met een dankbaar hart psalmen, hymnen en liederen, ingegeven door de Geest. En al wat gij doet in woord of werk doet alles in de naam van Jezus de Heer, God de Vader dankend door Hem. Vrouwen, weest uw man onderdanig, zoals het christenen betaamt. Mannen, hebt uw vrouw lief en weest niet humeurig tegen haar. Kinderen, gehoorzaamt uw ouders in alles, want dit is de Heer welgevallig. Vaders, tergt uw kinderen niet, opdat zij de moed niet verliezen.

ALLELUIA *Kol., 3, 15a en 16a*

Laat de vrede van Christus heersen in uw hart. Het woord van Christus moge in volle rijkdom onder u wonen.

EVANGELIE *Lc., 2, 22-40 of 22. 39-40*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas

Toen de tijd aanbrak waarop Maria en het kind volgens de Wet van

Mozes gereinigd moesten worden, brachten zijn ouders Jezus naar Jeruzalem

Om Hem aan de Heer op te dragen, volgens het voorschrift van de Wet des Heren: elke eerstgeborene van het mannelijk geslacht moet aan de Heer worden toegeheiligd, en om volgens de bepaling van de Wet des Heren een offer te brengen, namelijk een koppel tortels of twee jonge duiven. Nu leefde er in Jeruzalem een zekere Simeon, een wetgetrouw en vroom man die Israels vertroosting verwachtte, en de heilige Geest rustte op hem. Hij had een godsspraak ontvangen van de heilige Geest dat de dood hem niet zou treffen voordat hij de Gezalfde des Heren zou hebben aanschouwd. Door de Geest gedreven was hij naar de tempel gekomen. Toen de ouders het kind Jezus daar binnenbrachten om aan Hem het voorschrift der Wet te vervullen, nam ook hij het kind in zijn armen en verkondigde Gods lof met de woorden: "Uw dienaar laat gij, Heer, nu naar uw woord in vrede gaan: mijn ogen hebben thans uw Heil aanschouwd dat Gij voor alle volken hebt bereid; een licht dat voor de heidenen straalt, een glorie voor uw volk Israël." Zijn vader en moeder stonden verbaasd over wat van Hem gezegd werd. Daarop sprak Simeon over hen een zegen uit en hij zei tot Maria, zijn moeder: "Zie, dit kind is bestemd tot val of opstanding van velen in Israël, tot een teken dat weersproken wordt, opdat de gezindheid van vele harten openbaar moge worden; en uw eigen ziel zal door een zwaard worden doorboord." Er was ook een profetes, Hanna, een dochter van Fanuel, uit de stam van Aser. Zij was hoogbejaard en na haar jeugd had zij zeven jaren met haar man geleefd. Nu was zij een weduwe van vierentachtig jaar. Ze verbleef voortdurend in de tempel en diende God dag en nacht door vasten en gebed. Op dit ogenblik kwam zij naderbij, dankte God en sprak over het kind tot allen die de bevrijding van Jeruzalem verwachtten.)

Toen zij alle voorschriften van de Wet des Heren vervuld hadden keerden zij naar Galilea, naar hun stad Nazaret terug. Het kind groeide op en nam toe in krachten; het werd vervuld van wijsheid en de genade Gods rustte op Hem.

Octaafdag van Kerstmis (1 januari) MOEDERSCHAP VAN MARIA

EERSTE LEZING Num., 6, 22-27

Uit het Boek Numeri

De Heer sprak tot Mozes: "Zeg aan Aäron en zijn zonen: Als gij de

Israëlieten zegent, doe het dan met deze woorden: Moge de Heer u zegenen en u behoeden ! Moge de Heer de glans van zijn gelaat over u spreiden en u genadig zijn! Moge de Heer zijn gelaat naar u keren en u vrede schenken! Als zij zo mijn naam over de Israëlieten uitspreken zal ik hen zegenen."

TUSSENZANG *Ps. 67 (66), 2-3, 5, 6 en 8*

REFR: God, wees ons barmhartig en zegen ons.

God, wees ons barmhartig en zegen ons, toon ons het licht van uw aanschijn; Opdat men op aarde uw wegen mag kennen; in alle landen uw heil.

Laat alle naties van vreugde juichen omdat Gij de volken rechtvaardig regeert en alles op aarde bestuurt.

Geef dat de volken U eren, o God, dat alle volken U eren. God geve ons zo zijn zegen dat heel de aarde Hem vreest.

TWEEDE LEZING *Gal., 4, 4-7*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de Galaten

Broeders en zusters, Toen de volheid van de tijd gekomen was, zond God zijn eigen Zoon, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet om ons; slaven van de wet, vrij te maken zodat wij de rang kregen van zonen. En omdat ge zonen zijt heeft God de Geest van zijn Zoon, die "Abba, Vader!" roept in ons hart gezonden. Ge zijt dus niet langer slaaf maar zoon en als zoon ook erfgenaam en wel door toedoen van God.

ALLELUIA *Hebr., 1, 1-2*

Op velerlei wijzen heeft God tot onze vaders gesproken gesproken door de profeten, op het einde der tijden heeft Hij tot ons gesproken in de Zoon.

EVANGELIE *Lc., 2, 16-21*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas

In die tijd haastten de herders zich naar Betlehem en vonden Maria

en Jozef en het pasgeboren kind, dat in de kribbe lag. Toen ze dit gezien hadden maakten ze bekend wat hun over dit kind gezegd was. Allen die het hoorden stonden verwonderd over hetgeen de herders hun verhaalden. Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en overwoog ze bij zichzelf. De herders keerden terug terwijl zij God verheerlijkten en loofden om alles wat zij gehoord en gezien hadden; het was juist zoals hun gezegd was. Toen de acht dagen voorbij waren en men het kind moest besnijden, ontving het de naam Jezus, zoals het door de engel was genoemd voordat het in de moederschoot werd ontvangen.

TWEEDE ZONDAG NA KERSTMIS

EERSTE LEZING Sir., 24, 1-4. 12-16

Uit het Boek Ecclesiasticus

De wijsheid zingt haar eigen lof en roemt zichzelf te midden van haar volk; in de gemeente van de Allerhoogste opent zij haar mond; in tegenwoordigheid van zijn heerschaar roemt zij zichzelf. "Ik ben uitgegaan uit de mond van de Allerhoogste en als een nevel heb ik de aarde bedekt. Ik sloeg mijn tent op in de hoogten en mijn troon rustte op een wolkkolom. Ik heb wortel geschoten in een roemrijk volk, in het erfdeel van de Heer; zijn erfbezit. Als een ceder op de Libanon ben ik opgeschoten en als een cypres op de bergen van Hermon; als een palmboom in En-Gedi ben ik opgeschoten; als een rozenstruik in Jericho. Als kaneel en balsem verbreidde ik een geur van specerijen en als uitgelezen mirre verspreidde ik een liefelijke reuk. Als een terebinth strekte ik mijn takken uit en mijn twijgen waren twijgen vol schoonheid en pracht."

TUSSENZANG Ps. 147; 12-13, 14-15, 19-20

REFR: Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond.

Loof dus de Heer, Jeruzalem, Sion, verheerlijk uw God! Want Hij heeft uw poorten stevig gegrendeld, uw zonen gezegend binnen uw muur.

Hij laat u in vrede uw akkers bebouwen en voedt u met tarwebloem. Hij zendt zijn bevel uit over de aarde en haastig rept zich zijn woord.

Hij is het die Jakob zijn woord heeft gezonden, zijn wet en geboden

voor Israël. Nooit was er een volk dat Hij zo heeft behandeld, geen ander maakt Hij zijn wegen bekend.

TWEEDE LEZING *Ef., 1, 3-6. 15-18*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, Gezegend is God, de Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons in de hemelen in Christus heeft gezegend met elke geestelijke zegen. In Hem heeft Hij ons uitverkoren voor de grondlegging der wereld, om heilig en vlekkeloos te zijn voor zijn aangezicht. In liefde heeft Hij ons voorbestemd zijn kinderen te worden door Jezus Christus, naar het welbehagen van zijn wil, tot lof van de heerlijkheid van zijn genade. Daarom zeg ook ik onophoudelijk dank, want ik heb gehoord van uw geloof in de Heer Jezus en van uw liefde voor alle heiligen. Steeds gedenk ik u in mijn gebeden. Ik smeeek de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u de Geest te geven van wijsheid en openbaring om Hem waarachtig te kennen. Moge Hij uw innerlijk oog verlichten om te zien, hoe groot de hoop is waartoe Hij u roept, hoe rijk de heerlijkheid van zijn erfdeel te midden der heiligen.

ALLELUIA *1 Tim., 3, 16*

Lof zij U, Christus, verkondigd onder de volken; Lof zij U, Christus, gelovig aanvaard in de wereld.

EVANGELIE *Joh., 1, 1-18 of 1-5. 9-14*

Begin van het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In het begin was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in het begin bij God. Alles is door Hem geworden en zonder Hem is niets geworden van wat geworden is. In Hem was leven en dat leven was het licht der mensen. En het licht schijnt in de duisternis maar de duisternis nam het niet aan.

(Er trad een mens op een gezondene van God; zijn naam was Johannes. Deze kwam tot getuigenis, om te getuigen van het Licht opdat allen door hem tot geloof zouden komen. Niet hij was het Licht maar hij moest getuigen van het Licht.)

Het ware Licht dat iedere mens verlicht kwam in de wereld. Hij was

in de wereld; de wereld was door Hem geworden en toch erkende de wereld Hem niet. Hij kwam in het zijne, maar de zijnen aanvaardden Hem niet. Aan allen echter die Hem wel aanvaardden, aan hen die in zijn Naam geloven gaf Hij het vermogen kinderen van God te worden. Zij zijn niet uit bloed noch uit begeerte van het vlees of de wil van een man, maar uit God geboren. Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, zulk een heerlijkheid als de Eniggeborene van de Vader ontvangt, vol genade en waarheid.

(Wij hebben Johannes' getuigenis over Hem toen hij uitriep: "Deze was het van wie ik zei: Hij die achter mij komt is voor mij, want Hij was eerder dan ik." Van zijn volheid hebben wij allen ontvangen; genade op genade. Werd de Wet door Mozes gegeven, de genade en de waarheid kwamen door Jezus Christus. Niemand heeft ooit God gezien; de Eniggeborene God die in de schoot des Vaders is, Hij heeft Hem doen kennen.)

OPENBARING DES HEREN (6 januari)

EERSTE LEZING *Jes., 60, 1-6*

Uit de Profeet Jesaja

Sta op, laat het licht u beschijnen, Jeruzalem, want de Zon gaat over u op en de glorie van de Heer begint over u te schijnen. Want zie: duisternis bedekt de aarde, het donker de volkeren maar over u gaat de Heer op en zijn glorie is boven u verschenen. Volkeren komen af op uw licht, koningen op de luister van uw dageraad. Sla uw ogen op en zie om u heen: van overal stromen ze naar u toe, uw zonen komen van verre, uw dochters draagt men op de arm. Bij het zien hiervan zult gij met blijdschap worden vervuld en uw hart zal bonzen en wijd worden van vreugde. Want de schatten der zee gaan over in uw bezit, de rijkdommen der volkeren worden aan u afgedragen. Een zee van kamelen bedekt u, jonge kamelen van Midjan en Efa. Alle bewoners van Sjeba trekken naar u toe; ze voeren goud en wierook aan en verkondigen luide de roem van de Heer.

TUSSENZANG *Ps. 72 (71), 2, 7-8, 10-11, 12-13*

REFR: Alle volken der aarde huldigen U, Heer.

Mijn God, verleen de koning uw wijsheid, de koningszoon uw

rechtvaardigheid. Rechtvaardigheid zal in zijn dagen ontbloeien en welvaart alom tot het einde der maanden.

Regeren zal hij van zee tot zee, vanaf de Rivier tot de grens van de aarde. Vorsten van Tarsis, van verre kusten, zenden geschenken, Arabische heersers en Etiopen betalen hem cijns.

Hem huldigen alle vorsten der aarde en alle volkeren dienen hem. De arme die steun vraagt zal hij bevrijden, de ongelukkige zonder hulp. Hij zal zich ontfermen over misdeelden, de zwakken schenkt hij weer levensmoed.

TWEEDE LEZING *Ef., 3,2-3a. 5-6*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, Gij hebt toch vernomen hoe zich de genade Gods heeft verwezenlijkt die mij met het oog op u gegeven is; door openbaring is mij de kennis van het geheim meegedeeld, zoals ik het reeds in het kort heb beschreven. Nooit is het onder vroegere geslachten aan de kinderen der mensen bekend gemaakt, zoals het nu door de Geest is geopenbaard aan zijn heilige apostelen en profeten: dat de heidenen in Christus Jezus medeërfgenamen zijn, medeleden en mededeelgenoten van de belofte door middel van het evangelie.

ALLELUIA *Mt., 2; 2*

Wij hebben de ster in het oosten gezien en komen de Heer onze hulde brengen.

EVANGELIE *Mt., 2, 1-12*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

Toen Jezus te Betlehem in Juda geboren was, ten tijde van koning Herodes, kwamen er te Jeruzalem Wijzen uit het oosten en vroegen: "Waar is de pasgeboren koning der Joden? Want wij hebben zijn ster in het oosten gezien en zijn gekomen om Hem onze hulde te brengen." Toen koning Herodes dit hoorde werd hij verontrust en heel Jeruzalem met hem. Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk bijeen en legde hun de vraag voor

waar de Christus moest geboren worden. Zij antwoordden hem: "Te Betlehem in Juda. Zo immers staat er geschreven bij de profeet: En gij Betlehem, landstreek van Juda, gij zijt volstrekt niet de geringste onder de leiders van Juda, want uit u zal een leidsman te voorschijn treden, die herder zal zijn over mijn volk Israël." Toen ontbood Herodes in het geheim de Wijzen en hij vroeg hun nauwkeurig naar de tijd waarop de ster verschenen was. Daarop zond hij hen naar Betlehem met de opdracht: "Gaat een zorgvuldig onderzoek instellen naar het Kind, en wanneer gij het gevonden hebt, bericht het mij dan opdat ook ik het hulde kan gaan brengen." Na de koning aanhoord te hebben vertrokken zij. En zie, de ster die zij in het oosten gezien hadden, ging voor hen uit totdat ze boven de plaats waar het Kind zich bevond stil bleef staan. Op het zien van de ster werden zij vervuld van overgrote vreugde. Zij gingen het huis binnen, zagen er het Kind met zijn moeder Maria en op hun knieën neervallend betuigden zij het hun hulde. Zij haalden hun schatten te voorschijn en boden het geschenken aan: goud, wierook en mirre. En in een droom van Godswege gewaarschuwd niet meer naar Herodes terug te keren, vertrokken zij langs een andere weg naar hun land.

Zondag na 6 januari DOOP VAN DE HEER

EERSTE LEZING *Jes., 42, 1-4. 6-7*

Uit de Profeet Jesaja

Zo spreekt de Heer: "Dit is mijn Dienaar die Ik ondersteun, Mijn uitverkorene in wie Ik behagen schep: Mijn geest stort Ik over Hem uit, Gerechtigheid laat Hij stralen over de volken. Hij roept niet, Hij schreeuwt niet en op straat verheft Hij zijn stem niet. Het geknakte riet zal Hij niet breken, de kwijnende vlaspit niet doven, in waarheid zal Hij de gerechtigheid laten stralen. Onvermoeid en ongebroken Zal Hij op aarde gerechtigheid laten zegevieren: De verre kusten zien uit naar zijn leer. Ik, de Heer, roep U in gerechtigheid, Ik neem U bij de hand en waak over U en maak U voor de mensen tot het teken van mijn verbond en tot een licht voor de volken. Blinden zult Gij de ogen openen, gevangenen uit hun kerker bevrijden en uit de gevangenis allen die in duisternis zitten."

TUSSENZANG *Ps. 29 (28), 1a en 2, 3ac-4, 3b en 9b-10*

REFR: God zegent zijn volk met vrede.

Huldigt de Heer, alle zonen van God. Huldigt de Heer om zijn glorie en macht. Huldigt de Heer om de roem van zijn Naam, knielt voor Hem neer om zijn heilige luister.

De stem van de Heer schalt over het water, Gods majesteit roept van over de zee. De stem van de Heer met dreunend geweld, de stem van de Heer, ontzagwekkend

Gods majesteit roept van over de zee zijn tempel weergalmt van zijn glorie. De Heer troont boven het firmament, daar zetelt Hij eeuwig als koning.

TWEEDE LEZING *Hand., 10, 34-38*

Uit de Handelingen der Apostelen

Broeders en zusters, In die tijd nam Petrus het woord en sprak: "Nu besef ik pas goed, dat er bij God geen aanzien des persoons bestaat, maar dat, uit welk volk ook, ieder die Hem vreest en het goede doet

Hem welgevallig is. Het woord heeft Hij tot de zonen van Israël gezonden toen hij door Jezus Christus de blijde boodschap van vrede verkondigde: Deze is de Heer van allen. Gij weet wat er overal in Judaa gebeurd is; hoe Jezus van Nazaret zijn optreden begon in Galilea na het doopsel dat Johannes predikte, en hoe God Hem gezalfd heeft met de heilige Geest en met kracht. Hij ging weldoende rond en genas allen die onder de dwingelandij van de duivel stonden, want God was met Hem."

ALLELUIA *Mc., 9; 8*

De hemelen gingen open en de stem van de Vader zei: Dit is mijn Zoon, de Welbeminde, luistert naar Hem.

EVANGELIE *Mc., 1, 7-11*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd predikte Johannes: "Na mij komt die sterker is dan ik, en ik ben niet waardig mij te bukken en de riem van zijn sandalen los te maken. Ik heb u gedoopt met water maar Hij zal u dopen met de heilige Geest." In die tijd vertrok Jezus uit Nazaret in Galilea en liet

zich in de Jordaan door Johannes dopen. En op hetzelfde ogenblik dat Hij uit het water opsteeg, zag Hij de hemel openscheuren en de Geest als een duif op zich neerdalen. En er kwam een stem uit de hemel: Gij zijt mijn Zoon, mijn veelgeliefde; in U heb Ik welbehagen.”

1e ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD

EERSTE LEZING *Gen., 9, 8-15*

Uit het Boek Genesis

Dit zei God tot Noach en zijn zonen: “Nu ga ik mijn verbond aan met u en met uw nageslacht en met alle levende wezens die bij u zijn, met de vogels en de viervoetige dieren, met alle dieren van de aarde die bij u zijn, met al wat uit de ark is gekomen, al het gedierte van de aarde. Ik ga met u een verbond aan dat nooit meer enig levend wezen door het water van de vloed zal worden uitgeroeid en dat er zich nooit meer een vloed zal voordoen om de aarde te verwoesten.” En God zei: “Dit is het teken van het Verbond dat ik instel tussen mij en u en alle levende wezens die bij u zijn, voor alle geslachten. Ik zet mijn boog in de wolken; die zal het teken zijn van het verbond tussen mij en de aarde. Wanneer ik op de aarde de wolken samenpak en de boog in de wolken zichtbaar wordt, dan zal ik denken aan het verbond tussen mij en u en alle levende wezens; alles wat leven heeft. De wateren zullen nooit meer zwellen tot een vloed om al wat leeft te verdelgen.”

TUSSENZANG *Ps. 25 (24), 4bc-5ab, 6-7bc, 8-9*

REFR: De wegen van God zijn goed en betrouwbaar voor ieder die zijn verbond onderhoudt.

Wijs mij uw wegen, Heer, leer mij uw paden kennen. Leid mij volgens uw woord, want Gij zijt mijn God en Verlosser.

Gedenk uw barmhartigheid, Heer, uw altijd geschonken ontferming. Herinner u niet het kwaad van mijn jeugd, maar denk aan mij met erbarmen.

De Heer is goed en rechtschapen, daarom wijst Hij zondaars de weg. Hij leidt de geringe langs eerbare paden, Hij leert de eenvoudige wat hij moet doen.

TWEEDE LEZING 1 Petr., 3, 18-22

Uit de eerste brief van de heilige apostel Petrus

Broeders en zusters, Christus is eens voor al gestorven voor de zonden - de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen - om ons tot God te brengen. Gedood naar het vlees werd Hij ten leven gewekt naar de geest. Zo ging Hij heen en predikte voor de geesten in de kerker, die eertijds, in de dagen dat Noach de ark bouwde, weerspanning waren geweest, terwijl God in zijn lankmoedigheid geduld oefende. In de ark bleven slechts enkelen, niet meer dan acht personen behouden te midden van het water. Dit was een voorafbeelding van het doopwater waardoor gij nu gered wordt. De doop beoogt niet de verwijdering van lichamelijke onreinheid maar de verbintenis met God van een goed geweten, krachtens de opstanding van Jezus Christus die ten hemel gevaren zetelt aan Gods rechterhand, nadat engelen en machten en krachten aan Hem onderworpen zijn.

VERS VOOR HET EVANGELIE Mt.; 4; 4b

Niet van brood alleen leeft de mens meer van ieder woord dat uit de mond van God voortkomt.

EVANGELIE Mc., 1, 12-15

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd dreef de Geest Jezus naar de woestijn. Veertig dagen bracht Hij in de woestijn door, terwijl Hij door de satan op de proef werd gesteld. Hij verbleef bij de wilde dieren en de engelen bewezen Hem hun diensten. Nadat Johannes was gevangen genomen ging Jezus naar Galilea en verkondigde Gods Blijde Boodschap.

Hij zei: "De tijd is vervuld en het Rijk Gods is nabij; bekeert u en gelooft in de Blijde Boodschap."

2e ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD

EERSTE LEZING Gen., 22. 1-2.9a. 10-13. 15-18

Uit het Boek Genesis

In die dagen gebeurde het dat God Abraham op de proef stelde. Hij

zei tot hem: "Abraham. " En hij antwoordde: "Hier ben ik." Hij zei: "Ga met Isaak, uw enige zoon, die gij liefhebt, naar het land van de Moria en draag hem daar op de berg die ik u zal aanwijzen als brandoffer op.", Toen zij de plaats bereikt hadden die God hen had aangewezen bouwde Abraham daar een altaar, stapelde er het hout op, bond zijn zoon Isaak vast en legde hem op het altaar, boven op het hout. Toen Abraham echter zijn hand uitstak naar het mes om daarmee zijn zoon de keel af te snijden, riep de engel van de Heer hem van uit de hemel toe: "Abraham, Abraham!" En hij antwoordde:

"Hier ben ik." Hij zei: "Raak de jongen met geen vinger aan en doe hem niets ! Ik weet nu dat gij God vreest want gij hebt mij uw enige Zoon niet willen onthouden." Abraham keek om zich heen en bemerkte een ram, die met zijn horens in het struikgewas vastzat. Hij greep de ram en droeg die als brandoffer op, in plaats van zijn zoon.

Toen riep de engel van de Heer voor de tweede maal uit de hemel tot Abraham en zei: "Bij mijzelf heb ik gezworen - spreekt de Heer- omdat gij dit gedaan hebt en mij uw eigen zoon niet hebt onthouden, daarom zal ik u overvloedig zegenen en uw nakomelingen talrijker maken dan de sterren aan de hemel en de zandkorrels op het strand van de zee. Uw nakomelingen zullen de poort van hun vijand bezitten. Door uw nakomelingen komt zegen over alle volken van de aarde omdat gij naar mij hebt geluisterd."

TUSSENZANG *Ps. 116 (115); 10 en 15; 16-17 18-19*

REFR: Ik mag weer leven onder Gods oog in 't land van de levenden.

Ik bleef vertrouwen, al zei ik: ik ben gebroken van smart; Want kostbaar is in de ogen des Heren, het leven van wie Hem vereert.

O Heer, ik ben uw dienaar, uw knecht, de zoon van uw dienstmaagd, Gij hebt mijn boeien geslaakt.

Met offers zal ik U loven, de Naam van de Heer roep ik aan. Ik zal mijn geloften volbrengen waar heel zijn volk het ziet. Op 't voorplein van uw tempel, in uw Jeruzalem.

TWEEDE LEZING *Rom., 8, 31b-34*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Rome

Broeders en zusters, indien God voor ons is, wie zal dan tegen ons zijn? Hij heeft zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard: voor ons allen heeft Hij Hem overgeleverd. En zou Hij ons na zulk een gave ook niet al het andere schenken ? Wie zal Gods uitverkorenen aanklagen? God die rechtvaardigt? Wie zal hen veroordelen ? Christus Jezus misschien, die gestorven is, meer nog, die is opgewekt en die, gezeten aan Gods rechterhand, onze zaak bepleit?

VERS VOOR HET EVANGELIE

Vanuit een schitterende wolk werd de stem van de Vader gehoord: Dit is mijn welbeminde Zoon; luistert naar Hem.

EVANGELIE *Mc., 9, 2-10*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd nam Jezus Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en bracht hen boven op een hoge berg waar zij geheel alleen waren. Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd: zijn kleed werd glanzend en zo wit als geen bleker ter wereld maken kan. Elia verscheen hun samen met Mozes en zij onderhielden zich met Jezus. Petrus nam het woord en zei tot Jezus: "Rabbi, het is goed dat we hier zijn. Laten we drie tenten bouwen, een voor U, een voor Mozes en een voor Elia." Hij wist niet goed wat hij zei, want ze waren allen geheel verbluft. Een wolk kwam hen overschaduwen en uit die wolk klonk een stem: "Dit is mijn Zoon, de Welbeminde, luistert naar Hem." Toen ze rondkeken, zagen ze plotseling niemand anders bij hen dan alleen Jezus. Onder het afdalen van de berg verbood Jezus hun aan iemand te vertellen wat ze gezien hadden, voordat de Mensenzoon uit de doden zou zijn opgestaan. Zij hielden het inderdaad voor zich, al vroegen zij zich onder elkaar af wat dat opstaan uit de doden mocht betekenen.

3e ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD

EERSTE LEZING *Ex., 20, 1-17 of Ex., 20, 1-3. 7-8. 12-17*

Uit het Boek Exodus

In die dagen sprak God al de woorden die hier volgen. "Ik ben de

Heer uw God die u heb weggeleid uit Egypte, het slavenhuis. Gij zult geen andere goden hebben ten koste van mij. Gij zult geen godenbeelden maken, geen afbeelding van enig wezen boven in de hemel, beneden op aarde of in de wateren onder de aarde. Gij zult u voor hen niet ter aarde buigen en hun geen goddelijke eer bewijzen;

want ik, de Heer uw God, ik ben voor hen die mij haten een jaloerse God die de schuld van de vaders wreekt op hun kinderen tot het derde en vierde geslacht, maar voor hen die mij liefhebben en mijn geboden onderhouden een God die goedheid bewijst tot aan het duizendste geslacht.)

“Gij zult de naam van de Heer uw God niet lichtvaardig gebruiken;

want de Heer laat hen die zijn naam lichtvaardig gebruiken niet ongestraft. Denk aan de sabbat: die moet heilig voor u zijn. Zes dagen zult gij werken en alle arbeid verrichten. Maar de zevende dag is de sabbat voor de Heer uw God. Dan moogt gij geen enkele arbeid verrichten: gij zelf niet, uw zoon niet, uw dochter niet, uw slaaf niet, uw slavin niet, uw dieren niet, zelfs niet de vreemdeling die bij u woont. In zes dagen immers heeft de Heer de hemel, de aarde, de zee met al wat er in is gemaakt. Maar de zevende dag heeft hij gerust en zo de sabbat gezegend en tot een heilige dag gemaakt.)

“Eer uw vader en uw moeder. Dan zult gij lang leven op de grond die de Heer uw God u schenkt. Gij zult niet doden. Gij zult geen echtbreuk plegen. Gij zult niet stelen. Gij zult tegen uw naaste niet leugenachtig getuigen. Gij zult uw zinnen niet zetten op het huis van uw naaste; gij zult uw zinnen niet zetten op de vrouw van uw naaste, niet op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, op niets wat hem toebehoort.”

TUSSENZANG Ps. 19 (18), 8, 9, 10, 11

REFR: Heer, uw woorden zijn woorden van eeuwig leven.

De wet van de Heer is volkomen, zij sterkt de onzekere geest. Zijn voorschriften zijn betrouwbaar, onwetenden maken zij wijs.

Rechtmatig zijn al zijn bevelen, bevredigend voor het gemoed. Glashelder zijn zijn geboden, zij zijn een licht voor het oog.

Het woord van de Heer is eerlijk, het blijft in eeuwigheid waar. Zijn uitspraken zijn waarachtig, rechtvaardig in iedere zaak.

Gezocht meer dan goud of juwelen, welsmakend als honingzeem.
Uw dienaar neemt ze ter harte, hij wordt er rijk voor beloond.

TWEEDE LEZING *1 Kor., 1, 22-25*

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Joden eisen wonderen, Grieken wijsheid. Maar wij verkondigen een gekruisigde Christus, , voor Joden een aanstoot, voor heidenen een dwaasheid; maar voor hen die geroepen zijn, Joden zowel als Grieken, is die Christus Gods kracht en Gods wijsheid. Want de dwaasheid van God is wijzer dan de mensen en de zwakheid van God is sterker dan de mensen.

VERS VOOR HET EVANGELIE *Ps. 51 (50); 12a en 14a*

Schep in mij een zuiver hart, mijn God, dat mijn mond uw lof kan zingen.

EVANGELIE *Joh.,2, 13-25*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

Toen het paasfeest der Joden nabij was ging Jezus op naar Jeruzalem. In de tempel trof Hij de verkopers aan van runderen, schapen en duiven en ook de geldwisselaars die daar zaten. Hij maakte van touwen een gesel, dreef ze allemaal uit de tempel, ook de schapen en de runderen; het kleingeld van de wisselaars veegde Hij van de tafels en Hij wierp die omver. En tot de duivenhandelaars zei Hij: "Weg met dit alles! Maakt van het huis van mijn Vader geen markthal!" Zijn leerlingen herinnerden zich dat er geschreven staat: De ijver voor Uw huis zal mij verteren. De Joden richtten zich tot Hem met de woorden: "Wat voor teken kunt Gij ons laten zien dat Gij dit doen moogt?" Waarop Jezus hun antwoordde: "Breekt deze tempel af en in drie dagen zal Ik hem doen herrijzen." Maar de Joden merkten op: "Zesenvertig jaar is aan deze tempel gebouwd; zult Gij hem dan in drie dagen doen herrijzen?" Jezus echter sprak over de tempel van zijn lichaam. Toen Hij dan ook verrezen was uit de doden herinnerden zijn leerlingen zich dat Hij dit gezegd had, en zij geloofden in de schrift en in het woord dat Jezus gesproken had. Terwijl Hij bij gelegenheid van het paasfeest in Jeruzalem was, begonnen er

velen in zijn Naam te geloven bij het zien van de tekenen die Hij deed. Maar Jezus van zijn kant had geen vertrouwen in hen omdat Hij allen kende. Hij wist wat er in de mens stak en daarom was het niet nodig dat iemand Hem over de mens inlichtte.

4e ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD

EERSTE LEZING *2 Kron., 36, 14-16. 19-23*

Uit het tweede Boek Kronieken

In die dagen maakten ook al de voornaamste priesters en het volk zich herhaaldelijk schuldig aan de gruweldaden der heidenen en ontheiligden de tempel van Jeruzalem die aan de Heer gewijd was. En de Heer, de God van hun voorvaderen stuurde al maar gezanten naar hun toe, want Hij had medelijden met zijn volk en met zijn woning. Maar zij verachtten Gods gezanten, spotten met hun boodschap en maakten zich vrolijk over de profeten zodat tenslotte de toorn des Heren wel genadeloos moest losbarsten over het volk. De koning der Chaldeen liet de tempel in brand steken en de muur van Jeruzalem afbreken en alle paleizen liet hij plat branden zodat alle kostbaarheden verloren gingen. Allen die aan het zwaard ontkomen waren liet hij in ballingschap wegvoeren naar Babel waar zij hem en zijn zonen als slaven moesten dienen tot het Perzische rijk aan de macht kwam. Zo ging de voorspelling in vervulling die de Heer bij monde van Jeremia gedaan had: "Zolang het land zijn sabbatjaren niet vergoed gekregen heeft zal het braak blijven liggen: zeventig jaar lang." In het eerste regeringsjaar van Cyrus, de koning van Perzië, ging de voorspelling in vervulling die de Heer bij monde van Jeremia gedaan had: de Heer wekte de geest op van Cyrus, de koning van Perzië. Deze liet in heel zijn koninkrijk de volgende boodschap afkondigen en ook schriftelijk verspreiden: "Zo spreekt Cyrus, de koning van Perzië: De Heer, de God des Hemels heeft mij alle koninkrijken der aarde geschonken. Hij heeft mij opgedragen voor Hem te Jeruzalem in Juda een tempel te bouwen: laten allen onder u die tot het volk des Heren behoren onder de hoede van de Heer, hun God, terugkeren naar Jeruzalem.",

TUSSENZANG *Ps. 137 (136), 1-2, 3, 4-5, 6*

REFR: Moge mijn tong in mijn mond blijven kleven als ik aan u niet meer denk.

Wij zaten aan Babylons stromen en weenden denkend aan Sion; En aan de wilgen die daar staan hingen de citers. Onze ontvoerders vroegen gezangen, onze verdrukkers een vrolijk lied: zingt ons van Sion!

Zouden wij dan van de Heer kunnen zingen hier in dit vreemde land? Als ik, Jeruzalem, u ooit vergeet moge mijn hand verlammen;

Moge mijn tong in mijn mond blijven kleven als ik aan u niet meer denk; Als ik Jeruzalem zou willen ruilen voor wat plezier.

TWEEDE LEZING *Ef., 2, 4-10*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, God die rijk is aan erbarming, heeft wegens de grote liefde waarmee Hij ons heeft liefgehad ons met Christus ten leven gewekt, hoewel wij dood waren door onze zonden; aan zijn genade dankt gij uw redding. En Hij heeft ons samen met Hem doen opstaan en zetelen in de hemelen, in Christus Jezus, om de naderbij komende Eeuwen de overgrote rijkdom van zijn genade te tonen door zijn goedheid jegens ons in Christus Jezus. Ja, aan die genade dankt gij uw heil, door het geloof; niet aan uzelf: Gods gave is het; niet aan uw prestaties, niemand mag zich verhovaardigen. Gods werk zijn wij, geschapen in Christus Jezus om in ons leven de goede daden te realiseren die God voor ons al bereid heeft.

VERS VOOR HET EVANGELIE *Joh., 3, 16*

Zo zeer heeft God de wereld liefgehad dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat alwie in Hem gelooft eeuwig leven zal hebben.

EVANGELIE *Joh., 3, 14-21*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd sprak Jezus tot Nikodemus: “De mensenzoon moet omhoog worden geheven zoals Mozes eens de slang omhoog hief in de woestijn, opdat eenieder die gelooft in Hem eeuwig leven zal hebben. Zo zeer immers heeft God de wereld lief gehad dat Hij zijn

eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat alwie in Hem gelooft niet verloren zal gaan maar eeuwig leven zal hebben. God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gezonden om de wereld te oordelen, maar opdat de wereld door Hem zou worden gered. Wie in Hem gelooft wordt niet geoordeeld, maar wie niet gelooft is al veroordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de Naam van de eniggeboren Zoon Gods. Hierin bestaat het oordeel: het licht is in de wereld gekomen, maar de mensen beminden de duisternis meer dan het licht, omdat hun daden slecht waren. Ieder die slecht handelt heeft afschuw van het licht en gaat niet naar het licht toe, uit vrees dat zijn werken openbaar gemaakt worden. Maar wie de waarheid doet gaat naar het licht, opdat van zijn daden moge blijken dat zij in God zijn gedaan."

5^e ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD

EERSTE LEZING Jer., 31, 31-34

Uit de Profeet Jeremia

Er komt een tijd - godsspraak van de Heer- dat ik met Israël een nieuw verbond sluit. Geen verbond zoals ik met hun voorvaderen gesloten heb, toen ik hen bij de hand heb genomen om hen uit Egypte te leiden. Want dat verbond hebben zij verbroken, ofschoon ik hun meester was - godsspraak van de Heer -. Dit is het nieuwe verbond dat ik in de toekomst met Israël sluit: Ik leg mijn wet in hun binnenste, ik grif ze in hun hart. Ik zal hun God zijn en zij zullen mijn volk zijn. Dan hoeft niemand een ander nog voor te houden: Leer de Heer kennen. Want iedereen, groot en klein kent mij dan - godsspraak van de Heer -. Dan vergeef ik hun misstappen, ik denk niet meer aan hun zonden.

TUSSENZANG Ps. 51 (50); 3-4, 12-13, 14-15

REFR: Schep in mij een zuiver hart, mijn God.

God, ontferm U over mij in uw barmhartigheid, delg mijn zondigheid in uw erbarmen. Was mijn schuld volkomen van mij af, reinig mij van al mijn zonden.

Schep in mij een zuiver hart, mijn God, geef mij weer een vastberaden geest. Wil mij niet verstoten van uw Aanschijn, neem uw heilige Geest niet van mij weg.

Geef mij weer de weelde van uw zegen, maak mij sterk in edelmoedigheid. Dan zal ik de dwalenden uw wegen leren, alle schuldigen terugvoeren tot U.

TWEEDE LEZING *Hebr., 5, 7-9*

Uit de brief aan de Hebreëën

Broeders en zusters, In de dagen van het sterfelijk leven heeft Christus onder luid geroep en gewezen gebeden en smekingen opgedragen aan God die Hem uit de dood kon redden. Om zijn vroomheid is Hij verhoord: hoewel Hij Gods Zoon was heeft Hij in de school van het lijden gehoorzaamheid geleerd; en toen Hij het einde had bereikt is Hij voor allen die Hem gehoorzamen oorzaak geworden van eeuwig heil.

VERS VOOR HET EVANGELIE *Joh., 12, 26*

Wil iemand Mij dienen dan moet hij Mij volgen, zegt de Heer, waar Ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn.

EVANGELIE *Joh., 12, 20-33*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

Onder degenen die bij gelegenheid van het feest optrokken ter aanbedding waren ook enige Grieken. Deze nu klampten Filippus van Betsaida in Galilea aan en vroegen hem: "Heer, wij zouden Jezus graag spreken." Filippus ging het aan Andreas vertellen en tenslotte brachten Andreas en Filippus de boodschap aan Jezus over. Jezus echter antwoordde hun: "Het uur is gekomen, dat de Mensenzoon verheerlijkt wordt. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als de graankorrel niet in de aarde valt blijft hij alleen; maar als hij sterft brengt hij veel vrucht voort. Wie zijn leven bemint verliest het; maar wie zijn leven in deze wereld haat zal het ten eeuwigen leven bewaren. Wil iemand Mij dienen dan moet hij Mij volgen; waar Ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn. Als iemand Mij dient zal de Vader hem eren. Nu is mijn ziel ontroerd. Wat moet Ik zeggen? "Vader, red Mij uit dit uur? " Maar daarom juist ben Ik tot dit uur gekomen. "Vader, verheerlijk uw Naam." Toen kwam er een stem vanuit de hemel: "Ik heb Hem verheerlijkt en zal Hem wederom verheerlijken." Het volk dat er bij stond te luisteren zei dat het gedonderd had. Anderen zeiden: "Een engel heeft tot Hem

gesproken.” Maar Jezus sprak: “Niet om Mij was die stem maar om u. Nu heeft er een oordeel over de wereld plaats, nu zal de vorst dezer wereld worden buitengeworpen;

en wanneer Ik van de aarde zal zijn omhooggeheven zal Ik allen tot Mij trekken.” Hiermee duidde Hij aan welke dood Hij zou sterven.

PALM - OF PASSIEZONDAG (PALMLITURGIE)

EVANGELIE *Mc., 11, 1-10*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

Toen Jezus en zijn leerlingen Jeruzalem naderden, in de richting van Betfage en Betanie op de olijfberg, zond Hij twee van zijn leerlingen uit met de opdracht: Gaat naar het dorp daar voor u, en bij uw binnenkomst is het eerste dat ge zult vinden een veulen dat vastgebonden staat en waarop nog nooit iemand gezeten heeft; maakt dat los en brengt het hier. En als iemand u de aanmerking maakt: Wat doet ge daar? antwoordt dan: De Heer heeft het nodig maar Hij stuurt het spoedig weer hier terug.” Zij gingen weg en vonden een veulen vastgebonden aan een deur buiten op straat. Ze maakten het los maar sommige mensen die daar in de buurt stonden riepen hun toe: “Wat doet ge daar, om zo maar dat veulen los te maken ?” Ze antwoordden zoals Jezus hun had gezegd en de mensen lieten hen ongemoeid. Ze brachten het veulen bij Jezus, legden er hun mantels overheen en Hij ging er op zitten. Velen spreidden hun mantels op de weg uit, anderen groene takken die ze in het veld gehakt hadden. De mensen die Hem omstuwden, jubelden: “Hosanna; Gezegend de Komende in de naam des Heren; Geprezen het komende koninkrijk van onze vader David! Hosanna in den hoge!”

*OF: EVANGELIE *Joh., 12, 12-16**

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd hoorde het talrijke volk dat naar het feest was gekomen: “Jezus komt naar Jeruzalem.” Zij trokken takken van de palmbomen, gingen Hem tegemoet en riepen: “Hosanna, Gezegend de Komende in de naam des Heren, de koning van Israël!” Jezus vond een ezeltje en ging er op zitten, zoals geschreven staat: Vrees niet,

dochter van Sion. Zie, uw koning komt, gezeten op een ezelsveulen. Zijn leerlingen begrepen dit aanvankelijk niet; eerst na Jezus' verheerlijking herinnerden zij zich dat dit over Hem geschreven stond en dat men dit ter ere van Hem had gedaan.

PALM - OF PASSIEZONDAG (EUCCHARISTIEVIERING)

EERSTE LEZING *Jes., 50, 4-7*

Uit de Profeet Jesaja

God de Heer heeft Mij de gave van het woord geschonken: Ik versta het de ontmoedigen moed in te spreken. Elke morgen spreekt Hij zijn woord, Elke morgen richt Hij het woord tot Mij En Ik luister met volle overgave. God de Heer heeft tot Mij gesproken En Ik heb Mij niet verzet, Ik ben niet teruggedeinsd. Mijn rug bood Ik aan wie Mij sloegen, Mijn wangen aan wie Mij de baard uitrukten, En mijn gezicht heb Ik niet afgewend Van wie Mij smaadden en Mij bespuwden. God de Heer zal Mij helpen: Daarom zal Ik niet beschaamd staan En zal Ik geen spier vertrekken. Ja, Ik weet dat Ik niet te schande zal worden.

TUSSENZANG *Ps. 22 (21), 8-9, 17-18a, 19-20, 23-24*

REFR: Mijn God, mijn God, waarom verrast Gij mij?

Ze lachen met mij, allen die mij zien, ze grijnzen en ze schudden met het hoofd. Hij steunt toch op de Heer? Laat Die hem dan bevrijden, laat Die hem redden, als Hij hem bemint.

Een meute honden jaagt mij op, een bende booswichten houdt mij omsingeld. Mijn handen en mijn voeten hebben zij gewond, mijn beenderen kan ik wel tellen.

Nu gapen zij mij aan en lachen zij mij uit, nu delen zij mijn kleren onderling en dobbelen om mijn gewaad. Ach Heer, houd u niet ver van mij, mijn steun, kom haastig om mij bij te staan.

Uw Naam zal ik verheerlijken onder mijn broeders, voor heel het volk uw lof verkondigen: Gij, dienaars van de Heer, verheerlijkt Hem, heel het geslacht van Jakob, brengt Hem dank.

TWEEDE LEZING *Fil., 2, 6-11*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van

Filippi

Broeders en zusters, Hij, die bestond in goddelijke majesteit heeft zich niet willen vastklampen aan de gelijkheid met God. Hij heeft zichzelf ontledigd en het bestaan van een slaaf op zich genomen. Hij is aan de mensen gelijk geworden. En als mens verschenen heeft Hij zich vernederd door gehoorzaam te worden tot de dood, tot de dood aan het kruis. Daarom heeft God Hem hoog verheven en Hem de naam verleend die boven alle namen is. Opdat bij het noemen van zijn Naam zich iedere knie zou buigen in de hemel, op aarde en onder de aarde; en iedere tong zou belijden, tot eer van God de Vader: Jezus Christus is de Heer.

VERS VOOR HET EVANGELIE *Fil., 2, 8-9*

Christus is voor ons gehoorzaam geworden tot de dood, tot de dood aan een kruis. Daarom heeft God Hem hoog verheven en Hem de naam verleend die boven alle namen is.

EVANGELIE

Mc., 14, 1-15, 47 of 15, 1-39

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

Over twee dagen was. het feest van Pasen en van het ongedesemde brood. De hogepriesters en de schriftgeleerden zochten op welke manier zij Jezus door list zouden kunnen grijpen en Hem ter dood zouden kunnen brengen. Want ze dachten: "Niet op het feest; er mochten anders eens onlusten ontstaan onder het volk." Terwijl Jezus zich te Betanie bevond in het huis van Simon de Melaatse en daar aan tafel aanlag, kwam er een vrouw met een albasten vaasje echte, zeer dure nardusbalsem. Zij brak het vaasje stuk en goot de inhoud uit over zijn hoofd. Sommigen waren er verontwaardigd over en zeiden onder elkaar: "Waar is die verkwisting van de balsem nu voor nodig geweest? De balsem had voor meer dan driehonderd denaries verkocht kunnen worden ten bate van de armen." Toen zij tegen haar uitvoeren sprak Jezus: "Laat haar met rust. Waarom valt ge haar lastig? Het is toch goed werk dat zij aan Mij heeft gedaan. Armen hebt gij altijd in uw midden en gij kunt hun weldoen wanneer ge maar wilt; maar Mij hebt gij niet altijd. Zij heeft gedaan wat in haar macht was; zij heeft mijn lichaam op voorhand gezalfd met het oog op mijn begrafenis.

Voorwaar, Ik zeg u: waar ook ter wereld de Blijde Boodschap verkondigd zal worden, zal tevens ter herinnering aan haar verhaald worden wat zij gedaan heeft."

Hierop ging Judas Iskariot, een van de twaalf, naar de hogepriesters om Hem aan hen uit te leveren. Dezen waren blij toen ze dat hoorden en beloofden hem geld. Hij zocht naar een gunstige gelegenheid om Hem uit te leveren.

Op de eerste dag van het ongedesemde brood, de dag waarop men het paaslam slacht, zeiden zijn leerlingen tot Hem: "Waar wilt Gij dat wij voorbereidselen gaan treffen zodat Gij het paasmaal kunt houden?" Hij zond daarop twee van zijn leerlingen uit met de opdracht: "Gaat naar de stad en daar zult ge een man tegenkomen die een kruik water draagt; volgt hem en zegt aan de eigenaar van het huis waar hij binnengaat: De Meester laat vragen: Waar is de zaal voor Mij waar Ik met mijn leerlingen het paasmaal kan houden? Hij zal u dan een grote bovenzaal laten zien met rustbedden en van al het nodige voorzien; maakt daar alles voor ons klaar." De leerlingen vertrokken, gingen de stad binnen, vonden alles zoals Hij het hun gezegd had en maakten het paasmaal gereed. Toen de avond gevallen was kwam Hij met de twaalf. Terwijl zij aan tafel aanlagen en de maaltijd aan de gang was zei Jezus: "Voorwaar, Ik zeg u: een van u zal mij overleveren, een die met Mij eet." Droefheid maakte zich van hen meester en zij begonnen, de een na de ander Hem te vragen: "Ik ben het toch niet?," Hij antwoordde hun: "Een van de twaalf, die met Mij de schotel doopt. Wel gaat de Mensenzoon heen zoals van Hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon wordt overgeleverd! Het zou beter voor hem zijn als hij niet geboren was, die mens !"

Onder de maaltijd nam Jezus brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het hun, met de woorden: "Neemt, dit is mijn lichaam." Daarna nam Hij de beker en na het spreken van het dankgebed reikte Hij hun die toe en zij dronken allen daaruit. En Hij sprak tot hen: "Dit is mijn bloed van het Verbond, dat vergoten wordt voor velen. Voorwaar, Ik zeg u: Ik zal niet meer drinken van wat de wijnstok voortbrengt tot op de dag waarop Ik het, nieuw zal drinken in het Koninkrijk van God." Nadat zij de lofzang gezongen hadden gingen zij naar de Olijfberg.

Toen sprak Jezus tot hen: "Allen zult gij ten val komen, want er staat geschreven: Ik zal de herder slaan en de schapen zullen

verstrooid worden. Maar na mijn verrijzenis zal Ik u voorgaan naar Galilea." Toen zei Petrus: "Al komen allen ten val, ik zeker niet." Jezus antwoordde hem: "Voorwaar, Ik zeg u: nog heden, nog deze nacht, voordat de haan tweemaal kraait zult juist gij Mij driemaal verloochenen." Maar met nog meer nadruk verzekerde Petrus: "Al moest ik met U sterven, in geen geval zal ik U verloochenen." In diezelfde geest spraken allen.

Zij kwamen nu aan een landgoed dat Getsemane heette. Daar zei Hij tot zijn leerlingen: "Blijft hier zitten terwijl Ik bid." - Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en begon zich ontsteld en beangst te gevoelen. Hij sprak tot hen: "Ik ben bedroefd tot stervens toe. Blijft hier en waakt." Nadat Hij een weinig verder was gegaan wierp Hij zich ter aarde en bad dat dit uur, als het mogelijk was, aan Hem mocht voorbijgaan. "Abba, Vader," - zo bad Hij - "voor U is alles mogelijk; laat deze beker Mij voorbijgaan. Maar toch: niet wat Ik, maar wat Gij wilt.", Toen ging Hij terug en vond hen in slaap; en Hij sprak tot Petrus: "Simon, slaapt ge? Ging het dan uw krachten te boven een uur te waken? Waakt en bidt dat gij niet op de bekoring ingaat. De geest is wel gewillig maar het vlees is zwak." Opnieuw verwijderde Hij zich en bad met dezelfde woorden. En teruggekomen vond Hij hen weer in slaap want hun oogleden waren zwaar; ze wisten niet wat ze Hem moesten antwoorden. Toen Hij voor de derde maal terugkwam sprak Hij tot hen: "Slaapt dan maar door en rust uit. Het is zover, het uur is gekomen; zie, de Mensenzoon wordt overgeleverd in de handen van de zondaars. Staat op, laten we gaan: mijn verrader is nabij."

Hij was nog niet uitgesproken of daar kwam Judas, een van de twaalf, vergezeld van een bende met zwaarden en knuppels, gestuurd door de hogepriesters, schriftgeleerden en oudsten. Zijn verrader had een teken met hen afgesproken door te zeggen: "Die ik zal kussen Hij is het; grijpt Hem vast en voert Hem onder strenge bewaking weg." Hij ging recht op Jezus af en zei: "Rabbi!" En hij kuste Hem. Zij grepen Hem en maakten zich van Hem meester. Maar een van die er bij stonden trok zijn zwaard en sloeg met een houw de knecht van de hogepriester het oor af. Daarna richtte Jezus zich tot hen met de woorden: "Als tegen een rover zijt ge uitgetrokken met zwaarden en knuppels om Mij gevangen te nemen. Dagelijks gaf Ik onderricht bij u in de tempel en toch hebt ge Mij niet gegrepen. Maar zo moesten de Schriften in vervulling gaan." Toen lieten allen Hem in de steek en namen de vlucht. Toch ging een jongeman die een linnen doek om het blote lichaam had

geslagen Hem achterna. Ze grepen hem, maar hij liet zijn kleed in de steek en vluchtte naakt weg.

Men bracht Jezus naar de hogepriester, waar alle hogepriesters, oudsten en schriftgeleerden bijeenkwamen. Petrus volgde Hem op een afstand tot op de binnenplaats van het paleis van de hogepriester en nam plaats onder het dienstvolk om zich bij het vuur te warmen. De hogepriesters en het hele Sanhedrin zochten naar een getuigenis tegen Jezus om Hem ter dood te kunnen brengen, maar zij vonden er geen. Wel brachten velen valse getuigenissen tegen Hem in maar hun getuigenissen stemden niet overeen. Toen traden enige valse getuigen tegen Hem op die verklaarden: "Wij hebben Hem horen zeggen: Ik zal deze door mensenhanden gemaakte tempel afbreken en in drie dagen een andere opbouwen die niet door mensenhanden is gemaakt." Maar ook daaromtrent was hun getuigenis niet eensluidend. Toen stond de hogepriester in hun midden op en hij vroeg aan Jezus: "Geeft Ge in het geheel geen antwoord? Wat getuigen deze mensen tegen U?" Maar Jezus bleef zwijgen en gaf volstrekt geen antwoord. Daarop stelde de hogepriester Hem nog een vraag: "Zijt Gij de Christus, de Zoon van de Gezegende?" Jezus antwoordde: "Ja, dat ben Ik: en gij zult de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Macht en komen met de wolken des hemels." Toen scheurde de hogepriester zijn gewaad en riep uit: "Waartoe hebben wij nog getuigen nodig? Ge hebt de godslastering gehoord. Wat dunkt u?" Allen spraken het vonnis uit dat Hij de dood verdiende. Daarop begonnen sommigen Hem te bespuwen en, na zijn gelaat bedekt te hebben, Hem met de vuist te slaan terwijl ze zeiden: "Wees nu eens profeet!" Ook de knechten dienden Hem slagen toe.

Terwijl Petrus zich beneden op de binnenplaats bevond kwam daar een van de dienstmeisjes van de hogepriester. Toen zij Petrus zag die zich zat te warmen, keek ze hem eens aan en zei: "Jij was ook bij Jezus de Nazarener." Maar hij ontkende het: "Ik weet niet, ik begrijp niet wat je bedoelt." En terwijl hij wegging naar het poortgebouw kraaide een haan. Maar toen het meisje hem daar opmerkte, verzekerde ze nog eens aan de omstanders: "Die is er ook een van."

Hij ontkende het opnieuw. Even daarna zeiden de omstanders op hun beurt tot Petrus: "Waarachtig, jij bent er ook een van; je bent toch ook een Galileeër." Toen begon hij te vloeken en te zweren: "Ik ken die man niet waarover jullie het hebben." Onmiddellijk daarop

kraaide een haan voor de tweede keer. Nu herinnerde Petrus zich hoe Jezus tot hem gezegd had: Voordat een haan tweemaal kraait, zult ge Mij driemaal verloochenen. En hij barstte in tranen uit.)

In de vroege morgen kwamen zij tot een besluit: de hogepriesters met de oudsten en schriftgeleerden, heel het Sanhedrin. Zij boeiden Jezus, voerden Hem weg en leverden Hem uit aan Pilatus. Pilatus stelde Hem de vraag: "Zijt Gij de koning der Joden?" Hij antwoordde hem: "Gij zegt het." Toen de hogepriesters vele beschuldigingen tegen Hem inbrachten ondervroeg Pilatus Hem weer en zei: "Geeft Gij in het geheel geen antwoord? "Zie eens wat voor beschuldigingen ze tegen U inbrengen." Maar Jezus gaf volstrekt geen antwoord

meer, zodat Pilatus verbaasd was. Nu was hij gewoon bij elk feest een gevangene vrij te laten, degene om wie zij vroegen. Er zat juist een zekere Barabbas gevangen onder de oproermakers; zij hadden bij het oproer een moord begaan. Het volk kwam opzetten en begon te vragen dat hij voor hen zou doen zoals altijd. Pilatus antwoordde daarop met de vraag: "Wilt ge dat ik de koning der Joden zal vrijlaten?" Hij zag wel in dat de hogepriesters Hem uit nijd overgeleverd hadden. Maar de hogepriesters hitsten het volk op te vragen dat hij toch liever Barabbas moest vrijlaten. Nu nam Pilatus weer het woord en vroeg hun: "Wat moet ik dan doen met Hem die gij de koning der Joden noemt?" Nu schreeuwden ze opnieuw: "Kruisig Hem !" Daarop vroeg Pilatus hun: "Wat voor kwaad heeft Hij dan gedaan?" Maar zij schreeuwden nog harder: "Kruisig Hem !" Omdat Pilatus het volk zijn zin wilde geven liet hij Barabbas vrij, maar Jezus liet hij geselen en gaf Hem over om gekruisigd te worden. Nu brachten de soldaten Hem het paleis binnen, dat wil zeggen het pretorium, en riepen de hele afdeling bij elkaar. Ze hingen Hem een purperen kleed om, vlochten een doornenkroon en zetten Hem die op. Vervolgens gingen zij Hem het saluut brengen: "Gegroet, koning der Joden." Zij sloegen Hem met een rietstok op het hoofd, bespuwden Hem en brachten Hem hulde door op de knieën te vallen.

Nadat zij hun spel met Hem gedreven hadden ontdeden zij Hem van het purperen kleed, trokken Hem zijn eigen kleren aan en voerden Hem weg om Hem te kruisigen. Zij vorderden een voorbijganger die van het veld kwam, Simon van Cyrene, de vader van Alexander en Rufus, tot het dragen van zijn kruis. Zo brachten ze Hem naar de plaats Golgota, wat vertaald wordt met schedelplaats. Daar boden ze Hem, met mirre gekruide wijn aan,

maar Hij weigerde. Nadat ze Hem gekruisigd hadden verdeelden ze zijn kleren en dobbelden om wat ieder krijgen zou. Het was het derde uur toen ze Hem kruisigden. Het opschrift met de reden van zijn veroordeling luidde: De koning der Joden. Samen met Hem kruisigden ze ook twee rovers, de een rechts de ander links van Hem. Zo ging in vervulling dit Schriftwoord: Hij is onder de booswichten gerekend.

Voorbijgangers hoonden Hem terwijl ze het hoofd schudden en zeiden: "Ha, Gij daar die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, kom van het kruis af en red U zelf." In dezelfde geest zeiden de hogepriesters en de schriftgeleerden spottend onder elkaar: "Anderen heeft Hij gered maar zichzelf kan Hij niet redden. Die Messias, die koning van Israël, laat Hem nu van het kruis afkomen; dan zullen we zien en geloven!" Zelfs die samen met Hem gekruisigd waren voegden Hem beschimpingen toe.

Vanaf het zesde uur viel er een duisternis over het hele land, tot aan

het negende uur toe. En op het negende uur riep Jezus met luider stem: "Eloi, Eloi, lama sabaktani!" Dit is vertaald: Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Enkele omstanders die het hoorden zeiden: "Hoor, Hij roept Elia." Een van hen ging een spons halen, drenkte die in zure wijn, stak hem op een rietstok en bood Hem te drinken terwijl hij zei: "Laat me begaan ! We willen eens zien of Elia Hem er af komt halen." Jezus slaakte een luide kreet en gaf de geest.

Toen scheurde het voorhangsel van de tempel van boven tot onder in tweeën. De honderdman die tegenover Hem post had gevat en zag dat Hij onder zulke omstandigheden de geest had gegeven riep uit: "Waarlijk, deze mens was een Zoon van God." Er stonden ook vrouwen op een afstand toe te kijken; onder hen bevonden zich Maria Magdalena, Maria, de moeder van Jakobus de jongere en van Joses, en Salome. Zij waren Hem in de tijd dat Hij in Galilea verbleef gevolgd om voor Hem te zorgen; verder nog vele andere vrouwen die met Hem naar Jeruzalem gekomen waren. Het was al avond geworden en het was Voorbereiding, dat wil zeggen de dag voor de sabbat. Jozef van Arimatea, een vooraanstaand lid van de Hoge Raad, die zelf ook in de verwachting van het Rijk Gods leefde,

waagde het daarom naar Pilatus te gaan en te vragen om het lichaam van Jezus. Pilatus stond er verwonderd over dat Hij reeds

dood zou zijn; hij liet dan ook de honderdman roepen en vroeg hem of Hij al gestorven was. Nadat hij door de honderdman op de hoogte was gebracht stond hij welwillend het lijk aan Jozef af. Deze kocht een lijnwaad, nam Hem van het kruis en wikkelde Hem in het lijnwaad. Daarop legde hij Hem in een graf dat in de rots was uitgehouwen en rolde een steen voor de ingang ervan. Maria Magdalena en Maria de moeder van Joses zagen toe waar Hij werd neergelegd.)

PASSIE IN ROLVERDELING

L: Over twee dagen was het feest van Pasen en van het ongedesemde brood. De hogepriesters en de schriftgeleerden zochten op welke manier zij Jezus door een list zouden kunnen grijpen en Hem ter dood brengen. Want ze dachten:

A: Niet op het feest; er mochten anders eens onlusten ontstaan onder het volk.

L: Terwijl Jezus zich te Betanie bevond in het huis van Simon de Melaatse en daar aan tafel aanlag, kwam er een vrouw met een albasten vaasje echte, zeer dure nardusbalsem. Zij brak het vaasje stuk en goot de inhoud over zijn hoofd uit. Sommigen waren er verontwaardigd over en zeiden onder elkaar:

A: Waar is die verkwisting van de balsem nu voor nodig geweest? De balsem had voor meer dan driehonderd denaries verkocht kunnen worden ten bate van de armen.

L: Toen zij tegen haar uitvoeren, sprak Jezus:

+: Laat haar met rust. Waarom valt ge haar lastig? Het is toch een goed werk dat zij aan Mij heeft gedaan Armen hebt gij altijd in uw midden en gij kunt hun weldoen wanneer ge maar wilt; maar Mij hebt gij niet altijd. Zij heeft gedaan wat in haar macht was; zij heeft mijn lichaam op voorhand gezalfd met het oog op mijn begravenis. Voorwaar, Ik zeg u: waar ook ter wereld de Blijde Boodschap verkondigd zal worden, zal tevens ter herinnering aan haar verhaald worden wat zij gedaan heeft.

L: Hierop ging Judas Iskariot, een van de twaalf, naar de hogepriesters om Hem aan hen uit te leveren. Dezen waren blij toen ze dat hoorden en beloofden hem geld. Hij zocht naar een gunstige gelegenheid om Hem uit te leveren. Op de eerste dag van het ongedesemde brood, de dag waarop men het paaslam slacht, zeiden zijn leerlingen tot Hem:

A: Waar wilt Gij dat wij voorbereidselen gaan treffen, zodat Gij het paasmaal kunt houden?

L: Hij zond daarop twee van zijn leerlingen uit met de opdracht:

+ : Gaat naar de stad en daar zult ge een man tegenkomen die een kruik water draagt; volg hem en zegt aan de eigenaar van het huis waar hij binnengaat: De Meester laat vragen: Waar is de zaal voor Mij, waar Ik met mijn leerlingen het paasmaal kan houden? Hij zal u dan een grote bovenzaal laten zien, met rustbedden en van al het nodige voorzien: maakt daar alles voor ons klaar.

L: De leerlingen vertrokken, gingen de stad binnen, vonden alles zoals Hij het hun gezegd had en maakten het paasmaal gereed. Toen de avond gevallen was, kwam Hij met de twaalf. Terwijl zij aan tafel aanlagen en de maaltijd aan de gang was, zei Jezus:

+ : Voorwaar, Ik, zeg u: een van u zal Mij overleveren, een die met Mij eet.

L: Droefheid maakte zich van hen meester en zij begonnen de een na de ander Hem te vragen:

P: Ik ben het toch niet?

L: Hij antwoordde hun:

+ : Een van de twaalf, die met Mij in de schotel doopt. Wel gaat de Mensenzoon heen, zoals van Hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon wordt overgeleverd! Het zou beter voor hem zijn als hij niet geboren was, die mens!

L: Onder de maaltijd nam Jezus brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het hun met de woorden:

+ : Neemt, dit is mijn Lichaam.

L: Daarna nam Hij de beker en na het spreken van het dankgebed reikte Hij hun die toe en zij dronken alles daaruit. En Hij sprak tot hen:

+ : Dit is mijn Bloed van het Verbond, dat vergoten wordt voor velen. Voorwaar, Ik zeg u: Ik zal niet meer drinken van wat de wijnstok voortbrengt tot op de dag waarop Ik het, nieuw, zal drinken in het Koninkrijk van God.

L: Nadat zij de lofzang gezongen hadden, gingen zij naar de Olijfberg. Toen sprak Jezus tot hen:

+ : Allen zult gij ten val komen, want er staat geschreven: Ik zal de herder slaan en de schapen zullen verstrooid worden. Maar na mijn verrijzenis zal ik u voorgaan naar Galilea.

L: Toen zei Petrus:

+ : Al komen allen ten val, ik zeker niet.

L: Jezus antwoordde hem:

+ : Voorwaar, Ik zeg u: nog heden, nog deze nacht, voordat de haan tweemaal kraait, zult juist gij Mij driemaal verloochenen.

L: Maar met nog meer nadruk verzekerde hij:

P: Al moest ik met U sterven, in geen geval zal ik U verloochenen.

L: In diezelfde geest spraken allen.

Zij kwamen nu aan een landgoed dat Getsemane heette. Daar zeide Hij tot zijn leerlingen:

+: Blijft hier zitten, terwijl Ik bid.

L: Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en begon zich ontsteld en beangst te gevoelen. Hij sprak tot hen:

+: Ik ben bedroefd tot stervens toe. Blijft hier en waakt.

L: Nadat Hij een weinig verder was gegaan, wierp Hij zich ter aarde en bad dat dit uur, als het mogelijk was, aan Hem mocht voorbijgaan.

+: Abba, Vader,

L: zo bad Hij,

+: voor U is alles mogelijk; laat deze beker Mij voorbijgaan. Maar toch: niet wat Ik maar wat Gij wilt.

L: Toen ging Hij terug en vond hen in slaap; en Hij sprak tot Petrus:

+: Simon, slaapt ge? Ging het dan uw krachten te boven een uur te waken? Waakt en bidt, dat gij niet op de bekoring ingaat. De geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.

L: Opnieuw verwijderde Hij zich en bad met dezelfde woorden. En teruggekomen vond Hij hen weer in slaap, want hun oogleden waren zwaar; ze wisten niet, wat ze hem moesten antwoorden. Toen Hij voor de derde maal terugkwam, sprak Hij tot hen:

+: Slaapt dan maar door en rust uit. Het is zover, het uur is gekomen; zie de Mensenzoon wordt overgeleverd in de handen van de zondaars. Staat op, laten we gaan; mijn verrader is nabij.

L: Hij was nog niet uitgesproken, of daar kwam Judas, een van de twaalf, vergezeld van een bende met zwaarden en knuppels, gestuurd door de hogepriesters, schriftgeleerden en oudsten. Zijn verrader had een teken met hen afgesproken door te zeggen: Die ik zal kussen, Hij is het; grijpt Hem vast en voert Hem onder strenge bewaking weg. Hij ging recht op Jezus af en zei:

P: Rabbi!

L: En hij kuste Hem. Zij grepen Hem en maakten zich van Hem meester. Maar een van die er bij stonden trok zijn zwaard en sloeg met een houw de knecht van de hogepriester het oor af. Daarna richtte Jezus zich tot hen met de woorden:

+: Als tegen een rover zijt ge uitgetrokken met zwaarden en knuppels om Mij gevangen te nemen. Dagelijks gaf Ik onderricht bij u in de tempel en toch hebt ge Mij niet gegrepen. Maar zo moesten de Schriften in vervulling gaan.

L: Toen lieten allen Hem in de steek en namen de vlucht. Toch ging een jongeman, die een linnen doek om het blote lichaam had geslagen, Hem achterna. Ze grepen hem, maar hij liet zijn kleed in de steek en vluchtte naakt weg. Men bracht Jezus haar de

hogepriester, waar alle hogepriesters, oudsten en schriftgeleerden bijeenkwamen.

Petrus volgde Hem op een afstand tot op de binnenplaats van het paleis van de hogepriester en nam plaats onder het dienstvolk om zich bij het vuur te warmen.

De hogepriesters en het hele Sanhedrin zochten naar een getuigenis tegen Jezus om Hem ter dood te kunnen brengen, maar zij vonden er geen. Wel brachten velen valse getuigenissen tegen Hem in, maar hun getuigenissen stemden niet overeen. Toen traden enige valse getuigen tegen Hem op die verklaarden:

A: Wij hebben Hem horen zeggen: Ik zal deze door mensenhanden gemaakte tempel afbreken en in drie dagen een andere opbouwen die niet door mensenhanden is gemaakt.

L: Maar ook daaromtrent was hun getuigenis niet eensluidend. Toen stond de hogepriester in hun midden op en vroeg aan Jezus:

P: Geeft Ge in het geheel geen antwoord? Wat getuigen deze mensen tegen U?

L: Maar Jezus bleef zwijgen en gaf volstrekt geen antwoord. Daarop stelde de hogepriester Hem nog een vraag:

P: Zijt Gij de Christus, de Zoon van de Gezegende?

L: Jezus antwoordde:

+: Ja, dat ben Ik; en gij zult de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Macht en komen met de wolken des hemels.

L: Toen scheurde de hogepriester zijn gewaad en riep uit:

P: Waartoe hebben wij nog getuigen nodig? Ge hebt de godslastering gehoord. Wat dunkt u?

L: Allen spraken het vonnis uit, dat Hij de dood verdiende. Daarop begonnen sommigen Hem te bespuwen en, na zijn gelaat bedekt te hebben, Hem met de vuist te slaan, terwijl ze zeiden:

A: Wees nu eens profeet!

L: Ook de knechten dienden Hem slagen toe.

muziekstuk

L: Terwijl Petrus zich beneden op de binnenplaats bevond, kwam daar een van de dienstmeisjes van de hogepriester; en toen zij Petrus zag die zich zat te warmen, keek ze hem eens aan en zei:

P: Jij was ook bij Jezus de Nazarener.

L: Maar hij ontkende het:

P: Ik weet niet, ik begrijp niet wat je bedoelt.

L: En terwijl hij wegging naar het poortgebouw, kraaide een haan. Maar toen het meisje hem daar opmerkte, verzekerde ze nog eens

aan de omstanders:

P: Die is er ook een van.

L: Hij ontkende het opnieuw. Even daarna zeiden de omstanders tot Petrus:

P: Waarachtig, jij bent er ook een van; je bent toch ook een Galileeër.

L: Toen begon hij te vloeken en te zweren:

P: Ik ken die man niet over wie jullie het hebben.

L: Onmiddellijk daarop kraaide een haan voor de tweede keer. Nu herinnerde Petrus zich, hoe Jezus tot hem gezegd had: Voordat een haan tweemaal kraait, zult ge Mij driemaal verloochenen. En hij barstte in tranen uit.

In de vroege morgen kwamen de hogepriesters met de oudsten en schriftgeleerden, heel het Sanhedrin tot een besluit. Zij boeiden Jezus, voerden Hem weg en leverden Hem uit aan Pilatus. Pilatus stelde Hem de vraag:

P: Zijt Gij de koning der Joden?

L: Hij antwoordde hem:

+: Gij zegt het.

L: Toen de hogepriesters vele beschuldigingen tegen Hem inbrachten, ondervroeg Pilatus Hem weer en zei:

P: Geeft Gij in het geheel geen antwoord? Ziet eens wat voor beschuldigingen ze tegen U inbrengen?

L: Maar Jezus gaf volstrekt geen antwoord meer, zodat Pilatus verbaasd was. Nu was hij gewoon bij elk feest een gevangene vrij te laten, degene om wie zij vroegen. Er zat juist een zekere Barabbas gevangen onder de oproermakers; zij hadden bij het oproer een moord begaan. Het volk kwam opzetten en begon te vragen, dat hij voor hen zou doen zoals altijd. Pilatus antwoordde daarop met de vraag:

P: Wilt ge dat ik de koning der Joden zal vrijlaten?

L: Hij zag wel in dat de hogepriesters Hem uit nijd overgeleverd hadden. Maar de hogepriesters hitsten het volk op te vragen, dat hij toch maar liever Barabbas moest vrijlaten. Nu nam Pilatus weer het woord en vroeg hun:

P: Wat moet ik dan doen met Hem, die gij de koning der Joden noemt?

L: Nu schreeuwden ze opnieuw:

A: **Kruisig Hem!**

L: Daarop vroeg Pilatus hun:

P: Wat voor kwaad heeft Hij dan gedaan?

L: Maar zij schreeuwden nog harder:

A: **Kruisig Hem!**

L: Omdat Pilatus het volk zijn zin wilde geven, liet hij Barabbas vrij, maar Jezus liet hij geselen en gaf Hem over om gekruisigd te worden.

Nu brachten de soldaten Hem het paleis binnen, dat wil zeggen het pretorium, en riepen de hele afdeling bij elkaar. Zij hingen Hem een purperen kleed om, vlochten een doornenkroon en zetten Hem die op. Vervolgens gingen zij Hem het saluut brengen:

A: Gegroet, koning der Joden.

L: Zij sloegen Hem met een rietstok op het hoofd, bespuwden Hem en brachten Hem hulde door op de knieën te vallen. Nadat zij hun spel met Hem gedreven hadden, ontdeden zij Hem van het purperen kleed, trokken Hem zijn eigen kleren weer aan en voerden Hem weg om Hem te kruisigen.

Zij vorderden een voorbijganger die van het veld kwam, Simon van Cyrene, de vader van Alexander en Rufus, tot het dragen van het kruis. Zo brachten ze Hem naar de plaats Golgota, wat vertaald wordt met Schedelplaats. Daar boden ze Hem met mirre gekruide wijn aan, maar Hij weigerde. Nadat ze Hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren en dobbelden om wat ieder krijgen zou. Het was het derde uur, toen ze Hem kruisigden. Het opschrift met de reden van zijn veroordeling luidde: De koning der Joden. Samen met Hem kruisigden ze ook twee rovers, de een rechts, de ander links van Hem. Zo ging in vervulling dit Schriftwoord: Hij is onder de booswichten gerekend. Voorbijgangers hoonden Hem, terwijl ze het hoofd schudden en zeiden:

A: Ha, Gij daar, die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, kom van dat kruis af en red U zelf.

L: In diezelfde geest zeiden de hogepriesters en schriftgeleerden spottend onder elkaar:

A: Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf kan Hij niet redden. Die Messias, die koning van Israël, laat Hem nu van het kruis afkomen; dan zullen we zien en geloven!

L: Zelfs die samen met Hem gekruisigd waren, voegden Hem beschimpingen toe.

muziekstuk

L: Vanaf het zesde uur viel er een duisternis over het hele land, tot aan het negende uur toe. En op het negende uur riep Jezus met luider stem:

+: Eloi, Eloi, lama sabaktani?

L: Dit is vertaald: Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Enkele omstanders, die het hoorden, zeiden:

A: Hoor, Hij roept om Elia.

L: Een van hen ging een spons halen, drenkte die in zure wijn, stak hem op een rietstok en bood Hem te drinken, terwijl hij zei:

P: Laat me begaan! We willen eens zien of Elia Hem er af komt halen.

L: Jezus slaakte een luide kreet en gaf de geest.

hier knielen allen gedurende enige tijd

L: Toen scheurde het voorhangsel van de tempel van boven tot onder in tweeën. De honderdman die tegenover Hem post had gevat en zag dat Hij onder zulke omstandigheden de geest had gegeven, riep uit:

P: Waarlijk, deze mens was een Zoon van God.

L: Er stonden ook vrouwen op een afstand toe te kijken; onder hen bevonden zich Maria Magdalena, Maria de moeder van Jakobus de jongere en van Joses en Salome. Zij waren Hem in de tijd dat Hij in Galilea verbleef, gevolgd om voor Hem te zorgen; verder nog vele andere vrouwen die met Hem naar Jeruzalem gekomen waren.

Het was al avond geworden en het was Voorbereiding, dat wil zeggen de dag voor de sabbat. Jozef van Arimatea, een vooraanstaand lid van de Hoge Raad, die zelf ook in de verwachting van het Rijk Gods leefde, waagde het daarom naar Pilatus te gaan en te vragen om het lichaam van Jezus. Pilatus stond er verwonderd over dat Hij reeds dood zou zijn; hij liet dan ook de honderdman roepen en vroeg hem, of Hij al gestorven was. Nadat hij door de honderdman op de hoogte was gebracht, stond hij welwillend het lijk aan Jozef af. Deze kocht een lijnwaad, nam Hem af van het kruis en wikkelde Hem in het lijnwaad. Daarop legde hij Hem in een graf dat in de rots was uitgehouwen en rolde een steen voor de ingang ervan. Maria Magdalena en Maria de moeder van Joses zagen toe, waar Hij werd neergelegd.

WITTE DONDERDAG / WIJDING VAN HET CHRISMA

EERSTE LEZING *Jes., 61, 1 -3a, 6a, 8b-9*

Uit de Profeet Jesaja

De geest van de Heer God rust op mij; Hij heeft mij gezalfd om aan de armen de blijde boodschap te brengen. Hij heeft Mij gezonden om te genezen allen wier hart gebroken is, om de gevangenen vrijlating te melden, aan wie opgesloten zijn vrijheid; om aan te

kondigen het genadejaar van de Heer, en de dag der wraak van onze God, om alle bedroefden op te beuren, om aan Sions treurenden in plaats van rouw een diadeem te geven en op te zetten. Maar gij zult heten: Priesters des Heren; Men zal u noemen: Dienaars van onze God. Daarom zal ik u uw rechtmatig loon geven en een eeuwig verbond met u sluiten. Uw nageslacht zal bekend zijn bij de volken, uw nakomelingen bij alle naties. En allen die hen zien zullen weten dat zij het geslacht zijn dat de Heer gezegend heeft.

TUSSENZANG Ps. 89 (88), 21-22, 25 en 27

REFR: Uw gunsten, Heer, wil ik bezingen.

Mijn dienaar David heb ik opgezocht en hem gezalft met mijn gewijde olie; Als teken dat mijn hand hem steeds zal steunen en dat mijn arm hem kracht verlenen zal.

Mijn trouw en mijn genade leiden hem, mijn Naam zal hem de zege schenken. Hij zal mij aanroepen; Gij zijt mijn Vader, mijn God, de steenrots van mijn heil.

TWEEDE LEZING Apok., I, 5-8

Uit de Openbaring van Johannes Broeders en zusters,

Genade zij u en vrede van Jezus Christus, de getrouwe getuige, de eerstgeborene van de doden en de vorst van de koningen der aarde. Aan Hem die ons liefheeft en die ons van de zonden heeft verlost door zijn bloed, die ons gemaakt heeft tot een koninkrijk van priesters door zijn God en Vader, - Hem zij de heerlijkheid en de macht in de eeuwen der eeuwen ! Amen. Zie, Hij komt met de wolken en elk oog zal Hem aanschouwen, ook zij die Hem doorstoken hebben; en alle stammen der aarde zullen over Hem weeklagen. Ja, Amen! "Ik ben de Alfa en de Omega, - zegt God de Heer - de Albeheerser. "

VERS VOOR HET EVANGELIE Lc.; 4-18 of Jes.. 61, 1

De geest des Heren is over mij gekomen, om aan armen de Blijde Boodschap te brengen.

EVANGELIE Lc., 4, 16-21

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas

In die tijd kwam Jezus in Nazaret, waar Hij was grootgebracht. Hij ging volgens zijn gewoonte op de sabbatdag naar de synagoge en stond op om voor te lezen. Ze reikten Hem de boekrol van de profeet Jesaja aan. Hij opende de rol en vond de plaats waar geschreven stond: De geest des Heren is over mij gekomen, omdat Hij mij gezalfd heeft. Hij heeft mij gezonden om aan armen de Blijde Boodschap te brengen, aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan blinden dat zij zullen zien; om verdrukten te laten gaan in vrijheid, om een genadejaar af te kondigen van de Heer. Daarop rolde Hij het boek dicht, gaf het terug aan de dienaar en ging zitten. In de synagoge waren aller ogen gespannen op Hem gevestigd. Toen begon Hij hen toe te spreken: "Het Schriftwoord dat gij zojuist gehoord hebt is thans in vervulling gegaan."

WITTE DONDERDAG/AVONDMIS

EERSTE LEZING Ex., 12, 1-8. 11-14

Uit het Boek Exodus

In die dagen richtte de Heer het woord tot Mozes en Aäron in Egypte en sprak: "Deze maand moet gij beschouwen als de beginmaand, als de eerste maand van het jaar. Maak aan heel de gemeenschap van Israël het volgende bekend: Op de tiende van deze maand moet ieder gezin een lam uitkiezen, ieder huis een lam. Als een gezin te klein is voor een lam, dan moeten ze, rekening houdend met het aantal personen, samen doen met hun naaste buurman. Bij het verdelen van het lam moet er rekening gehouden worden met ieders eetlust. Het lam moet gaaf zijn, van het mannelijk geslacht en eenjarig. Ge kunt er een schaap of een geit voor nemen. Ge moet de dieren vasthouden tot aan de veertiende van de maand. Dan moet heel de verzamelde gemeenschap van Israël ze slachten in de avondschemering. Vervolgens moet gij wat bloed nemen en dat uitstrijken over de beide deurposten en over de bovenbalk van de deur van alle huizen waar het lam gegeten wordt. In dezelfde nacht moet het vlees gegeten worden op het vuur gebraden. Het moet gegeten worden met ongezuurd brood en bittere kruiden. En dit is de wijze waarop gij het lam moet eten: uw lendenen omgord, uw voeten geschoeid en uw stok in de hand. Haastig moet ge het eten want het is pasen voor de Heer. Deze nacht zal ik door Egypte gaan en

alle eerstgeborenen van Egypte, zowel mensen als dieren zal ik slaan. Aan alle goden van Egypte zal ik het vonnis voltrekken. Maar het bloed aan de huizen zal een teken zijn dat gij daar woont. Als ik het bloed aan uw huizen zie zal ik u voorbijgaan. Geen vernietigende plaag zal u treffen als ik Egypte sla. Deze dag moet gij tot een gedenkdag maken, ge moet hem vieren als een feest ter ere van de Heer. Van geslacht tot geslacht moet ge hem als een eeuwige instelling vieren."

TUSSENZANG Ps. 116 (115), 12-13, 15-16ac, 17-18

REFR: Geeft niet de beker der zegening die wij zegenen gemeenschap met het bloed van Christus?

Hoe kan ik mijn dank betuigen voor al wat de Heer mij gaf? Ik hef de offerbeker, de Naam van de Heer roep ik aan.

Want kostbaar is in de ogen des Heren het leven van wie Hem vereert. O Heer, ik ben uw dienaar, Gij hebt mijn boeien geslaakt.

Met offers zal ik U loven, de Naam van de Heer roep ik aan. Ik zal mijn geloften volbrengen waar heel zijn volk het ziet.

TWEEDE LEZING 1 Kor., 11, 23-26

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Zelf heb ik immers van de Heer de overlevering ontvangen die ik u op mijn beurt heb doorgegeven: dat de Heer Jezus in de nacht waarin Hij werd overgeleverd brood nam en na gedankt te hebben het brak en zei: "Dit is mijn lichaam voor u. "Doet dit tot mijn gedachtenis." Zo ook nam Hij na de maaltijd de beker met de woorden: "Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed. Doet dit elke keer dat gij hem drinkt tot mijn gedachtenis." Telkens als gij dit brood eet en de beker drinkt verkondigt gij de dood des Heren totdat Hij wederkomt.

VERS VOOR HET EVANGELIE Joh., 13, 34

Een nieuw gebod geef Ik u, zegt de Heer, Dat gij elkaar liefhebt, zoals Ik u heb liefgehad.

EVANGELIE Joh., 13, 1-15

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

Het paasfeest was op handen. Jezus, die wist dat zijn uur gekomen was om uit deze wereld over te gaan naar de Vader, en die de zijnen in de wereld bemind had gaf hun een bewijs van zijn liefde tot het uiterste toe. Onder de maaltijd, toen de duivel reeds aan Judas Iskariot, de zoon van Simon, het plan had ingegeven om Hem over te leveren, stond Jezus van tafel op. In het bewustzijn dat de Vader Hem alles in handen had gegeven en dat Hij van God was uitgegaan

en naar God terugkeerde, legde Hij zijn bovenkleden af, nam een linnen doek en omgorde zich daarmee. Daarop goot Hij water in het wasbekken en begon de voeten van de leerlingen te wassen en ze met de doek waarmee Hij omgord was af te drogen. Zo kwam Hij bij Simon Petrus die echter tot Hem zei: "Heer, wilt Gij mij de voeten wassen?" Jezus gaf hem ten antwoord: "Wat Ik doe begrijpt ge nu nog niet maar later zult gij het inzien." Toen zei Petrus tot Hem: "Nooit in der eeuwigheid zult Gij mij de voeten wassen!" Jezus antwoordde Hem: "Als gij u niet door Mij laat wassen kunt gij mijn deelgenoot niet zijn." Daarop zei Simon Petrus tot Hem: "Heer, dan niet alleen mijn voeten maar ook mijn handen en hoofd." Maar Jezus antwoordde: "Wie een bad heeft genomen, behoeft zich niet meer te wassen tenzij de voeten, hij is immers helemaal rein. Ook gij zijt rein, ofschoon niet allen." Hij wist immers wie Hem zou overleveren. Daarom zei Hij: Niet allen zijt gij rein. Toen Hij dan hun voeten had gewassen, zijn bovenkleden had aangetrokken en weer aan tafel was gegaan sprak Hij tot hen: "Begrijpt gij wat Ik u gedaan heb? Gij spreekt Mij aan als Leraar en Heer, en dat doet gij terecht, want dat ben Ik. Maar als Ik, de Heer en Leraar, uw voeten heb gewassen dan behoort ook gij elkaar de voeten te wassen. Ik heb u een voorbeeld gegeven opdat gij zoudt doen zoals Ik u gedaan heb."

GOEDE VRIJDAG

EERSTE LEZING *Jes., 52, 13;53, 1-12*

Uit de Profeet Jesaja

Zie mijn dienaar zal succesvol handelen, Hij zal worden verhoogd en verheven en zeer verheerlijkt. Wie kon geloven wat wij hebben gehoord. En over wie is de arm van de Heer zichtbaar geworden? Hij is geprezen als een alleenstaande loot En als een wortel uit

dorre grond; Hij had gestalte noch luister, zodat wij naar hem konden zien, Geen voorkomen zodat wij hem zouden kunnen begeren. Veracht en door de mensen verstoten, Man van smarten en door lijden gerijpt; Als een die zijn gelaat voor ons heeft verborgen, Veracht en door ons niet geteld. Toch waren het onze pijnen die hij droeg En onze smarten die hij op zich nam. Wij daarentegen beschouwden hem als een getroffene, Als iemand die door God is geslagen en vernederd. Hij is echter doorboord om onze zonden, Mishandeld om onze misdaden, Want op hem rust de straf voor ons heil. En door zijn striemen is er genezing voor ons. Wij allen dwaalden als een kudde, leder ging zijn eigen weg; De Heer liet op hem neerkomen De misdaad van ons allen. Men mishandelde hem en hij heeft het aanvaard, Hij heeft zijn mond niet geopend. Als het lam dat naar de slachtbank geleid wordt En als het schaap dat voor zijn scheerder verstomt Zo heeft hij zijn mond niet geopend. Door een gewelddadige rechtspraak is hij weggerukt. Wie is er nog die denkt aan zijn leven? Hij is immers weggenomen uit het land der levenden, Om de zonden van mijn volk tot de dood toe geslagen. Men geeft hem een graf bij de misdadigers en bij de rijken een rustplaats Ofschoon hij geen onrecht gepleegd heeft en er geen bedrog is geweest in zijn mond. Het heeft de Heer behaagd hem met slagen te pijnigen. Al brengt hij zichzelf ten offer Toch zal hij een nageslacht zien, zijn dagen verlengen en de wens van de Heer zal door zijn hand vervuld worden. Om zijn zwoegen zal hij licht zien en worden verzadigd. Door zijn inzicht zal mijn dienaar als rechtvaardige velen rechtvaardigen en hun misdaden zal hij op zich laden. Daarom zal ik hem deel geven onder de groten, en met machtigen zal hij de buit verdelen omdat hij zijn ziel prijs gaf aan de dood en onder de zondaars gerekend is. Hij draagt immers de zonden van velen en is voor de zondaars een voorspraak.

TUSSENZANG Ps.31 (30), 2 en 6, 12-13, 15-16, 17 en 25

REFR: Vader, in uw handen beveel ik mijn geest.

Bij U, Heer, zoek ik mijn toevlucht, stel mij toch nimmer teleur. Vertrouwwol leg ik mijn geest in uw handen, Gij zult mij beschermen, getrouwe God.

Mijn vijanden drijven de spot met mij, mijn burens lachen mij uit. Men is mij vergeten als was ik dood, ik ben als gebroken huisraad. Toch blijf ik op U vertrouwen, Heer, steeds zeg ik: Gij zijt mijn God.

Gij hebt mijn lot in uw hand, bevrijd mij van mijn vervolgers. Laat over uw dienaar uw Aanschijn stralen, red mij door uw genade. Schept moed en weest onverschrokken gij allen die hoopt op de Heer.

TWEEDE LEZING *Hebr., 4, 14-16; 5, 7-9*

Uit de brief aan de Hebreëën

Broeders en zusters, Nu wij een verheven hogepriester hebben, een die de hemelen is doorgedaan, Jezus, de Zoon van God, nu moeten wij vasthouden aan onze belijdenis. Want wij hebben een hogepriester die in staat is mee te voelen met onze zwakheden. Hij werd zelf op allerlei manieren op de proef gesteld, precies zoals wij, afgezien dan van de zonde. Laten wij daarom vrijmoedig naderen tot de troon van Gods genade, om barmhartigheid en genade te verkrijgen en tijdige hulp. In de dagen van zijn sterfelijk leven heeft Hij onder luid geroep en geweent gebeden en smekingen opgedragen aan God die Hem uit de dood kon redden. Om zijn vroomheid is Hij verhoord: hoewel Hij Gods Zoon was heeft Hij in de school van het lijden gehoorzaamheid geleerd; en toen Hij het einde had bereikt is Hij voor allen die Hem gehoorzamen oorzaak geworden van eeuwig heil.

VERS VOOR HET EVANGELIE *Fil., 2, 8-9*

Christus is voor ons gehoorzaam geworden tot de dood, tot de dood aan een kruis. Daarom heeft God Hem hoogverheven en Hem de naam verleend die boven alle namen is.

EVANGELIE *Joh., 18, 1- 19, 42*

Het lijdensverhaal van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd ging Jezus met zijn leerlingen naar buiten, naar de overkant van de beek Kedron. Daar was een boomgaard die Hij met zijn leerlingen binnenging. Maar ook Judas die Hem zou overleveren kende deze plaats omdat Jezus er dikwijls met zijn leerlingen was samengekomen. Zo kwam Judas daarheen met de afdeling soldaten en met dienaars van de hogepriesters en Farizeeën, voorzien van lantaarns, fakkels en wapens. Jezus, die alles wist wat over Hem ging komen, trad naar voren en zei tot hen: "Wie zoekt gij ?" Zij antwoordden Hem: "Jezus de Nazoreer."

Jezus zei hun: "Dat ben Ik." Ook Judas, zijn verrader, bevond zich bij hen. Nauwelijks had Jezus hun gezegd: Dat ben Ik, of zij weken achteruit en vielen op de grond. Nog eens vroeg Hij hun: "Wie zoekt gij?" Zij zeiden: "Jezus de Nazoreeer." Jezus antwoordde: "Ik heb u gezegd dat Ik het ben. Als gij Mij zoekt, laat deze mensen dan gaan." Vervuld moest worden wat Hij gezegd had: Niemand van hen die Gij Mij gegeven hebt liet Ik verloren gaan. Maar Simon Petrus had een zwaard bij zich. Hij trok het en verwondde daarmee de knecht van de hogepriester door hem het rechteroor af te slaan. De naam van die knecht was Malchus. Jezus echter sprak tot Petrus: "Steek dat zwaard in de schede; zou Ik de beker niet drinken die mijn Vader Mij gegeven heeft?" De afdeling met de bevelhebber en de dienaars van de Joden

grepen toen Jezus vast, boeiden Hem en brachten Hem eerst naar Annas. Deze was namelijk de schoonvader van Kajafas die dat jaar hogepriester was, dezelfde Kajafas die aan de Joden de raad had gegeven: Het is beter dat er een mens sterft voor het volk. Simon Petrus en nog een andere leerling volgden Jezus. Die leerling nu was een bekende van de hogepriester en zo ging hij tegelijk met Jezus het paleis van de hogepriester binnen, terwijl Petrus buiten de poort bleef staan. Die andere leerling, de bekende van de hogepriester, kwam naar buiten, sprak met de portierster en bracht Petrus naar binnen. Het meisje dat aan de poort stond vroeg Petrus: "Ben je ook niet een van de leerlingen van die man?" Hij zei: "Welneen." Omdat het koud was hadden de knechten en dienaars een houtskoolvuur aangelegd en stonden zich te warmen. Ook Petrus stond bij hen en warmde zich. De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en zijn leer. Jezus antwoordde hem: "Ik heb openlijk tot de wereld gesproken. Ik heb altijd onderricht gegeven in een synagoge of in de tempel waar alle Joden bijeenkomen en er is niets wat Ik in het geheim heb gesproken. Waarom ondervraagt gij Mij? Ondervraag de mensen die gehoord hebben wat Ik hun heb verkondigd. Die weten goed wat Ik heb gezegd." Op dit woord gaf een van de dienaars die naast Hem stond Jezus een klap in het gezicht en voegde Hem toe: "Antwoordt Gij zo de hogepriester?" Jezus antwoordde hem: "Indien Ik iets verkeerd gezegd heb verklaar dan wat er verkeerd in was; maar indien het goed was waarom slaat gij Mij?" Daarop zond Annas Hem geboeid naar de hogepriester Kajafas. Simon Petrus stond zich te warmen toen iemand hem vroeg: "Ben ook jij niet een van zijn leerlingen?" Hij ontkende het en zei: "Welneen." Maar een van de knechten van de hogepriester, een bloedverwant van de man wie Petrus het oor had afgeslagen zei: "Heb ik je niet in de

boomgaard bij Hem gezien?" Petrus ontkende het opnieuw en meteen begon er een haan te kraaien. Toen brachten ze Jezus van het huis van Kajafas naar het pretorium. Het was vroeg in de morgen. Zelf gingen zij het pretorium niet binnen want ze moesten het paasmaal kunnen eten en mochten zich daarom niet verontreinigen. Daarom kwam Pilatus naar buiten en vroeg hun: "Welke beschuldiging brengt gij tegen deze man in?" Zij gaven hem ten antwoord: "Als dit geen misdadiger was zouden wij Hem niet aan u hebben overgeleverd." Daarop zei Pilatus: "Neemt Hem dan zelf en vonnist Hem volgens uw Wet!" De Joden antwoordden hem: "Wij missen het recht om iemand ter dood te brengen." Zo zou Jezus' woord in vervulling gaan waarmee Hij had aangeduid welke dood Hij zou sterven. Nu ging Pilatus het pretorium binnen, riep Jezus bij zich en zei tot Hem: "Zijt Gij de koning der Joden?" Jezus antwoordde hem: "Zegt gij dit uit uzelf of hebben de anderen u over Mij gesproken?" Pilatus gaf ten antwoord: "Ben ik soms een Jood? Uw eigen volk en de hogepriesters hebben U aan mij overgeleverd. Wat hebt Gij gedaan?" Jezus antwoordde: "Mijn koningschap is niet van deze wereld. Zou mijn koningschap van deze wereld zijn dan zouden mijn dienaars er wel voor gestreden hebben dat Ik niet aan de Joden werd uitgeleverd. Mijn koningschap is evenwel niet van hier." Pilatus hernam: "Gij zijt dus toch koning?" Jezus antwoordde: "Ja, koning ben Ik. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen om getuigenis af te leggen van de waarheid. Alwie uit de waarheid is luistert naar mijn stem." Pilatus zei tot Hem: "Wat is de waarheid?" Na die woorden ging hij weer naar buiten tot de Joden en zei: "Ik vind hoegenaamd geen schuld in Hem. Maar er bestaat onder u de gewoonte

dat ik met Pasen iemand vrijlaat. Wilt gij dus dat ik u de koning der Joden vrijlaat?" Toen begonnen ze opnieuw te schreeuwen: "Neen, Die niet maar Barabbas!" Barabbas was een rover. Toen liet Pilatus Jezus geselen. De soldaten vlochten een kroon van doornakken, zetten Hem die op het hoofd en wierpen Hem een purperen mantel om. Ze traden op Hem toe en zeiden: "Gegroet, koning der Joden!" En zij sloegen Hem in het gezicht. Pilatus ging weer naar buiten en zei tot hen: "Ziehier, ik breng Hem naar buiten om u te doen weten dat ik volstrekt geen schuld in Hem vind." Jezus kwam dus naar buiten terwijl Hij nog de doornenkroon en de purperen mantel droeg. Pilatus zei tot hen: "Ziehier de mens." Maar toen de hogepriesters en hun dienaars Hem zagen schreeuwden ze: "Kruisigen, kruisigen!" Pilatus zei hun: "Neemt gij Hem dan en kruisigt Hem want ik vind geen schuld in Hem." De Joden antwoordden hem: "Wij hebben een Wet en volgens die Wet moet

Hij sterven omdat Hij zich voor Gods Zoon heeft uitgegeven.," Toen Pilatus dit hoorde werd hij nog meer bevreesd. Hij ging het pretorium weer binnen en sprak tot Jezus: "Waar zijt Gij vandaan?" Jezus gaf hem echter geen antwoord. Daarom zei Pilatus: "Gij spreekt niet tegen mij? Weet Ge dan niet dat ik de macht heb om U vrij te spreken maar ook de macht heb om U te kruisigen?" Jezus antwoordde: "Ge zoudt volstrekt geen macht over Mij hebben als u die niet van boven gegeven was. Daarom is de zonde van hem die Mij aan u heeft overgeleverd groter." Van dit ogenblik af wilde Pilatus ertoe overgaan Hem vrij te laten. Maar de Joden schreeuwden: "Als ge die man vrijlaat zijt ge geen vriend van de keizer. We zich voor koning uitgeeft komt in verzet tegen de keizer." Toen Pilatus hen dit hoorde roepen liet hij Jezus naar buiten brengen en ging op de rechterstoel zitten, op de plaats die Litostrotos heet, in het Hebreeuws Gabbata. Het was de voorbereidingsdag voor Pasen, ongeveer het zesde uur. Hij zei tot de Joden: "Hier is uw koning." Maar zij schreeuwden: "Weg, weg met Hem! Kruisig Hem!" Pilatus vroeg: "Zal ik dan uw koning kruisigen?" De hogepriesters antwoordden: "Wij hebben geen andere koning dan de keizer!" Toen leverde hij Hem aan hen uit om de kruisdood te ondergaan, en zij namen Hem over.

Zelf zijn kruis dragend trok Jezus de stad uit naar wat de Schedelplaats heet, in het Hebreeuws Golgota. Daar sloegen zij Hem aan het kruis, en met Hem nog twee anderen, aan elke kant een en Jezus in het midden. Pilatus had ook een opschrift laten maken en op het kruis doen aanbrengen. Het luidde: Jezus, de Nazoreer, de koning van de Joden. Vele Joden lazen dit opschrift, want de plaats waar Jezus gekruisigd werd lag dicht bij de stad. Het stond er in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks. De hogepriesters van de Joden nu zeiden tot Pilatus: "Ge moest er niet op zetten: 'de koning van de Joden' maar: 'Hij heeft gezegd: Ik ben de koning van de Joden'." Pilatus antwoordde: "Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven." Toen de soldaten Jezus gekruisigd hadden, namen ze zijn kleren en deelden ze in vieren, voor iedere soldaat een deel. Ze namen ook de lijfrok die echter zonder naad was, aan een stuk geweven van bovenaf. Daarom zeiden ze tot elkaar: "Laten we die niet scheuren maar er om loten wie hem krijgt." Aldus moest de Schrift vervuld worden: Zij verdeelden mijn kleren onder elkaar en dobbelden om mijn gewaad. Terwijl de soldaten hiermee bezig waren stonden bij Jezus' kruis zijn moeder, de zuster van zijn moeder, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena. Toen Jezus zijn moeder zag en naast haar de leerling die Hij liefhad zei Hij tot zijn moeder: "Vrouw, zie daar uw zoon."

Vervolgens zei Hij tot de leerling: "Zie daar uw moeder." En van dat ogenblik af nam de leerling haar bij zich in huis. Hierna, wetend dat nu alles was volbracht zei Jezus, opdat de Schrift vervuld zou worden: "Ik heb dorst." Er stond daar een kruik vol zure wijn. Ze doopten er een spons in, staken die op een hysopstengel en brachten die aan zijn mond. Toen Jezus van de zure wijn genomen had, zei Hij: "Het is volbracht." Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest.

Hier knielen allen enige ogenblikken.

Aangezien het voorbereidingsdag was en de Joden niet wilden dat de lichamen op sabbat aan het kruis bleven - het was bovendien een grote sabbat vroegen zij aan Pilatus verlof de benen van de gekruisigden te breken en hen weg te nemen. Daarom kwamen de soldaten en sloegen zowel bij de ene als bij andere die met Hem was gekruisigd de benen stuk. Toen zij echter bij Jezus kwamen en zagen dat Hij reeds dood was sloegen zij Hem de benen niet stuk, maar een van de soldaten doorstak zijn zijde met een lans; terstond kwam er bloed en water uit. Die het gezien heeft getuigt hiervan; zijn getuigenis is waar en hij weet dat hij de waarheid zegt, opdat ook gij zoudt geloven. Dit is gebeurd opdat de Schrift zou vervuld worden: Van zijn gebeente zal niets worden verbrijzeld, terwijl nog een ander Schriftwoord zegt: Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken. Daarna vroeg Jozef van Arimatea, die een leerling was van Jezus maar in het geheim uit vrees voor de Joden, aan Pilatus het lichaam van Jezus te mogen wegnemen. Toen Pilatus dit had toegestaan ging hij dus heen en nam het lichaam weg. Nikodemus, die Hem vroeger 's nachts bezocht had, kwam ook en bracht een mengsel van mirre en aloë mee, ongeveer honderd pond. Zij namen het lichaam van Jezus en wikkelden het met de welriekende kruiden in zwachtels, zoals bij een Joodse begrafenis gebruikelijk is. Op de plaats waar Hij gekruisigd werd lag een tuin en in die tuin een nieuw graf waarin nog nooit iemand was neergelegd. Vanwege de voorbereidingsdag van de Joden en omdat het graf dichtbij was legden zij Jezus daarin neer.

PAASWAKE

LEZING 1 *Gen., 1, 1-2, 2 of 1, 1. 26-31a*

Uit het Boek Genesis

In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was

woest en leeg; duisternis lag over de diepte en een hevige wind joeg de wateren op. Toen sprak God: "Er moet licht zijn!" En er was licht. En God zag dat het licht goed was. God scheidde het licht van de duisternis; het licht noemde God dag en de duisternis noemde hij nacht. Het werd avond en het werd ochtend; dat was de eerste dag. God sprak: "Er moet een uitspansel zijn tussen de wateren, een afscheiding tussen het ene water en het andere." En God maakte het uitspansel; Hij scheidde het water onder het uitspansel van het water erboven. Zo gebeurde het. Het uitspansel noemde God hemel. Het werd avond en het werd ochtend; dat was de tweede dag. God sprak: "Het water onder de hemel moet naar een plaats samenvloeien zodat het droge zichtbaar wordt." Zo gebeurde het. Het droge noemde God land en het samengevloede water noemde Hij zee. En God zag dat het goed was. God sprak: "Het land moet zich tooien met jong groen gras, zaadvormend gewas en de vruchtbomen die ieder naar zijn soort hun vruchten dragen met zaad erin." En uit het land schoot jong groen gras op, zaadvormend gewas, in allerlei soorten en bomen die ieder naar zijn soort hun vruchten droegen met zaad erin. En God zag dat het goed was. Het werd avond en het werd ochtend; dat was de derde dag. God sprak: "Er moeten lichten zijn aan het hemelgewelf die de dag van de nacht zullen scheiden; zij moeten als tekens dienen, zowel voor de feesten, als voor de dagen en de jaren en tevens als lampen aan het hemelgewelf om de aarde te verlichten." Zo gebeurde het. God maakte de twee grote lampen, de grootste om over de dag te heersen, de kleinste om te heersen over de nacht en Hij maakte ook de sterren. God gaf ze een plaats aan het hemelgewelf om de aarde te verlichten, om te heersen over de dag en over de nacht en om het licht en de duisternis uiteen te houden. En God zag dat het goed was. Het werd avond en het werd ochtend; dat was de vierde dag. God sprak: "Het water moet wemelen van dieren en boven het land moeten de vogels vliegen langs het hemelgewelf." Toen schiep God de grote gedrochten van de zee en al de krioelende dieren waar het water van wemelt, soort na soort en al de gevleugelde dieren, soort na soort. En God zag dat het goed was. God zegende ze en hij sprak: "Wees vruchtbaar en word talrijk; gij moet het water van de zee bevolken en de vogels moeten talrijk worden op het land." Het werd avond en het werd ochtend; dat was de vijfde dag. God sprak: "Het land moet levende wezens voortbrengen van allerlei soort: tamme dieren, kruipende dieren en wilde beesten van allerlei soort." Zo gebeurde het. God maakte de wilde beesten, soort na soort, de tamme dieren, soort na soort. En God zag dat het goed was.) God sprak: "Nu gaan wij de mens

maken, als beeld van ons, op ons gelijkend; hij zal heersen over de vissen van de zee, de vogels van de lucht, over de tamme dieren, over alle wilde beesten en over al het gedierte dat over de grond kruipt." En God schiep de mens als zijn beeld; als het beeld van God schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij hen. God zegende hen en God sprak tot hen: "Wees vruchtbaar en word talrijk; bevolk de aarde en onderwerp haar; heers over de vissen van de zee, over de vogels van de lucht en over al het gedierte dat over de grond kruipt." En God sprak: "Hierbij geef Ik alle zaadvormende gewassen op de hele aardbodem aan u en alle bomen met zaaddragende vruchten; zij zullen u tot voedsel dienen. Maar aan alle wilde beesten, aan alle vogels van de lucht en aan alles wat over de grond kruipt, aan al wat dierlijk leven heeft geef Ik het groene gras als voedsel." Zo gebeurde het. God bezag alles wat hij gemaakt had en hij zag dat het heel goed was. Het werd avond en het werd ochtend; dat was de zesde dag. Zo werden de hemel en de aarde voltooid en alles waarmee ze toegerust zijn. Op de zevende dag bracht God het werk dat Hij verricht had tot voltooiing. Hij rustte op de zevende dag van het werk dat Hij verricht had.

TUSSENZANG Ps. 104 (103J, 1-2a, 5-6, 10en 12, 13-14; 24 en 35c

REFR: Maar zendt uw geest, Heer, dan komt er weer leven dan maakt Gij uw schepping weer nieuw.

Verheerlijk, mijn ziel, de Heer; wat zijt Gij groot, Heer mijn God! Met glorie en luister zijt Gij gekleed, uw mantel is zuiver licht. Gij hebt ook de aarde geplaatst op haar zuilen, in eeuwigheid wankelt zij niet.

Gij hebt haar de oerzee als kleed gegeven; het water stond boven de bergen uit. De bronnen deed Gij uitstromen in beken, die dringen zich tussen de bergen voort.

En aan hun oevers nestelen vogels en zingen tussen het struikgewas. Vanuit uw schuren besproeit Gij de bergen, de grond wordt gevoed door wat Gij haar geeft.

Gij doet voor de dieren het gras opschieten en graan dat de mensen en diepste staat. Hoe veel is het wat Gij gedaan hebt, Heer, en alles in wijsheid gemaakt. De aarde is vol van uw schepsels; de Heer zij altijd geprezen!

of: Ps. 33 (32), 4-5, 6-7, 12-13, 20 en 22

REFR: De aarde is vol van zijn mildheid.

Oprecht is immers het woord van de Heer en al wat Hij doet is betrouwbaar. Recht en gerechtigheid heeft Hij lief, de aarde is vol van zijn mildheid.

Hij heeft de hemel gemaakt door zijn woord, zijn stem schiep de hemelse machten. Als in een waterzak bergt Hij de zee, de stromen in regenbakken.

Zalig het volk dat de Heer heeft als God, de natie door Hem tot zijn erfdeel gekozen. Hoog uit de hemel schouwt God omlaag, blikt neer op de zonen der mensen.

Daarom vertrouwt ons hart op de Heer, is Hij ons een schild en een helper. Geef ons dus, Heer, uw barmhartigheid, zoals wij op U vertrouwen.

LEZING 2 Gen., 22, 1-18 of 1-2, 9a, 10-13, 15-18

Uit het Boek Genesis

In die dagen stelde God Abraham op de proef. Hij zei tot hem: "Abraham,," En hij antwoordde: "Hier ben ik." Hij zei: "Ga met Isaak uw enige zoon die gij liefhebt, naar het land van de Maria, en draag hem daar op de berg die Ik u zal aanwijzen als brandoffer op."

De volgende morgen zadelde Abraham zijn ezel, nam twee knechten en zijn zoon Isaak met zich mee en kloofde hout voor het brandoffer. Daarna begaf hij zich op weg naar de plaats die God hem aangewezen had. Op de derde dag zag Abraham in de verte de plaats liggen. Toen zei Abraham tot zijn knechten: "Jullie blijven hier bij de ezel; ik ga met de jongen daarginds heen. Nadat wij ons in aanbidding neergebogen hebben komen wij weer terug." Daarop gaf Abraham zijn zoon Isaak het hout voor het brandoffer te dragen; zelf droeg hij het vuur en het offermes. Zo gingen zij samen op weg. Toen zei Isaak tot zijn vader Abraham: "Vader." Hij antwoordde: "Ja, mijn zoon." Isaak zei: "Wij hebben wel vuur en hout maar waar is het offerdier?" Abraham antwoordde: "God zal zelf wel voor het offerdier zorgen, mijn zoon." En samen gingen zij verder.) Toen zij de plaats bereikt hadden die God hen had aangewezen bouwde

Abraham daar een altaar, (stapelde er het hout op, bond zijn zoon Isaak vast en legde hem op het altaar, boven op het hout.) Toen Abraham echter zijn hand uitstak naar het mes om daarmee zijn zoon de keel af te snijden, riep de engel van de Heer hem van uit de hemel toe: "Abraham. Abraham!" En hij antwoordde: " Hier ben ik." Hij zei: "Raak de jongen met geen vinger aan en doe hem niets! Ik weet nu dat gij God vreest want gij hebt mij uw enige zoon niet willen onthouden." Abraham keek om zich heen en bemerkte een ram die met zijn horens in het struikgewas vastzat. Hij greep de ram en droeg die als brandoffer op in plaats van zijn zoon. Abraham noemde de plaats: de Heer zal erin voorzien; vandaar dat men nu nog zegt: Op de berg van de Heer zal erin voorzien worden.) Toen riep de engel van de Heer voor de tweede maal uit de hemel tot Abraham en zei: "Bij mijzelf heb Ik gezworen - zo spreekt de Heer omdat gij dit gedaan hebt en Mij uw eigen zoon niet hebt onthouden daarom zal Ik u overvloedig zegenen en uw nakomelingen talrijker maken dan de sterren aan de hemel en de zandkorrels op het strand van de zee. Uw nakomelingen zullen de poort van hun vijand bezitten. Door uw nakomelingen komt zegen over alle volken van de aarde omdat gij naar Mij hebt geluisterd."

TUSSENZANG Ps. 16 (15), 5 en 8, 9-10, 11

REFR: Behoed mij, God, tot U neem ik mijn toevlucht.

De Heer is mijn erfdeel, mijn dronk uit de beker, Hij heeft mijn lot in zijn hand. Steeds houd ik mijn ogen gericht op de Heer; ik val niet, want Hij staat naast mij.

Daarom ben ik vrolijk en blij van geest, daarom kan ik rustig gaan slapen. Mijn ziel laat Gij niet aan het dodenrijk over; Gij levert uw dienaar niet uit aan het graf.

Gij zult mij de weg van het leven wijzen om heel mijn vreugde te vinden bij U, bestendig geluk aan uw zijde.

LEZING 3 Ex. 14, 15- 15, 1

Uit het Boek Exodus

In die dagen sprak de Heer tot Mozes: "Wat roept gij Mij toch. Beveel de Israëlieten verder te trekken. Gij zelf moet uw hand opheffen, uw staf uitstrekken over de zee en ze in tweeën splijten. Dan kunnen de Israëlieten over de droge bodem door de zee

trekken. Ik ga de Egyptenaren halsstarrig maken zodat zij hen achterna gaan. En dan zal Ik mij verheerlijken ten koste van Farao en heel zijn legermacht, zijn wagens en zijn wagenmenners. De Egyptenaren zullen weten dat Ik de Heer ben, als Ik mij verheerlijk ten koste van Farao, zijn wagens en zijn wagenmenners." De engel van God die aan de spits van het leger der Israëlieten ging, veranderde van plaats en stelde zich achter hen op, tussen het leger van de Egyptenaren en het leger van de Israëlieten. De wolk bleef die nacht donker zodat het heel die nacht niet tot een treffen kwam. Toen strekte Mozes zijn hand uit over de zee en de Heer deed die hele nacht door een sterke oostenwind de zee terugwijken. Hij maakte van de zee droog land en de wateren spleten vaneen. Zo trokken de Israëlieten over de droge bodem de zee door, terwijl de wateren links en rechts een wand vormden. De Egyptenaren zetten de achtervolging in; alle paarden van Farao, zijn wagens en zijn wagenmenners gingen achter de Israëlieten aan de zee in. Tegen de morgenwake richtte de Heer vanuit de wolkkolom en de vuurzuil zijn blikken op de legermacht van de Egyptenaren en bracht ze in verwarring. Hij liet de wielen van de wagens scheeflopen zodat ze slechts met moeite vooruit kwamen. De Egyptenaren riepen uit: "Laten we vluchten voor de Israëlieten, want de Heer strijdt voor hen tegen ons. Toen sprak de Heer tot Mozes: "Strek uw hand uit over de zee dan zal het water terugstromen over de Egyptenaren en hun wagens en wagenmenners." Mozes strekte zijn hand uit over de zee en toen het licht begon te worden vloeide de zee naar haar gewone plaats terug. Daar de Egyptenaren er tegen in vluchtten dreef de Heer hen midden in de zee. Het water vloeide terug en overspoelde wagens en wagenmenners, heel de strijdmacht van Farao die de Israëlieten op de bodem van de zee achterna waren gegaan. Niet een bleef gespaard. De Israëlieten daarentegen waren over de droge bodem door de zee heengetrokken, terwijl de wateren links en rechts van hen een wand vormden. Zo redde de Heer op deze dag Israël uit de greep van Egypte; Israël zag de Egyptenaren dood op de kust liggen. Toen Israël het machtige optreden van de Heer tegen Egypte gezien had, kreeg het volk ontzag voor de Heer: Zij stelden vertrouwen in de Heer en in Mozes zijn dienaar. Toen hieven Mozes en de Israëlieten ter ere van de Heer een lied aan.

TUSSENZANG *Ex. 15, 1-2, 3-4, 5-6, 17-18*

REFR: De Heer bezing ik, de overwinnaar.

De Heer bezing ik, de overwinnaar, paarden en ruiters dreef Hij in zee. De Heer is mijn kracht, Hem dank ik mijn redding, de Heer is mijn God, voor Hem is mijn lied.

De God van mijn vaders, Hem zal ik prijzen, een machtig strijder, zijn naam is de Heer. Farao's wagens, zijn legers verdronken, de Rietzee verzwoeg de keur van zijn volk.

De golven zijn over hen heen geslagen, zij zijn als een steen in de diepte gestort. Uw hand, Heer, die machtiger is dan de mensen, uw hand heeft de vijand ten val gebracht.

Gij hebt hen gebracht naar uw eigen bezit, geplant op de berg waar Gij zelf wilde wonen; De heilige plaats, Heer, die Gij hadt gemaakt: de Heer zal daar heersen voor altijd en eeuwig.

LEZING 4 Jes.54, 5-14

Uit de Profeet Jesaja

Hij die u schiep... Hij is uw Bruidegom, Hij is uw Schepper; zijn Naam is: Heer der Hemelse Machten; Hij wordt genoemd: Uw verlosser, Israels Heilige, God van Geheel de Aarde! Een verlaten, zielsbedroefde vrouw zijt gij Maar de Heer roept u weer bij uw naam. Want - zo zegt uw God - kan iemand de geliefde van zijn jeugd wel verstoten? In een plotselinge opwelling heb Ik u in de steek gelaten, maar met een grote barmhartigheid zoek Ik u weer op; In een vlaag van toorn heb Ik voor een ogenblik mijn aangezicht van u afgewend Maar- zo spreekt de Heer, uw Verlosser- Met een eeuwige liefde ontferm Ik Mij weer over u. Zoals Ik ten tijde van Noach gezworen heb dat de wateren de aarde nooit meer zouden bedekken, zo zweer Ik nu nooit meer op u vertoornd te zijn en u nooit meer te bedreigen. Want de bergen mogen wankelen, de heuvels schudden, maar mijn trouw jegens u zal niet wankelen en mijn verbond van liefde niet breken, zegt de Heer die u barmhartig is. Ongelukkige Stad, door stormen geplaagd en troosteloos, zie, uw grondvesten leg Ik met jaspis, uw fundamenten met saffier; uw tinnen maak Ik van robijnen, uw poorten van karbonkels, uw muren van kostbare stenen. Uw kinderen zullen door de Heer onderricht worden en een diepe vrede valt uw zonen ten deel. Gij zult gegrondvest zijn op gerechtigheid: Weet u dus vrij van onderdrukking: gij hebt niets te vrezen! En vrij van verschrikking: want geen verschrikking zal u nog ooit overvallen!

TUSSENZANG Ps. 30 (29), 2 en 4, 5-6; 11 en 12a en 13b

REFR: U zal ik loven, Heer, want Gij hebt mij bevrijd.

U zal ik loven, Heer, want Gij hebt mij bevrijd, Gij hebt mijn vijanden niet laten zegevieren. Heer, uit het dodenrijk hebt Gij mijn ziel verlost, Gij hebt mij losgemaakt van die ten grave dalen.

Bezingt de Heer dan met mij, al zijn vromen; en dankt zijn Naam die hoogverheven is. Zijn toorn duurt kort, maar zijn genade levenslang, de avond brengt geweend, de ochtend blijdschap.

Heer, luister en ontferm U over mij, mijn God, sta mij terzijde met uw hulp. Gij hebt mijn rouwklacht in een vreugdedans veranderd, mijn rouwkleed losgemaakt, met blijdschap mij omgord.

Mijn ziel zal U bezingen zonder te verstommen, U zal ik loven, Heer mijn God, in eeuwigheid.

LEZING 5 Jes. 55, 1-11

Uit de Profeet Jesaja

Zo spreekt God de Heer: "Komt naar het water, gij allen die dorst lijdt! Ook gij die geen geld hebt, komt toch. Komt kopen, geniet zonder geld en zonder te betalen. Komt kopen wijn en melk. Wat geeft gij uw geld voor iets dat geen brood is? Wat geeft gij uw arbeid voor iets dat niet voedt? Luistert, luistert naar mij: dan eet gij wat goed is, dan verzadigt gij u aan heerlijke spijs. Neigt uw oor en komt naar mij en luistert en gij zult leven. Een blijvend verbond ga ik sluiten met u; de gunst, aan David verleend, verloochen ik niet. Hem heb ik gemaakt tot getuige voor de volkeren, tot vorst en gebieder over de naties. Waarlijk, een volk zult gij roepen dat gij niet kent en een volk dat u niet kent snelt naar u toe om wille van Israels Heilige, die u verheerlijkt. Zoekt de Heer nu Hij zich laat vinden, roept Hem aan nu Hij nabij is. De ongerechte moet zijn weg verlaten, de zondaar zijn gedachten; hij moet naar de Heer terugkeren - de Heer zal zich erbarmen - terug naar onze God, die altijd wil vergeven". "Uw gedachten zijn nu eenmaal niet mijn gedachten, mijn wegen niet uw wegen," - zegt het orakel van de Heer - maar zoals de hemel hoog boven de aarde is, zo hoog gaan mijn wegen uw wegen te boven en mijn gedachten uw gedachten. Zoals de regen en de sneeuw uit de hemel vallen en daar pas

terugkeren wanneer zij de aarde hebben gedrenkt, haar hebben bevrucht, zodat zij groen wordt, wanneer zij het zaad aan de zaaier hebben gegeven en het brood aan de eter, zo zal het ook gaan met het woord dat komt uit mijn mond: het keert niet vruchteloos naar mij terug; het keert pas weer wanneer het mijn wil volbracht heeft en zijn zending heeft vervuld."

TUSSENZANG *Jes., 12, 1-2, 4-6*

REFR: Gij zult in vreugde water putten aan de bronnen van uw redder.

Ik dank U, o Heer, Gij waart toornig op mij, maar nu schenkt Gij troost en vergeving. Ja, God is mijn heil, ik verlaat mij op Hem, ik hoef voor geen onheil te vrezen.

De Heer is mijn sterkte, de Heer geeft mij kracht, Hij toont zich mijn helper en redder. Brengt dank aan de Heer en huldigt zijn Naam, verkondigt de volken zijn machtige daden, maakt alom zijn grootheid bekend.

Zingt luid voor de Heer, die wonderen deed, laat heel de aarde het horen. Verheugt u en juicht, gij die Sion bewoont, want Israels Heilige woont in uw midden.

LEZING 6 *Bar., 3, 9-15. 32-4, 4*

Uit de Profeet Baruch

Hoor, Israël, de geboden van het leven; Luister aandachtig en verwerf wijsheid! Hoe komt het, Israël, dat gij in een vijandig land woont, dat gij oud geworden zijt op vreemde bodem, dat gij onrein geworden zijt als een lijk, en gelijk geworden zijt aan de doden der onderwereld? Gij hebt de Bron der wijsheid verlaten! Indien gij de weg van God bewandeld hadt Zoudt gij nu voor eeuwig in vrede leven! Leer derhalve waar wijsheid gevonden wordt, Waar kracht, waar beleid En gij zult weten waar lengte van dagen en leven te vinden zijn en waar geluk en waar vrede! Wie heeft haar verblijfplaats gevonden, Wie is haar schatkamers binnen gegaan ? Slechts de Alwetende kent de weg, met zijn kennis heeft Hij hem ontdekt, Hij, die de aarde voor immer gegrondvest heeft en die haar met viervoeters bevolkte; Hij, op wiens bevel het licht uitgaat en op wiens wenk het bevend terugkeert; De sterren stralen op hun posten en jubelen van vreugde; Hij roept ze, en ze antwoorden:

Hier zijn we! Vol blijdschap flonkeren ze ter ere van hun Schepper. Dat is onze God, niemand is aan hem gelijk! Hij heeft alle wegen gevonden die tot de wijsheid leiden en Hij heeft ze geleerd aan Jakob, zijn dienaar, aan Israël, zijn vriend. Daarna is zij op aarde verschenen en heeft zij verkeer met de mensen. Zij is het Boek van Gods geboden, de Wet die eeuwig duurt: Wie aan haar vasthoudt zal leven, Maar wie haar verlaat moet sterven. Kom tot inkeer, Jakob, en houd u vast aan de wijsheid, wandel in de glans van haar licht. Geef uw glorie niet weg aan anderen En uw voorrechten niet aan vreemde volken! Israël, hoe gelukkig zijn wij te prijzen: Ons is bekend wat God behaagt!

TUSSENZANG Ps. 19 (18); 8; 9, 10, 11

REFR: Heer, uw woorden zijn woorden van eeuwig leven.

De wet van de Heer is volkomen, zij sterkt de onzekere geest. Zijn voorschriften zijn betrouwbaar; onwetenden maken zij wijs.

Rechtmatig zijn al zijn bevelen, bevredigend voor het gemoed. Glashelder zijn zijn geboden, zij zijn een licht voor het oog.

Het woord van de Heer is eerlijk, het blijft in eeuwigheid waar. Zijn uitspraken zijn waarachtig, rechtvaardig in iedere zaak.

Gezocht meer dan goud of juwelen, welsmakend als honingzeem. Uw dienaar neemt ze ter harte; hij wordt er rijk voor beloond.

LEZING 7 Ez. 36, 16- 17a. 18-28

Uit de Profeet Ezechiël

Het woord van de Heer kwam tot mij: "Mensenkind, toen het volk van Israël nog op zijn eigen grond woonde heeft het deze door zijn handel en wandel verontreinigd. Daarom liet ik mijn woede over hen de vrije loop, vanwege het bloed dat ze op de grond vergoten hadden en omdat ze de grond verontreinigd hadden met hun afgoden. Daarom verspreidde ik hen onder de heidenvolken en werden ze verstrooid over de landen: naar hun handel en wandel heb ik hen gevonnist. En bij al de heidenvolken waar ze gekomen waren ontwijdden ze mijn heilige naam doordat men van hen zei: Dit is het volk van de Heer en toch moesten ze weg uit zijn land. Dit deed mij leed om mijn heilige naam die het volk van Israël ontwijdd had onder de heidenvolken waar ze gekomen zijn. Zeg daarom tot

het volk van Israël: Ik zal mijn grote naam die ontwijd is onder de heidenvolken, die gij tegenover hen ontwijd hebt, heiligen, opdat de heidenvolken erkennen dat ik de Heer ben. Zo spreekt de Heer: Ik zal u wegbrengen uit de heidenvolken, u samenbrengen uit alle landen en u brengen naar uw eigen grond. Ik zal zuiver water op u sprenkelen en ge zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw afgoden zal ik u reinigen. Ik zal u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste; ik zal het stenen hart uit uw lichaam verwijderen en u een hart van vlees geven. Mijn geest zal ik u geven in uw binnenste en ik zal maken dat ge mijn wetten nakomt en mijn voorschriften nauwkeurig onderhoudt. Ge zult wonen in het land dat ik uw vaders gegeven heb. Ge zult voor mij een volk en Ik zal voor u een God zijn."

TUSSENZANG Ps. 42 (41), 3; 5bcd; Ps. 43 (42), 3, 4

REFR: Zoals het hert de beekjes zoekt, zo zoekt mijn geest naar U, mijn God.

Mijn ziel heeft dorst naar God; de God die leeft, zal ik Hem ooit bereiken en zijn Aanschijn zien? Ik denk er aan met weemoed in het hart, hoe ik neer Gods verblijf trok in de mensenstroom:

Zend mij uw licht, uw steun om mij te leiden, om mij te voeren naar uw berg en in uw tent. Dan ga ik naar uw altaar, God die blijdschap geeft, en loof U bij de citer, God, mijn God.

Indien er een doop plaats vindt tijdens deze wake, neemt men als tussenzang Jes. 12 zoals hoger na lezing 5 of nog Ps. 51 (50), 12-13, 14-15, 18-19, zoals hieronder.

TUSSENZANG Ps. 51 (50), 12-13, 14-15, 18-19

REFR: Schep in mij een zuiver hart, mijn God.

Wend uw ogen af van mijn gebreken, scheld mij al mijn schulden kwijt. Wil mij niet verstoten van uw Aanschijn, neem uw heilige Geest niet van mij weg.

Geef mij weer de weelde van uw zegen, maak mij sterk in edelmoedigheid. Dan zal ik de dwalenden uw wegen leren, alle schuldigen terugvoeren tot U.

In geschenken hebt Gij geen behagen, wat ik U ook bied, Gij wilt het niet. Wat ik offer, God, is mijn boetvaardigheid, een vermorzeld en vernederd hart wijst Gij niet af.

EPISTEL/TWEEDE LEZING *Rom., 6, 3-11*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Rome

Broeders en zusters, Gij weet toch dat de doop waardoor wij een zijn geworden met Christus Jezus ons heeft doen delen in zijn dood? Door de doop in zijn dood zijn wij met Hem begraven, opdat ook wij een nieuw leven zouden leiden zoals Christus door de macht van zijn Vader uit de doden is opgewekt. Zijn wij een met Hem geworden door het beeld van zijn dood dan moeten wij Hem ook volgen in zijn opstanding, in de overtuiging dat onze oude mens met Hem gekruisigd is; daardoor is aan het bestaan in de zonde een einde gekomen, zodat wij niet langer aan de zonde dienstbaar zijn. Want wie gestorven is is rechtens vrij van de zonde. Indien wij dan met Christus gestorven zijn geloven wij dat wij ook met Hem zullen leven; want wij weten dat Christus eenmaal van de doden verrezen niet meer sterft: de dood heeft geen macht meer over Hem. Door de dood die Hij gestorven is heeft Hij eens voor al afgerekend met de zonde; het leven dat Hij leeft heeft alleen met God van doen. Zo moet ook gij uzelf beschouwen: als dood voor de zonde en levend voor God in Christus Jezus.

TUSSENZANG *Ps. 118 (117), 1-2, 16ac-17, 22-23*

REFR: Alleluia. Alleluia. Alleluia.

Brengt dank aan de Heer, want Hij is genadig, eindeloos is zijn erbarmen! Stammen van Israël, dankt de Heer, eindeloos is zijn erbarmen!

De Heer greep in met krachtige hand, de hand van de Heer heeft mij
opgericht. Ik zal niet sterven maar blijven leven en alom verhalen het werk van de Heer.

De steen die de bouwers hebben versmaad, die is tot hoeksteen geworden. Het is de Heer, die dit heeft gedaan, een wonder voor onze ogen.

EVANGELIE Mc., 16, 1-8

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

Toen de sabbat voorbij was kochten Maria Magdalena, Maria de moeder van Jakobus, en Salome welriekende kruiden om Hem te gaan balsamen. Op de eerste dag van de week, heel vroeg, toen de zon juist op was, gingen zij naar het graf. Maar ze zeiden tot elkaar:

“Wie zal de steen voor ons van de ingang van het graf weggrollen?” Opkijkend bemerkten ze echter dat de steen weggerold was; en deze was zeer groot. Binnengetreden in het graf zagen ze tot hun ontsteltenis aan de rechterkant een jongeman zitten in een wit gewaad.

Maar hij sprak tot haar: “Schrikt niet. Gij zoekt Jezus de Nazarener die gekruisigd is. Hij is verrezen, Hij is niet hier. Kijk, dit is de plaats waar men Hem neergelegd had. Gaat aan zijn leerlingen en aan Petrus zeggen: Hij gaat u voor naar Galilea; daar zult ge Hem zien, zoals Hij u gezegd heeft.” De vrouwen gingen naar buiten en vluchten weg van het graf, want schrik en ontsteltenis hadden hen overweldigd. En uit vrees zeiden ze er niemand iets van.

PAASZONDAG

EERSTE LEZING *Hand., 10, 34a. 37-43*

Uit de Handelingen der Apostelen

In die tijd nam Petrus het woord en sprak: “Gij weet wat er overal in Judaa gebeurd is; hoe Jezus van Nazaret zijn optreden begon in Galilea na het doopsel dat Johannes predikte, en hoe God Hem gezalfd heeft met de heilige Geest en met kracht. Hij ging weldoende rond en genas allen die onder de dwingelandij van de duivel stonden, want God was met Hem. En wij getuigen van alles wat Hij in het land van de Joden en in Jeruzalem gedaan heeft. Hem hebben ze aan het kruishout geslagen en vermoord. God heeft Hem echter op de derde dag doen opstaan en laten verschijnen, niet aan het hele volk maar aan de getuigen die door God tevoren waren uitgekozen, aan ons die met Hem gegeten en gedronken hebben nadat Hij uit de doden was opgestaan. Hij gaf ons de opdracht aan het volk te prediken, en te getuigen dat Hij de door God aangestelde rechter is over de levenden en de doden. Van Hem leggen alle profeten het getuigenis af, dat ieder die in

Hem gelooft door zijn Naam vergiffenis van zonden verkrijgt.”

TUSSENZANG Ps. 118 (117), 1-2, 16ac-17, 22-23

REFR: Alleluia. Alleluia. Alleluia.

of: Dit is de dag die de Heer heeft gemaakt. Wij zullen hem viëren in blijdschap.

Brengt dank aan de Heer, want Hij is genadig, eindeloos is zijn erbarmen! Stammen van Israël, dankt de Heer, eindeloos is zijn erbarmen!

De Heer greep in met krachtige hand, de hand van de Heer heeft mij opgericht. Ik zal niet sterven maar blijven leven en alom verhalen het werk van de Heer.

De steen die de bouwers hebben versmaad, die is tot hoeksteen geworden. Het is de Heer, die dit heeft gedaan, een wonder voor onze ogen.

TWEEDE LEZING Kol., 3, 1-4

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Kolosse

Broeders en zusters, Als gij dan met Christus ten leven zijt gewekt zoekt wat boven is, daar waar Christus zetelt aan de rechterhand Gods. Zint op het hemelse, niet op het aardse. Gij zijt immers gestorven en uw leven is nu met Christus verborgen in God. Christus is uw leven, en wanneer Hij verschijnt zult ook gij met Hem verschijnen in heerlijkheid.

SEQUENTIE (vert. J. W. Schulte Nordholt)

Laat ons 't lam van Pasen loven, 't lam Gods met offers eren. Ja het lam redt de schapen, Christus brengt door zijn onschuld ons arme zondaren tot de Vader. Dood en leven, o wonder, moeten strijden tezamen. Die stierf, Hij leeft, Hij is onze koning. Zeg het ons Maria, wat is't dat gij gezien hebt? Het graf van Christus dat leeg was, de glorie van Hem die opgestaan is, eng'len als getuigen, de zweetdoek en het doodskleed. Mijn hoop, mijn Christus in leven! Zie Hij gaat u voor naar Galilea. Geloof toch veel eerder enkel Maria waarachtig dan heel de schare der liegende Joden. Waarlijk

Christus is verrezen: stond op uit de doden. O Koning, onze Held, geef ons vrede. Alleluia.

ALLELUIA 1 Kor., 5, 7b-8a

Ons Paaslam is geslacht: Christus zelf. Wij moeten ook ons feest vieren in de Heer. Alleluia.

EVANGELIE Joh., 20, 1-9

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

Op de eerste dag van de week kwam Maria Magdalena vroeg in de morgen - het was nog donker- bij het graf en zag dat de steen van het graf was weggerold. Zij liep snel naar Simon Petrus en naar de andere, de door Jezus beminde leerling en zei tot hen: "Ze hebben de Heer uit het graf genomen en wij weten niet waar ze Hem hebben neergelegd." Daarop gingen Petrus en de andere leerling op weg naar het graf. Ze liepen samen vlug voort, maar die andere leerling snelde Petrus vooruit en kwam het eerst bij het graf aan. Vooroverbukkend zag hij de zwachtels liggen maar hij ging niet naar binnen. Simon Petrus die hem volgde kwam ook bij het graf en trad wel binnen. Hij zag dat de zwachtels er lagen, maar dat de zweetdoek die zijn hoofd had bedekt niet bij de zwachtels lag, maar ergens afzonderlijk opgerold op een andere plaats. Toen ging ook de andere leerling die het eerst bij het graf was aangekomen naar binnen; hij zag en geloofde want zij hadden nog niet begrepen hetgeen er geschreven stond, dat Hij namelijk uit de doden moest opstaan.

Of zoals 's nachts Mc., 16, 1-8

In de avondmis Lc., 24, 13-35 (zie hieronder)

EVANGELIE Lc., 24, 13-35

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas

In die tijd waren er twee van de leerlingen van Jezus op weg naar een dorp dat Emmaus heette en dat ruim elf kilometer van Jeruzalem lag. Zij spraken met elkaar over alles wat was voorgevallen. Terwijl zij zo aan het praten waren en van gedachten wisselden, kwam Jezus zelf op hen toe en Hij liep met hen mee.

Maar hun ogen werden verhinderd Hem te herkennen. Hij vroeg hun: "Wat is dat voor een gesprek dat gij onderweg met elkaar voert?" Met een bedrukt gezicht bleven ze staan. Een van hen, die Kleopas heette, nam het woord en sprak tot Hem: "Zijt Gij dan de enige vreemdeling in Jeruzalem, dat Gij niet weet wat daar dezer dagen gebeurd is?" Hij vroeg hun: "Wat dan?" Ze antwoordden Hem: "Dat met Jezus de Nazarener, een man die profeet was, machtig in daad en woord in het oog van God en van heel het volk; hoe onze hogepriesters en overheidspersonen Hem hebben overgeleverd om Hem ter dood te laten veroordelen en hoe zij Hem aan het kruis hebben geslagen. En wij leefden in de hoop dat Hij degene zou zijn die Israël ging verlossen! Maar met dit al is het reeds de derde dag sinds die dingen gebeurd zijn. Wel hebben een paar vrouwen uit ons midden ons in de war gebracht; ze waren in de vroegte naar het graf geweest maar hadden zijn lichaam niet gevonden, en ze kwamen zeggen dat zij ook nog een verschijning van engelen hadden gehad, die verklaarden dat Hij weer leefde. Daarop zijn enkelen van de onzen naar het graf gegaan en zij bevonden het zoals de vrouwen gezegd hadden, maar Hem zagen ze niet." Nu sprak Hij tot hen: "O onverstandigen, die zo traag van hart zijt in het geloof aan alles wat de profeten gezegd hebben! Moest de Messias dat alles niet lijden om in zijn glorie binnen te gaan?" Beginnend met Mozes verklaarde Hij hun uit al de profeten wat in al de Schriften op Hem betrekking had. Zo kwamen ze bij het dorp waar ze heen gingen, maar Hij deed alsof Hij verder moest gaan. Zij drongen bij Hem aan: "Blijf bij ons, want het wordt al avond en de dag loopt ten einde." Toen ging Hij binnen om bij hen te blijven. Terwijl Hij met hen aanlag nam Hij brood, sprak de zegen uit, brak het en reikte het hun toe. Nu gingen hun ogen open en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezicht. Toen zeiden ze tot elkaar: "Brandde ons hart niet in ons, zoals Hij onderweg met ons sprak en ons de Schriften ontsloot?" Ze stonden onmiddellijk op en keerden naar Jeruzalem terug. Daar vonden ze de elf met de mensen van hun groep bijeen. Dezen verklaarden: "De Heer is werkelijk verrezen, Hij is aan Simon verschenen." En zij van hun kant vertelden wat er onderweg gebeurd was en hoe Hij door hen herkend werd aan het breken van het brood.

TWEEDE ZONDAG VAN PASEN (BELOKEN PASEN)

EERSTE LEZING *Hand., 4, 32-35*

Uit de Handelingen der Apostelen

De menigte die het geloof had aangenomen was een van hart en een van ziel en er was niemand die iets van zijn bezittingen zijn eigendom noemde, integendeel, zij bezaten alles gemeenschappelijk. Met kracht en klem legden de apostelen getuigenis af van de verrijzenis van de Heer Jezus en rijke genade rustte op hen allen. Er was geen enkele noodlijdende onder hen, omdat allen die landerijen of huizen bezaten deze verkochten en de opbrengst ervan meebrachten om aan de voeten van de apostelen neer te leggen. Aan ieder werd daarvan uitgedeeld naar zijn behoefte.

TUSSENZANG Ps. 118 t 117), 2-4; 16ac- 18, 22-24

REFR: Brengt dank aan de Heer; want hij is genadig, eindeloos is zijn erbarmen!

Stammen van Israël, dankt de Heer, eindeloos is zijn erbarmen! Herhaalt het, dienaren van de Heer: De Heer greep in met krachtige hand, de hand van de Heer was machtig.

Geslagen, getuchtigd heeft mij de Heer, maar niet ten dode gedoemd. De steen die de bouwers hebben versmaad, die is tot hoeksteen geworden.

Dit is de dag, die de Heer heeft gemaakt, wij zullen hem vieren in blijdschap.

TWEEDE LEZING 1 Joh., 5, 1-6

Uit de eerste brief van de heilige apostel Johannes

Vrienden, iedereen die gelooft dat Jezus de verlosser is is een kind van God. Welnu, wie de vader liefheeft bemint ook het kind. Willen wij God liefhebben en zijn geboden onderhouden dan moeten wij ook Gods kinderen liefhebben. Dat is onze maatstaf. God beminnen wil zeggen zijn geboden onderhouden en zijn geboden zijn niet moeilijk te onderhouden want ieder die uit God geboren is overwint de wereld. En het wapen waarmee wij de wereld overwinnen is geen ander dan ons geloof. Niemand kan de wereld overwinnen dan hij die gelooft dat Jezus de Zoon van God is. Hij is het die gekomen is met water en bloed, Jezus Christus.

ALLELUIA Joh., 20, 29

Omdat gij gezien hebt, Tomas, gelooft gij, zegt de Heer; Zalig die geloven en niet gezien hebben. Alleluia.

EVANGELIE Joh., 20, 19-31

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In de avond van die eerste dag van de week, toen de deuren van de verblijfplaats der leerlingen gesloten waren uit vrees voor de Joden, kwam Jezus binnen, ging in hun midden staan en zei: "Vrede zij u."

Na dit gezegd te hebben toonde Hij hun zijn handen en zijn zijde. De leerlingen waren vervuld van vreugde toen zij de Heer zagen. Nogmaals zei Jezus tot hen: "Vrede zij u. Zoals de Vader Mij gezonden heeft zo zend Ik u." Na deze woorden blies Hij over hen en zei:

"Ontvangt de heilige Geest. Wier zonden gij vergeeft hun zijn ze vergeven, en wier zonden gij niet vergeeft hun zijn ze niet vergeven." Tomas, een van de twaalf, ook Didymus genaamd, was echter niet bij hen toen Jezus kwam. De andere leerlingen vertelden hem: "Wij hebben de Heer gezien." Maar hij antwoordde: "Als ik niet in zijn handen het teken van de nagelen zie, en mijn vinger in de plaats van de nagelen kan steken, en mijn hand in zijn zijde leggen, zal ik het niet geloven." Acht dagen later waren zijn leerlingen weer in het huis bijeen, en nu was Tomas er bij. Hoewel de deuren gesloten waren kwam Jezus binnen, ging in hun midden staan en zei: "Vrede zij u." Vervolgens zei Hij tot Tomas: "Kom hier met uw vinger en bezie mijn handen. Steek uw hand uit en leg die in mijn zijde

en wees niet langer ongelovig maar gelovig." Toen riep Tomas uit: "Mijn Heer en mijn God!" Toen zei Jezus tot hem: "Omdat ge Mij gezien hebt gelooft ge.? Zalig die niet gezien en toch geloofd hebben." In het bijzijn van zijn leerlingen heeft Jezus nog vele andere tekenen gedaan welke niet in dit boek zijn opgetekend, maar deze hier zijn opgetekend opdat gij moogt geloven dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, en opdat gij door te geloven leven moogt in zijn Naam.

DERDE ZONDAG VAN PASEN

EERSTE LEZING *Hand., 3, 13-15. 17-19*

Uit de Handelingen der Apostelen

In die dagen zei Petrus tot het volk: "De God van Abraham, Isaak en Jakob, de God van onze vaders heeft zijn dienaar Jezus verheerlijkt, die gij hebt overgeleverd en voor Pilatus verloochend ofschoon deze geoordeeld had Hem in vrijheid te moeten stellen. Maar gij hebt de Heilige en Gerechte verloochend en als gunst de vrijlating van een moordenaar gevraagd. De vorst des levens daarentegen hebt gij gedood. God heeft Hem evenwel uit de doden doen opstaan; daarvan zijn wij getuigen. Maar ik weet, broeders, dat gij in onwetendheid gehandeld hebt, evenals uw overheden. Maar wat God tevoren had aangekondigd bij monde van alle profeten, dat zijn Messias zou sterven heeft Hij zo in vervulling doen gaan. Bekeert u dus en hebt berouw, opdat uw zonden worden uitgewist."

TUSSENZANG Ps. 4, 2, 4, 7, 9

REFR: Heer, laat uw licht over ons opgaan. *of:* Alleluia.

Als ik U roep geef mij antwoord, God, die mij recht verschaft. Gij, die mij redt uit verdrukking, wees mij genadig, verhoor mijn gebed!

Ziet hoe de Heer zijn getrouwen begunstigt: altijd verhoort Hij mij als ik Hem roep.

Zegt men: wie brengt ons geluk? Heer, laat uw licht over ons opgaan. Als ik mij neerleg slaap ik gerust, Gij maakt mij vrij van zorgen.

TWEEDE LEZING Joh., 2, 1-5a

Uit de eerste brief van de heilige apostel Johannes

Vrienden, ik schrijf u met de bedoeling dat gij niet zoudt zondigen. Maar ook al zou iemand zonde bedrijven: we hebben een voorspreker bij de Vader, Jezus Christus, die geheel zondeloos is, die al onze zonden goedmaakt en niet die van ons maar die van de hele wereld. Hoe weten wij dat wij God kennen? Er is maar een bewijs: dat we ons houden aan zijn geboden. Wie zegt dat hij Hem kent maar zich niet stoort aan zijn geboden is een leugenaar; in zo iemand woont de waarheid niet. Maar in een mens die gehoorzaam is aan Gods woord.

ALLELUIA *Lc.; 24; 32*

Heer Jezus, ontsluit ons de Schriften: Doe ons hart branden terwijl Gij tot ons spreekt. Alleluia.

EVANGELIE *Lc., 24, 35-48*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas

In die tijd vertelden de twee leerlingen wat er onderweg gebeurd was en hoe Jezus door hen herkend werd aan het breken van het brood. Terwijl ze daarover spraken stond Hijzelf plotseling in hun midden en zei: "Vrede zij u." In hun verbijstering en schrik meenden ze een geest te zien. Maar Hij sprak tot hen: "Waarom zijt ge ontsteld en waarom komt er twijfel op in uw hart? Kijkt naar mijn handen en voeten: Ik ben het zelf. Betast Mij en kijkt: een geest heeft geen vlees en beenderen zoals ge ziet dat Ik heb." En na zo gesproken te hebben toonde Hij hun zijn handen en voeten. Toen ze het van vreugde en verbazing niet konden geloven zei Hij tot hen: "Hebt ge hier iets te eten?" Zij reikten Hem een stuk geroosterde vis aan; Hij nam het en at het voor hun ogen op. Hij sprak tot hen: "Dit zijn mijn woorden, die Ik sprak toen Ik nog bij u was: Alles moet vervuld worden wat over Mij staat in de Wet van Mozes, in de profeten en in de psalmen." Toen maakte Hij hun geest toegankelijk voor het begrijpen van de Schriften. Hij zei hun: "Zo spreken de Schriften over het lijden en sterven van de Messias en over zijn verrijzenis uit de doden op de derde dag, over de verkondiging onder alle volkeren, van de bekering en de vergiffenis der zonden in zijn Naam. Te beginnen met Jeruzalem moet gij van dit alles getuigen."

VIERDE ZONDAG VAN PASEN

EERSTE LEZING *Hand., 4, 8-12*

Uit de Handelingen der Apostelen

In die tijd sprak Petrus, vervuld van de heilige Geest: "Overheden van het volk en oudsten! indien wij vandaag ter verantwoording geroepen worden voor een weldaad aan een gebrekkige bewezen waardoor deze genezen is, dan zij het u allen en het gehele volk van Israël bekend dat door de naam van Jezus Christus, de Nazoreeër die gij gekruisigd hebt maar die God uit de doden heeft

doen opstaan - dat door die Naam deze man hier gezond voor u staat. Hij is de steen die door u, de bouwlieden, niets waard werd geacht en toch tot hoeksteen geworden is. Bij niemand anders is dan ook de redding te vinden en geen andere Naam onder de hemel is aan de mensen gegeven waarin wij gered moeten worden."

TUSSENZANG *Ps. 118 (117), 1 en 8-9, 21-23, 26 en 28cd en 29*

REFR: De steen die de bouwers hebben versmaad, die is tot hoeksteen geworden.

Brengt dank aan de Heer, want Hij is genadig, eindeloos is zijn erbarmen! Want beter is het te gaan tot de Heer, dan op een mens te vertrouwen;

En beter is het te gaan tot de Heer, dan te vertrouwen op vorsten.
Ik
dank U, dat Gij mij hebt gehoord; dat Gij mij redding gebracht hebt.

Het is de Heer, die dit heeft gedaan, een wonder voor onze ogen. Gezegend die komt met de Naam van de Heer; wij zegenen u uit het huis des Heren;

Mijn God zijt Gij en ik dank U, mijn God, ik verkondig uw roem. Brengt dank aan de Heer, want Hij is genadig, eindeloos is zijn erbarmen.

TWEEDE LEZING *1 Joh., 3, 1-2*

Uit de eerste brief van de heilige apostel Johannes

Vrienden, hoe groot is de liefde die de Vader ons betoond heeft! Wij worden kinderen van God genoemd en we zijn het ook. De wereld begrijpt ons niet en ze kent ons niet omdat zij Hem niet heeft erkend. Vrienden, nu reeds zijn wij kinderen van God en wat wij zullen zijn is nog niet geopenbaard; maar wij weten dat wanneer het geopenbaard wordt wij aan Hem gelijk zullen zijn omdat wij Hem zullen zien zoals Hij is.

ALLELUIA *Joh., 14, 14*

Ik ben de Goede Herder, zegt de Heer, Ik ken de mijnen en de mijnen kennen Mij. Alleluia.

EVANGELIE Joh., 10, 11-18

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd sprak Jezus tot zijn leerlingen: "Ik ben de goede herder. De goede herder geeft zijn leven voor zijn schapen. Maar de huurling, die geen herder is en geen eigenaar van de schapen, ziet de wolf aankomen, laat de schapen in de steek en vlucht weg; de wolf rooft ze en jaagt ze uiteen. Hij is dan ook maar een huurling en heeft geen hart voor de schapen. Ik ben de goede herder. Ik ken de mijnen en de mijnen kennen Mij, zoals de Vader Mij kent en Ik de Vader ken. Ik geef mijn leven voor de schapen. Ik heb nog andere schapen

die niet uit deze schaapstal zijn. Ook die moet ik leiden en zij zullen naar mijn stem luisteren en het zal worden: een kudde, een herder. Hierom heeft de Vader Mij lief, omdat Ik mijn leven geef om het later weer terug te nemen. Niemand neemt Mij het af maar Ik geef het uit Mijzelf. Macht heb Ik om het te geven en macht om het terug te nemen: dat is de opdracht die Ik van mijn Vader heb ontvangen."

VIJFDE ZONDAG VAN PASEN

EERSTE LEZING Hand., 9, 26-37

Uit de Handelingen der Apostelen

In die tijd deed Paulus, in Jeruzalem aangekomen, pogingen zich bij de leerlingen aan te sluiten, maar allen waren bang van hem omdat zij niet konden geloven dat hij een leerling was. Barnabas trok zich zijn lot aan, bracht hem bij de apostelen en verhaalde hun, hoe hij onderweg de Heer gezien had en dat Deze tot hem had gesproken, en hoe hij in Damascus vrijmoedig opgetreden was in de Naam van Jezus. Voortaan ging hij in Jeruzalem geregeld met hen om terwijl hij onverschrokken optrad in de naam van de Heer. Hij sprak en disputeerde met de Hellenisten. Deze probeerden hem te vermoorden. Toen de broeders dit te weten kwamen brachten zij hem weg naar Caesarea en lieten hem naar Tarsus vertrekken. Nu genoot de Kerk in heel Judaa, Galilea en Samaria vrede; zij werd steeds meer bevestigd in de vreze des Heren en nam gestadig in aantal toe door vertroosting van de heilige Geest.

TUSSENZANG Ps. 22 (21); 26b-27; 23 en 30; 31-32

REFR: Voor heel de menigte zal ik U prijzen.

Voor heel de menigte zal ik U prijzen, U danken voor het oog van de godvrezenden. De armen zullen eten en verzadigd worden, en allen die God zoeken, prijzen Hem.

Dan zullen alle landen van de aarde de Heer gedenken en zich tot Hem keren. Die rusten in de aarde zullen Hem aanbidden, voor Hem zal buigen alwie afdaald in het stof.

Mijn ziel zal voor zijn Aanschijn blijven leven, mijn nageslacht zal steeds zijn dienaar zijn. Het zal verhalen van de Heer aan het geslacht dat komt, van zijn gerechtigheid aan die geboren worden.

TWEEDE LEZING *1 Joh., 3, 18-24*

Uit de eerste brief van de heilige apostel Johannes

Vrienden, Wij moeten niet liefhebben met woorden en leuzen maar met concrete daden. Dat is onze maatstaf; daardoor krijgen wij de zekerheid dat wij thuishoren bij de waarachtige God. Dan mogen wij ook voor zijn aanschijn ons geweten geruststellen ook als het ons veroordeelt, want God is groter dan ons hart en Hij weet alles. Dierbare vrienden, daar ons geweten ons dus niet hoeft te veroordelen mogen wij vrijmoedig met God omgaan; wij krijgen van Hem alles wat wij vragen omdat wij zijn geboden onderhouden en doen wat Hem aangenaam is. En dit is zijn gebod: van harte geloven in zijn Zoon Christus en elkaar liefhebben zoals Hij ons bevolen heeft. Wie zijn geboden onderhoudt blijft in God en God blijft in hem. En dat Hij in ons woont weten we door de Geest die Hij ons gegeven heeft.

ALLELUIA *Joh.; 15; 4 en 5b*

Blijft in Mij, dan blijf Ik in u, zegt de Heer, Wie in Mij blijft, die draagt veel vrucht. Alleluia.

EVANGELIE *Joh., 15, 1-8*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: "Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijnbouwer. Elke rank aan Mij die geen vrucht draagt snijdt Hij af; en elke die wel vrucht draagt zuivert Hij, opdat

zij meer vrucht mag dragen. Gij zijt al rein dank zij het woord dat Ik tot u gesproken heb. Blijft in Mij dan blijf Ik in u. Zoals de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf maar alleen als zij blijft aan de wijnstok, zo gij evenmin als gij niet blijft in Mij. Ik ben de wijnstok, gij de ranken. Wie in Mij blijft terwijl Ik blijf in hem die draagt veel vrucht, want los van Mij kunt gij niets. Als iemand niet in Mij blijft wordt hij weggeworpen als rank en verdort; men brengt ze bij elkaar, gooit ze in het vuur en ze verbranden. Als gij in Mij blijft en mijn woorden in u blijven vraagt dan wat gij wilt en gij zult het krijgen. Hierdoor wordt mijn Vader verheerlijkt dat gij rijke vruchten draagt; zo zult gij mijn leerlingen zijn.”

ZESDE ZONDAG VAN PASEN

EERSTE LEZING *Hand., 10, 25-26. 34-35. 44-48*

Uit de Handelingen der Apostelen

Toen Petrus binnentrad kwam Cornelius hem tegemoet en eerde hem met een voetval. Maar Petrus deed hem opstaan en zei: “Sta op, ik ben ook maar een mens.” Petrus nam het woord en sprak: “Nu besef ik pas goed, dat er bij God geen aanzien des persoons bestaat, maar dat, uit welk volk ook, ieder die Hem vreest en het goede doet Hem welgevallig is.” Terwijl Petrus nog zo aan het spreken was, kwam de heilige Geest plotseling neer op allen die naar de toespraak luisterden. De gelovigen uit de besnijdenis die met Petrus meegekomen waren stonden verbaasd dat ook over de heidenen de gave van de heilige Geest was uitgestort; want zij hoorden hen talen spreken en God verheerlijken. Toen zei Petrus: “Kan iemand nog het water weigeren, zodat deze mensen niet gedoopt zouden worden die juist als wij de heilige Geest ontvangen hebben?” En hij beval hen te dopen in de naam van Jezus Christus. Daarop verzochten zij hem nog enige dagen te blijven.

TUSSENZANG *Ps. 98 (97), 1, 2-3ab; 3cd-4*

REFR: Zijn weldaden deed Hij ons kennen, de volkeren zijn gerechtigheid. of: Alleluia.

Zingt voor de Heer een nieuw gezang omdat Hij wonderen deed. Zijn hand deed zich krachtig gelden, de macht van zijn heilige arm.

Zijn weldaden deed Hij ons kennen, de volkeren zijn gerechtigheid. Opnieuw bleek zijn goedheid en trouw ten gunste van Israels huis.

Geheel de aarde aanschouwde wat onze God voor ons deed. Verheerlijkt de Heer, alle landen, weest blij, verheugt u en zingt.

TWEEDE LEZING 1 Joh. 4, 7-10

Uit de eerste brief van de heilige apostel Johannes

Vrienden, laten wij elkander liefhebben want de liefde komt van God. Iedereen die liefheeft is een kind van God en kent God. De mens zonder liefde kent God niet want God is liefde. En de liefde die God is heeft zich onder ons geopenbaard doordat Hij zijn enige Zoon in de wereld gezonden heeft om ons het leven te brengen. Hierin bestaat de liefde: niet wij hebben God liefgehad maar Hij heeft ons liefgehad, en Hij heeft zijn Zoon gezonden om onze zonden uit te wissen door het offer van zijn leven.

ALLELUIA Joh., 14, 23

Als iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord onderhouden; Mijn vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen. Alleluia.

EVANGELIE Joh., 15, 9-17

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: "Zoals de Vader Mij heeft liefgehad zo heb ook Ik u liefgehad. Blijft in mijn liefde. Als gij mijn geboden onderhoudt zult gij in mijn liefde blijven, gelijk Ik, die de geboden van mijn Vader heb onderhouden in zijn liefde blijf. Dit zeg Ik u opdat mijn vreugde in u moge zijn en uw vreugde volkomen moge worden. Dit is mijn gebod, dat gij elkaar liefhebt zoals Ik u heb liefgehad. Geen groter liefde kan iemand hebben dan deze, dat hij zijn leven geeft voor zijn vrienden. Gij zijt mijn vrienden als gij doet wat Ik u gebied. Ik noem u geen dienaars meer want de dienaar weet niet wat zijn heer doet, maar u heb Ik vrienden genoemd want Ik heb u alles meegedeeld wat Ik van de Vader heb gehoord. Niet gij hebt Mij uitgekozen maar Ik u, en Ik heb u de taak gegeven op tocht te gaan en vruchten voort te brengen die blijvend mogen zijn. Dan zal de Vader u geven al wat gij Hem in mijn Naam vraagt. Dit is mijn gebod, dat gij elkaar liefhebt."

HEMELVAART VAN DE HEER

EERSTE LEZING *Hand., 1, 1-11*

Uit de Handelingen der Apostelen

Mijn eerste boek, Teofilus, heb ik geschreven over alles wat Jezus gedaan en geleerd heeft tot aan de dag, waarop Hij zijn opdracht gaf aan de Apostelen die Hij door de heilige Geest had uitgekozen en waarop Hij ten hemel werd opgenomen. Na zijn sterven toonde Hij hun met vele bewijzen dat Hij in leven was. Hij verscheen hun gedurende veertig dagen en sprak met hen over het Rijk Gods. Terwijl Hij met hen at beval Hij hun Jeruzalem niet te verlaten, maar de

belofte van de Vader af te wachten die, zo zei Hij, gij van Mij vernomen hebt: "Johannes doopte met water, maar gij zult over enkele dagen gedoopt worden met de heilige Geest." Terwijl zij eens bijeengekomen waren stelden zij Hem de vraag: "Heer, gaat Gij in deze tijd voor Israël het koninkrijk herstellen?" Maar Hij gaf hun ten antwoord: "Het komt u niet toe dag en uur te kennen die de Vader in zijn macht heeft vastgesteld. Maar gij zult kracht ontvangen van de heilige Geest die over u komt om mijn getuigen te zijn in Jeruzalem, in geheel Judaa en Samaria en tot het einde der aarde." Na deze woorden werd Hij ten aanschouwen van hen omhooggeheven en

een wolk onttrok Hem aan hun ogen. Terwijl zij Hem bij zijn hemelvaart gespannen nastaarden, stonden opeens twee mannen in witte gewaden bij hen die zeiden: "Mannen van Galilea, wat staat ge naar de hemel te kijken? "Deze Jezus die van u is weggenomen naar de hemel, zal op dezelfde wijze wederkeren als gij Hem naar de hemel hebt zien gaan."

TUSSENZANG *Ps. 47 (46), 2-3, 6-7, 8-9*

REFR: God stijgt ten troon onder luid gejuich, de Heer met geschal van bazuinen.

Alle volkeren, klapt in de handen, jubelt voor God met blij geroep. Want groot is de Heer en alom geducht, een machtig vorst over heel de aarde.

God stijgt ten troon onder luid gejuich, de Heer met geschal van bazuinen. Zingt nu voor God, laat klinken uw zang, voor onze koning een loflied!

Koning is God over heel de aarde, zingt dus een psalm voor Hem.
Koning is God over alle naties; zetelend op zijn heilige troon.

TWEEDE LEZING *Ef., 1, 17-23*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, Ik smeeek de God van onze Heer Jezus Christus,

de Vader der heerlijkheid, u de Geest te geven van wijsheid en openbaring om Hem waarachtig te kennen. Moge Hij uw innerlijk oog verlichten om te zien, hoe groot de hoop is waartoe Hij u roept, hoe rijk de heerlijkheid van zijn erfdeel te midden der heiligen en hoe overgroot zijn macht is in ons die geloven. Dezelfde sterkte en kracht heeft Hij betoond in Christus, toen Hij Hem opwekte uit de dood en zette aan zijn rechterhand in de hemelen, hoog boven alle heerschappijen, machten, krachten en hoogheden en boven elke naam die genoemd wordt, niet alleen in deze maar ook in de toekomstige tijd. Alles heeft God onder zijn voeten gelegd, en Hemzelf, verheven boven alles, heeft Hij als Hoofd gegeven aan de kerk die zijn lichaam is, de volheid van Hem, die het al in alles vervult.

ALLELUIA *Mt., 28, 19 en 20*

Gaat dus en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen, zegt de Heer; Ik ben met u alle dagen tot aan de voleinding der wereld. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 16, 15-20*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd, toen Jezus aan de elf verscheen, sprak hij tot hen: "Gaat uit over de hele wereld en verkondigt het evangelie aan heel de schepping. Wie gelooft en gedoopt is zal gered worden, maar wie niet gelooft zal veroordeeld worden. En deze tekenen zullen de gelovigen vergezellen: in mijn Naam zullen ze duivels uitdrijven, nieuwe talen spreken, slangen opnemen; zelfs als ze dodelijk vergif drinken zal het hun geen kwaad doen; en als ze aan zieken de handen opleggen zullen dezen genezen zijn." Nadat de Heer Jezus aldus tot hen gesproken had, werd Hij ten hemel opgenomen en Hij zit aan de rechterhand van God. Maar zij trokken uit om overal te

prediken, en de Heer werkte met hen mee en schonk kracht aan hun woord door de tekenen die het vergezelden.

ZEVENDE ZONDAG VAN PASEN

EERSTE LEZING *Hand., 1, 15-17. 20a. 20c-26*

Uit de Handelingen der Apostelen

In die dagen stond Petrus op te midden van de broeders - er was een groep van ongeveer honderdtwintig personen bijeen en sprak: "Mannen broeders, het Schriftwoord moest in vervulling gaan dat de heilige Geest door de mond van David tevoren gesproken heeft over Judas, die de gids is geworden van hen die Jezus gevangen namen. Hij behoorde tot ons getal en had aan dit dienstwerk zijn deel gekregen. Er staat immers geschreven in het boek der Psalmen: Een ander neme zijn ambt over. Dus moet een van de mannen die tot ons gezelschap behoorden gedurende de tijd dat de Heer Jezus onder ons verkeerde, vanaf het doopsel van Johannes tot de dag waarop Hij van ons werd weggenomen, met ons een getuige worden van zijn verrijzenis." Men stelde er twee voor: Jozef ook Barabbas geheten, bijgenaamd Justus, en Mattias. Toen baden zij als volgt: "Gij Heer, die aller harten kent, wijs degene aan die Gij van deze twee hebt uitverkoren om de plaats te bezetten in dit dienstwerk en apostelambt, waaraan Judas ontrouw werd om heen te gaan naar zijn eigen plaats." Toen liet men hen loten en het lot viel op Mattias.

Hij werd toegevoegd aan de groep van de elf apostelen.

TUSSENZANG *Ps. 103 (102), 1-2, 11-12, 19-20ab*

REFR: De Heer heeft zijn troon in de hemel gevestigd. of: Alleluia.

Verheerlijk, mijn ziel, de Heer, zijn heilige Naam uit het diepst van uw wezen! Verheerlijk, mijn ziel, de Heer, vergeet zijn weldaden niet!

Zo wijd als de hemel de aarde omspant, zo alomvattend is zijn erbarmen. Zo ver als de afstand van oost tot west, zo ver verdrijft Hij van ons de zonde.

De Heer heeft zijn troon in de hemel gevestigd, Hij voert heerschappij over heel het heelal. Verheerlijkt de Heer, al zijn hemelse boden, machtige uitvoerders van zijn bevel.

TWEEDE LEZING 1 Joh., 4, 11-16

Uit de eerste brief van de heilige apostel Johannes

Vrienden, als God ons zozeer heeft liefgehad moeten ook wij elkander liefhebben. Nooit heeft iemand God gezien, maar als wij elkaar liefhebben woont God in ons en is zijn liefde in ons volmaakt geworden. Dit is het bewijs dat wij in Hem verblijven zoals Hij verblijft in ons, dat Hij ons deel heeft gegeven aan zijn Geest. En wij, wij hebben gezien en wij getuigen dat de Vader zijn Zoon heeft gezonden om de heiland van de wereld te zijn. Als iemand erkent dat Jezus de Zoon van God is woont God in hem en woont hij in God. Zo hebben wij de liefde leren kennen die God voor ons heeft en wij geloven in haar. God is liefde: wie in de liefde woont woont in God en God is met hem.

ALLELUIA Joh., 14, 18

Ik zal u niet verweesd achterlaten, zegt de Heer, Ik ga, en Ik keer tot u terug, en uw hart zal zich verblijden. Alleluia.

EVANGELIE Joh., 17, 11b-19

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd sloeg Jezus zijn ogen ten hemel en bad: "Heilige Vader, bewaar in uw Naam hen die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één mogen zijn zoals Wij. Toen Ik bij hen was bewaarde Ik in uw Naam hen die Gij Mij hebt gegeven. Ik heb over hen gewaakt en niemand van hen is verloren gegaan behalve de man des verderfs, want de Schrift moest vervuld worden. Maar nu kom Ik naar U toe en nog in de wereld zeg Ik dit, opdat zij mijn vreugde ten volle in zich zouden bezitten. Ik heb hun uw woord meegedeeld, maar de wereld heeft hen gehaat omdat zij niet van de wereld zijn zoals Ik niet van de wereld ben. Ik bid niet dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart voor het kwaad. Zij zijn niet van de wereld zoals Ik niet van de wereld ben. Wijd hen U toe in de waarheid. Uw woord is waarheid. Zoals Gij Mij in de wereld gezonden hebt zo zend Ik hen in de wereld, en omwille van hen wijd Ik Mij aan U, opdat ook zij in de waarheid aan U toegewijd mogen zijn."

VIGILIEMIS VAN PINKSTEREN

EERSTE LEZING *Gen., 11, 1-9*

Uit het boek Genesis

Alle mensen op aarde spraken een taal en gebruikten dezelfde woorden. Nadat ze uit het oosten weggetrokken waren vonden ze een vlakte in Sinaär en vestigden zich daar. Zij zeiden tot elkaar: "Kom, laten wij tegels maken en ze harden in het vuur." De tegels gebruikten zij als bouwstenen met asfalt als mortel. Nu zeiden ze: "Laten wij een stad bouwen met een toren waarvan de spits tot in de hemel reikt: dan krijgen wij naam en worden wij niet over de aardbodem verspreid." Toen de Heer neerdaalde om de stad en de toren die de mensen bouwden in ogenschouw te nemen, zei Hij: "Nu zijn ze een volk en spreken zij allen dezelfde taal. Wat zij nu doen is nog maar een begin; later zal geen enkel van hun plannen meer te stuiten zijn. Laten wij neerdalen en verwarring brengen in hun taal, zodat de een niet meer verstaat wat de ander zegt." En de Heer dreef hen van daar naar alle kanten de hele aardbodem over, en er kwam een einde aan de bouw van de stad. Daarom noemt men die stad Babel want de Heer heeft daar verwarring gebracht in de taal van alle mensen en hen vandaar over de hele aardbodem verspreid.

EERSTE LEZING *Ex. 19, 3-8a. 16-20b*

Uit het boek Exodus

In die dagen ging Mozes de berg op naar God. Toen hij boven was sprak de Heer hem daar aan en zei: "Dit moet gij zeggen tot het huis van Jakob en doen weten aan de zonen van Israël. Met eigen ogen hebt gij het gezien hoe Ik ben opgetreden tegen Egypte, hoe Ik u op arendsvleugelen gedragen en hier bij Mij gebracht heb. Als gij aan mijn woord gehoorzaamt en mijn verbond onder houdt, dan zult ge - hoewel de hele aarde Mij toebehoort van alle volken op bijzondere wijze mijn eigendom zijn. Gij zult mijn priesterlijk koninkrijk en mijn heilig volk zijn. Deze woorden moet gij de Israëlieten overbrengen." Mozes ging terug, riep de oudsten van het volk bijeen en deelde hun alles mee wat de Heer hem had opgedragen. Eenstemmig gaf het volk dit ten antwoord: "Alles wat de Heer zegt zullen wij volbrengen." Op de derde dag, vroeg in de morgen, begon het te donderen en te bliksemen. Boven de berg hing een dichte wolk, machtig bazuingeschal weerklonk, en alle mensen in het kamp beefden van angst. Toen voerde Mozes het

volk uit het kamp naar buiten, God tegemoet. Aan de voet van de berg bleven zij staan. De Sinai was geheel in rook gehuld omdat de Heer in vuur was neergedaald. De rook steeg omhoog als de rook van een smeltoven. Heel het volk was met ontzetting geslagen. Bazuingeschal weerklonk, luider en luider. Mozes sprak, en de stem van God antwoordde hem.

En de Heer riep Mozes naar de top van de berg en Mozes ging naar boven.

EERSTE LEZING Ez. 37, 1-14

Uit de Profeet Ezechiël

In die dagen legde de hand des Heren zich op mij: in een sterke wind nam Hij mij op en Hij plaatste mij midden in een vallei en deze vallei was vol beenderen. In alle richtingen geleidde Hij mij langs de beenderen: het was een ontzaglijke hoeveelheid en heel de oppervlakte van de vallei was er mee bedekt; droog waren ze en dor. Toen sprak Hij tot mij: "Mensenkind, kunnen die beenderen tot leven gewekt worden? Ik antwoordde: Heer God, U weet het." Daarop beval Hij mij: "Profeteer dan over die beenderen en spreek hun toe als volgt: "Dorre beenderen, luister naar het woord des Heren." "Zo spreekt God de Heer: Beenderen, hier aanwezig: Ik ga mijn geest over u brengen en gij zult leven! Ik leg weer spieren over u, met vlees bedek Ik u en Ik span een huid over u heen en mijn geest stort Ik uit over u en gij zult leven." En ik profeteerde precies zoals mij bevolen was en terwijl ik profeteerde hoorde ik een geruis en het was heel sterk: de beenderen bewogen zich naar elkaar toe juist zoals ze bij elkaar hoorden. En voor mijn ogen bedekten de beenderen zich met spieren en vlees en er spande zich een huid overheen; maar er was nog geen geest in. En opnieuw sprak Hij tot mij: "Profeteer tot de geest; profeteer, mensenkind, en spreek tot de geest: "Zo spreekt de Heer God: Kom, geest, van de vier windstreken en blaas over deze gevallenen opdat ze weer leven." En ik profeteerde zoals Hij bevolen had: en de geest blies over de gevallenen

en ze begonnen te leven; ze richtten zich op hun benen op: een leger was het, onafzienbaar groot! Hij sprak tot mij: "Mensenkind, deze beenderen zijn het huis van Israël. Ze zeggen alsmaar: Onze beenderen zijn verdord, onze hoop vervlogen, het is met ons gedaan! Profeteer daarom en spreek tot hun: "Zo spreekt God de Heer:

Ik ga uw graven openen; in massa's zal Ik u uit uw graven

wegvoeren en u brengen naar de grond van Israël. En wanneer Ik dan uw graven geopend heb en u in massa's zal hebben weggevoerd uit uw graven zult gij weten dat Ik de Heer ben. Mijn geest zal Ik over u uitstorten en gij zult leven; Ik zal u vestigen op uw eigen grond en gij zult weten dat Ik de Heer ben: Wat Ik zeg, dat vol breng Ik!" Zo luidt de Godsspraak des Heren.

EERSTE LEZING *Joël 3, 1-5*

Uit de Profeet Joël

Dit zegt de Heer: "Dan zal het gebeuren: Ik zal mijn geest uitstorten over alle mensen, uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw grijsaards dromen zien, uw jonge mannen visioenen krijgen. Zelfs over de slaven en de slavinnen stort Ik mijn geest uit in die dagen. Wondertekenen zal Ik tonen aan de hemel en op aarde: bloed, vuur en paddestoelen van rook. De zon zal in duisternis verkeren, de maan in bloed, voordat de dag van de Heer komt, de grote, angstwekkende dag. Zo zal het gaan: alwie de naam van de Heer aanroept, hij wordt gered, want op de berg Sion en in Jeruzalem daar zal de redding zijn, zoals de Heer heeft gezegd. En degenen die door de Heer worden geroepen, zij zijn het die ontkomen."

TUSSENZANG *Ps. 104 (103), 1-2a, 24 en 35c, 27-28, 29bc-30*

REFR: Maar zendt Gij uw geest, dan komt er weer leven, dan maakt Gij uw schepping weer nieuw. of: Alleluia.

Verheerlijk, mijn ziel, de Heer, wat zijt Gij groot, Heer mijn God! Met glorie en luister zilt Gij gekleed, uw mantel is zuiver licht.

Hoeveel is het wat Gij gedaan hebt, Heer, en alles in wijsheid gemaakt. De aarde is vol van uw schepsels, de Heer zij altijd geprezen!

En al de dieren verwachten van U dat Gij ze voedt op hun tijd. Wat Gij voor hen uitstrooit verzamelen zij, ze worden verzadigd als Gij uw hand opent.

Neemt Gij hun geest weg, dan komen zij om, en keren terug tot de aarde. Maar zendt Gij uw geest, dan komt er weer leven, dan maakt Gij uw schepping weer nieuw.

TWEEDE LEZING *Rom., 8, 22-27*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de Romeinen

Broeders en zusters, Wij weten immers dat de hele natuur kreunt en barensweeën lijdt, altijd door. En niet alleen zij, - ook wijzelf die toch reeds de eerstelingen van de Geest hebben ontvangen, ook wij zuchten over ons eigen lot zolang wij nog wachten op de verlossing van ons lichaam. In deze hoop zijn wij gered. Maar men spreekt niet van hopen als men het voorwerp van zijn hoop reeds aanschouwt: wie verwacht nog wat hij al ziet? Daar onze hoop gericht is op het onzichtbare moet onze verwachting gepaard gaan met standvastigheid. Evenzo komt de Geest onze zwakheid te hulp. Want wij weten niet eens hoe wij behoren te bidden, maar de Geest zelf pleit voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen. En Hij die de harten doorgrondt weet waar de Geest op zint, want Hij pleit voor de heiligen naar Gods bedoeling.

ALLELUIA

Kom; heilige Geest, vervul het hart van uw gelovigen en ontsteek in hen het vuur van uw liefde. Alleluia.

EVANGELIE Joh., 7, 37-39

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

Op de laatste en grootste dag van het feest stond Jezus daar en riep met luider stem: "Als iemand dorst heeft hij kome tot Mij. Wie in Mij gelooft hij drinke! Zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien." Hiermee doelde Hij op de Geest die zij die in Hem geloofden zouden ontvangen, want de Geest was er nog niet omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.

PINKSTEREN

EERSTE LEZING Hand., 2, 1-11

Uit de Handelingen der Apostelen

Toen de dag van Pinksteren aanbrak waren allen bijeen op dezelfde plaats. Plotseling kwam uit de hemel een gedruis alsof er een hevige wind opstak en heel het huis waar zij gezeten waren was er vol van. Er verscheen hun iets dat op vuur geleek en dat

zich, in tongen verdeeld, op ieder van hen neerzette. Zij werden allen vervuld van de heilige Geest en zij begonnen te spreken in vreemde talen, naargelang de Geest hun te vertolken gaf. Nu woonden er in Jeruzalem Joden, vrome mannen die afkomstig waren uit alle volkeren onder de hemel. Toen dat geluid ontstond liepen die te hoop en tot hun verbazing hoorde iedereen hen spreken in zijn taal. Zij waren buiten zichzelf en zeiden vol verwondering: "Maar zijn al die daar spreken dan geen Galileeërs? Hoe komt het dan dat ieder van ons hen hoort spreken in zijn eigen moedertaal? Parten, Meden en Elamieten, bewoners van Mesopotamië, van Judaa en Kappadocië, van Pontus en Asia, van Frygie en Pamfylië, Egypte en het gebied van Libië bij Cyrene, de Romeinen die hier verblijven, Joden zowel als proselieten, Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze eigen taal spreken van Gods grote daden."

TUSSENZANG *Ps. 104 (103), 1ab en 24ac, 29bc-30, 31 en 34*

REFR: Maar zendt Gij uw geest, dan komt er weer leven, dan maakt Gij uw schepping weer nieuw. of: Alleluia.

Verheerlijk, mijn ziel, de Heer, wat zijt Gij groot, Heer mijn God !
Hoe veel is het wat Gij gedaan hebt, Heer, de aarde is vol van uw schepsels.

Neemt Gij hun geest weg, dan komen zij om, en keren terug tot de aarde. Maar zendt Gij uw geest, dan komt er weer leven, dan maakt Gij uw schepping weer nieuw.

De roem van de Heer blijve eeuwig bestaan, Hij vinde zijn vreugde in al zijn schepsels; Mogen mijn woorden Hem aangenaam zijn, dan zal ik mij in de Heer verheugen.

TWEEDE LEZING *1 Kor., 12, 3b-7. 12-13*

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Niemand die zegt: "Jezus is vervloekt" staat onder invloed van de geest van God; en niemand kan zeggen: "Jezus is de Heer" tenzij door de heilige Geest. Er zijn verschillende gaven maar slechts een Geest. Er zijn vele vormen van dienstverlening maar slechts een Heer. Er zijn allerlei soorten werk maar er is slechts een God die alles in allen tot stand brengt. Maar

aan ieder van ons wordt de openbaring van de Geest meegedeeld tot welzijn van allen. Het menselijk lichaam vormt met zijn vele ledematen een geheel; alle ledematen, hoe vele ook, maken tezamen een lichaam uit. Zo is het ook met de Christus. Wij allen, Joden en Grieken, slaven en vrijen zijn immers in de kracht van een en dezelfde Geest

door de doop een enkel lichaam geworden en allen werden wij gedrenkt met een Geest.

SEQUENTIE (vert. J. W. Schulte Nordholt)

Kom o Geest des Heren, kom uit het hemels heiligdom, waar Gij staat voor Gods gezicht. Kom der armen troost, daal neer, kom en schenk uw gaven, Heer, kom wees in de harten licht. Kom o trooster, heil'ge Geest, zachtheid die de ziel geneest, kom verkwikking zoet en mild. Kom o vrede in de strijd, lafenis voor t'hart dat lijdt, rust die alle onrust stilt. Licht dat vol van zegen is, schijn in onze duisternis, neem de harten voor U in. Zonder uw geheime gloed is er in de mens geen goed, is de ziel niet rein van zin. Was wat vuil is en onrein, overstroom ons dor domein, heel de ziel die is gewond, maak weer zacht wat is verstard, koester het verkilde hart, leid wie zelf de weg niet vond. Geef uw gaven zeventvoud ieder die op U vertrouwt, zich geheel op U verlaat. Sta ons met uw liefde bij, dat ons einde zalig zij, geef ons vreugd die niet vergaat.

ALLELUIA

Kom, heilige Geest, vervul het hart van uw gelovigen en ontsteek in hen het vuur van uw liefde. Alleluia.

EVANGELIE Joh., 20, 19-23

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In de avond van die eerste dag van de week, toen de deuren van de verblijfplaats der leerlingen gesloten waren uit vrees voor de Joden, kwam Jezus binnen, ging in hun midden staan en zei: "Vrede zij u." Na dit gezegd te hebben toonde Hij hun zijn handen en zijn zijde. De leerlingen waren vervuld van vreugde toen zij de Heer zagen. Nogmaals zei Jezus tot hen: "Vrede zij u. Zoals de Vader Mij gezonden heeft zo zend Ik u." Na deze woorden blies Hij over hen en zei: "Ontvangt de heilige Geest. Wier zonden gij vergeeft hun zijn ze vergeven, en wier zonden gij niet vergeeft hun

zijn ze niet vergeven."

FEEST VAN DE H. DRIEENHEID (ZONDAG NA PINKSTEREN)

EERSTE LEZING *Deut., 4, 32-34. 39-40*

Uit het boek Deuteronomium

Mozes sprak tot het volk en zei: "Ga de oude tijden maar na die u zijn voorafgegaan vanaf de dag dat God mensen op de aarde schiep. Kijk maar van het ene uiteinde van de hemel tot aan het andere: is er ooit zo iets groots gebeurd of is er ooit iets dergelijks gehoord? Heeft een volk ooit een God uit het vuur horen spreken zoals gij en daarbij het leven behouden? Of heeft ooit een God gepoogd uit een ander volk u te komen uitkiezen door beproevingen, door tekenen en wonderen, door oorlogen, met sterke hand en opgestoken arm, door grote, schrikwekkende daden, zoals de Heer uw God die voor uw ogen in Egypte heeft verricht? Erken dan heden en prent het in uw hart: de Heer is God in de hemel boven en op de aarde beneden; er is geen ander. Onderhoud zijn voorschriften en geboden die ik u heden geef. Dan zult gij met uw kinderen gelukkig zijn en lang leven op de grond die de Heer uw God u voor altijd schenkt."

TUSSENZANG *Ps. 33 (32), 4-5, 6 en 9, 18-19, 20 en 22*

REFR: Zalig het volk dat de Heer heeft als God, de natie door Hem tot zijn erfdeel gekozen.

Oprecht is immers het woord van de Heer en al wat Hij doet is betrouwbaar. Recht en gerechtigheid heeft Hij lief, de aarde is vol van zijn mildheid.

Hij heeft de hemel gemaakt door zijn woord, zijn stem schiep de hemelse machten. Hij sprak slechts een woord en alles ontstond, Hij gaf zijn bevel en het kwam te voorschijn.

Maar het is God die zijn dienaars bewaakt, hen die op zijn gunst vertrouwen, Dat Hij hen redden zal van de dood, bij hongersnood hen zal voeden.

Daarom vertrouwt ons hart op de Heer, is Hij ons een schild en een helper. Geef ons dus, Heer, uw barmhartigheid, zoals wij op U vertrouwen.

TWEEDE LEZING *Rom., 8, 14-17*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Rome

Broeders en zusters, Allen die zich laten leiden door de Geest van God zijn kinderen van God. De Geest die gij ontvangen hebt is er niet een van slaafsheid die u opnieuw vrees zou aanjagen. Gij hebt de geest van het kindschap ontvangen die ons doet uitroepen: "Abba, Vader !" De Geest zelf bevestigt het getuigenis van onze geest dat wij kinderen zijn van God. Maar als wij kinderen zijn dan zijn wij ook erfgenamen, en wel erfgenamen van God, te samen met Christus, daar wij delen in zijn lijden om ook te delen in zijn verheerlijking.

ALLELUIA

Eer aan de Vader, de Zoon en de heilige Geest, God die is, die was en die zal zijn. Alleluia.

EVANGELIE *Mt., 28, 16-20*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteus

De elf leerlingen begaven zich naar Galilea, naar de berg die Jezus hun aangewezen had. Toen zij Hem zagen wierpen ze zich in aanbidding neer; sommigen echter twijfelden. Jezus trad nader en sprak tot hen: "Mij is alle macht gegeven in de hemel en op aarde. Gaat dus en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen en doopt hen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en leert hun te onderhouden alles wat Ik u bevolen heb. Ziet, Ik ben met u alle dagen tot aan de voleinding der wereld."

FEEST VAN HET HEILIG SACRAMENT

2e DONDERDAG/ZONDAG NA PINKSTEREN

EERSTE LEZING *Ex., 24, 3-8*

Uit het boek Exodus

In die dagen stelde Mozes het volk in kennis van alle woorden en bepalingen van de Heer. Eenstemmig betuigde het volk: "Alle woorden die de Heer tot ons gesproken heeft zullen wij

onderhouden." Daarop stelde Mozes alle woorden van de Heer op schrift. De volgende morgen bouwde hij aan de voet van de berg een altaar en stelde twaalf wijstenen op, naar de twaalf stammen van Israël. Toen gaf hij jonge Israëlieten de opdracht stieren op te dragen als brand- en slachtoffers voor de Heer. Mozes nam de helft van het bloed en deed dat in schalen terwijl hij de andere helft uitgoot over het altaar.

Toen nam hij het verbondsboek en las dit voor aan het volk. En zij verzekerden: "Alles wat de Heer zegt zullen wij doen en ter harte nemen." Vervolgens nam Mozes het bloed, sprenkelde dat over het volk en sprak: "Dit is het bloed van het verbond dat de Heer, op grond van al deze woorden, met u sluit."

TUSSENZANG Ps. 116 (115), 12-13, 15 en 16bc, 17-18

REFR: Ik hef de offerbeker, de naam van de Heer roep ik aan.

of: Alleluia.

Hoe kan ik mijn dank betuigen voor al wat de Heer mij gaf? Ik hef de offerbeker, de naam van de Heer roep ik aan. Want kostbaar is in de ogen des Heren het leven van wie Hem vereert.

O Heer; ik ben uw dienaar, Gij hebt mijn boeien geslaakt. Met offers zal ik U loven, de naam van de Heer roep ik aan. Ik zal mijn geloften volbrengen waar heel zijn volk het ziet.

TWEEDE LEZING Hebr., 9, 11-15

Uit de brief aan de Hebreëën

Broeders en zusters, Nu is Christus gekomen, de hogepriester van het waarachtige heil. De tent van zijn priesterschap is groter en volmaakter dan de vorige; ze is niet gemaakt door mensenhand, dat wil zeggen, ze behoort niet tot onze geschapen wereld. Het bloed van zijn offer is zijn eigen bloed, niet dat van bokken en kalveren. Zo is Hij het heiligdom binnengegaan, eens voor altijd en Hij heeft een eeuwige verlossing verworven. Want als het bloed van bokken en stieren en de gesprenkelde as van een vaars de verontreinigden kan heiligen zodat zij wettelijk rein worden, hoeveel groter is dan de kracht van Christus' bloed! Door de eeuwige Geest heeft Hij zichzelf aan God geofferd, een smetteloos offer dat onze ziel zuivert van dode werken om de levende God te eren. En

daarom is Hij middelaar van een nieuw verbond: er heeft een sterven plaats gehad dat bevrijding brengt van de zonden die onder het eerste verbond zijn bedreven; nu kunnen zij die door God geroepen zijn het erfdeel ontvangen dat hun is toegezegd.

ALLELUJA Joh., 6, 51-52

Ik ben het levend brood dat uit de hemel is neergedaald. Als iemand van dit brood eet; zal hij leven in eeuwigheid. Alleluia.

EVANGELIE Mc.; 14;12-16. 22-26

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

Op de eerste dag van het ongedesemde brood, de dag waarop men het paaslam slacht, zeiden zijn leerlingen tot Jezus: "Waar wilt Gij dat wij voorbereidselen gaan treffen zodat Gij het paasmaal kunt houden?" Hij zond daarop twee van zijn leerlingen uit met de opdracht: "Gaat naar de stad en daar zult ge een man tegenkomen die een kruik draagt; volgt hem en zegt aan de eigenaar van het huis waar hij binnengaat: De Meester laat vragen: Waar is de zaal voor Mij, waar Ik met mijn leerlingen het paasmaal kan houden? Hij zal u dan een grote bovenzaal laten zien met rustbedden en van al het nodige voorzien; maakt daar alles voor ons klaar." De leerlingen vertrokken, gingen de stad binnen, vonden alles zoals Hij het hun gezegd had en maakten het paasmaal gereed. Onder de maaltijd nam Jezus brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het hun, met de woorden: "Neemt, dit is mijn Lichaam." Daarna nam Hij de beker en na het spreken van het dankgebed reikte Hij hun die toe en zij dronken allen daaruit. En Hij sprak tot hen: "Dit is mijn Bloed van het Verbond, dat vergoten wordt voor velen. Voorwaar, Ik zeg u: Ik zal niet meer drinken van wat de wijnstok voortbrengt tot op de dag waarop Ik het, nieuw, zal drinken in het Koninkrijk van God." Nadat zij de lofzang gezongen hadden gingen zij naar de Olijfberg.

DERDE VRIJDAG NA PINKSTEREN **HOOGFEEST VAN HET H. HART VAN JEZUS**

EERSTE LEZING Hos., 11, 1.3-4.8c-9

Uit de Profeet Hosea

Zo spreekt de Heer: "Toen Israël nog jong was, kreeg Ik hem lief en

uit Egypte heb Ik mijn zoon geroepen. Ik ben het die Efraïm heb leren lopen, die hem bij zijn armen heb gevat. Zij echter wilden maar niet weten, dat Ik het was die hen behoedde. Met zachte leidsels heb Ik hen gemend, met teugels van liefde. Ik was voor hen als degenen die het juk optillen wanneer het tegen de kaken drukt. IK reikte hem zijn voedsel toe. Mijn hart slaat om, heel mijn binnenste wordt week. Neen, Ik zal mijn vlammende toorn toch niet koelen, Efraïm niet opnieuw te gronde richten, want Ik ben God, Ik ben geen mens, Ik ben de Heilige in uw midden. Ik laat mij niet gaan in mijn toorn."

TUSSENZANG *Jes., 12, 2-3, 4bcd, 5-6*

REFR: De dag is nabij dat ge water zult putten met opgeruimd hart uit de bron van het heil.

Ja, God is mijn heil, ik verlaat mij op Hem, ik hoef voor geen onheil te vrezen. De Heer is mijn sterkte, de Heer geeft mij kracht, Hij toont zich mijn helper en redder. De dag is nabij dat ge water zult putten met opgeruimd hart uit de bron van het heil.

Brengt dank aan de Heer en huldigt zijn Naam. Verkondigt de volken zijn machtige daden, maakt alom zijn grootheid bekend. Zingt luid voor de Heer die wonderen deed, laat heel de aarde het horen.

Verheugt u en juicht, gij die Sion bewoont, want Israëls Heilige woont in uw midden.

TWEEDE LEZING *Ef., 3, 8-12. 14-19*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, Aan mij, de allerminste van alle heiligen is de genade gegeven, aan de heidenen de ondoorgrondelijke rijkdom van de Christus te verkondigen en de volvoering van het geheim in het licht te stellen. Het was van eeuwigheid verborgen in God, de Schepper van het heelal, opdat door middel van de kerk thans aan de heerschappijen en de machten in de hemelen de veelvoudige wijsheid Gods bekend zou worden. Zo was zijn eeuwig voornemen dat Hij uitgevoerd heeft in Christus Jezus, onze Heer. In Hem hebben wij, door het geloof in Hem vol vertrouwen de vrije toegang tot God. Daarom buig ik mijn knieën voor de Vader naar wie alle

vaderschap in de hemel en op aarde genoemd wordt: moge Hij u in zijn onmetelijke heerlijkheid geven dat uw diepste wezen machtig wordt gesterkt door zijn Geest, dat Christus door het geloof woont in uw hart en dat gij geworteld en gegrondvest blijft in de liefde. Moogt gij in staat zijn, met alle heiligen te vatten wat de breedte en lengte en hoogte en diepte is, en te kennen de liefde van Christus die alle kennis te boven gaat. Moogt gij de volheid bereiken die de volheid van God zelf is.

ALLELUIA 1 Joh., 4, 10b

Alleluia. God heeft ons het eerst liefgehad. Hij heeft zijn Zoon gezonden om onze zonden uit te wissen door het offer van zijn leven. Alleluia.

EVANGELIE Joh., 19, 31-37

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

Aangezien het voorbereidingsdag was en de Joden niet wilden dat de lichamen op sabbat aan het kruis bleven - het was bovendien een grote sabbat - vroegen zij aan Pilatus verlof de benen van de gekruisigden te breken en hen weg te nemen. Daarom kwamen de soldaten en sloegen zowel bij de ene als bij de andere die met Hem was gekruisigd de benen stuk. Toen zij echter bij Jezus kwamen en zagen dat Hij reeds dood was sloegen zij Hem de benen niet stuk, maar een van de soldaten doorstak zijn zijde met een lans; terstond kwam er bloed en water uit. Die het gezien heeft getuigt hiervan; zijn getuigenis is waar en hij weet dat hij de waarheid zegt, opdat ook gij zoudt geloven. Dit is gebeurd opdat de Schrift zou vervuld worden: Van zijn gebeente zal niets worden verbrijzeld, terwijl nog een ander Schriftwoord zegt: Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken.

=====

TWEEDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

Uit het eerste boek Samuel

1 Sam., 3, 3b-10. 19

De lamp van God was nog niet gedoofd en Samuel lag te slapen in het heiligdom van de Heer waar de ark van God stond. Toen riep de Heer: "Samuel!" Samuel antwoordde: "Hier ben ik." Hij liep haastig naar Eli en zei " Hier ben ik. U hebt mij toch geroepen?" Maar Eli antwoordde: "Ik heb niet geroepen; ga maar weer slapen." Toen riep de Heer opnieuw: "Samuel!" Samuel stond op, ging naar Eli en zei: "Hier ben ik. U hebt mij toch geroepen?" Eli antwoordde: "Ik heb niet geroepen, mijn jongen; ga maar weer slapen." Samuel kende de Heer nog niet: een woord van de Heer was hem nog nooit geopenbaard. En weer riep de Heer Samuel; nu voor de derde maal. Samuel stond op, ging naar Eli en zei: "Hier ben ik. U hebt mij toch geroepen?" Toen begreep Eli dat het de Heer was die de jongen riep. En hij zei tot Samuel: "Ga slapen en mocht Hij je roepen dan moet je zeggen: Spreek, Heer, uw dienaar luistert." Samuel ging dus weer op zijn gewone plaats slapen. Toen kwam de Heer bij hem staan en riep evenals de vorige malen: "Samuel, Samuel!" En Samuel antwoordde: "Spreek, uw dienaar luistert!" Samuel groeide op; de Heer was met hem en liet niet een van zijn woorden onvervuld.

TUSSENZANG

Ps. 40 (39), 2 en 4ab, 7-8a, 8b-9.

REFR: Ja, ik kom; uw wil te doen, mijn God, dat is mijn vreugde.

Met groot vertrouwen heb ik op de Heer gehoopt, Hij heeft zich tot mij neergebogen, mijn geroep verhoord. Hij legde in mijn mond een nieuw gezang, een lied voor onze God, en velen zullen zien en vrezen en vertrouwen op de Heer.

Geschenk en offerande hebt Gij nooit verlangd, maar wel hebt Gij mijn oren voor uw stem geopend. Gij vraagt geen brandoffer, geen zoenoffer van mij; dus zei ik: ja, ik kom, zoals van mij geschreven staat:

Uw wil te doen, mijn God, dat is mijn vreugde, uw wet is in mijn hart gegrift. In de bijeenkomsten heb ik gerechtigheid gepredikt, mijn lippen niet gesloten, Heer, Gij weet het.

Uw gunsten heb ik niet geheim gehouden, noch uw getrouwheid, voor de mensen om mij heen. Houd uw erbarmen, Heer, niet van mij weg, laat uw genade en uw trouw mij steeds behoeden.

TWEEDE LEZING *1 Kor., 6, 13c- 15a; 17-20*

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Het lichaam is er niet voor de ontucht maar voor de Heer, en de Heer voor het lichaam. God heeft niet alleen de Heer opgewekt uit de dood, Hij zal ook ons doen opstaan door zijn kracht. Gij weet toch dat uw lichamen ledematen zijn van Christus? Maar wie zich met de Heer verenigt is met Hem een geest. Elke andere zonde die een mens bedrijft gaat buiten het lichaam om, maar de ontuchtige zondigt tegen zijn eigen lichaam. Gij weet het: uw lichaam is een tempel van de heilige Geest die in u woont, die gij van God hebt ontvangen. Gij zijt niet van uzelf. Gij zijt gekocht en de prijs is betaald. Eert den God met uw lichaam.

ALLELUIA

Spreek, Heer, uw dienaar luistert; Gij hebt woorden van eeuwig leven. Alleluia.

1 Sam. 3, 9; Joh. 6, 69b

EVANGELIE *Joh., 1, 35-42*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd stond Johannes daar, met twee van zijn leerlingen. Hij richtte het oog op Jezus die voorbijging en sprak: "Zie het Lam Gods." De twee leerlingen hoorden hem dat zeggen en gingen Jezus achterna. Jezus keerde zich om en toen Hij zag dat zij Hem volgden vroeg Hij hun: "Wat verlangt gij?" Ze zeiden tot Hem: "Rabbi

- vertaald betekent dit: Meester waar houdt Gij U op?" Hij zei hun: "Gaaf mee om het te zien." Daarop gingen zij mee en zagen waar Hij zich ophield. Die dag bleven zij bij Hem. Het was ongeveer het tiende uur. Andreas, de broer van Simon Petrus, was een van die twee die het gezegde van Johannes hadden gehoord en Jezus achterna waren gegaan. De eerste die hij ontmoette was zijn broer Simon tot wie hij zei: "Wij hebben de Messias - dat vertaald betekent: de Gezalfde gevonden," en hij bracht hem bij Jezus. Jezus zag hem aan en zeide: "Gij zijt Simon, de zoon van Johannes; gij zult Kefas genoemd worden, dat betekent: Rots."

DERDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

Uit de Profeet Jona

Jon., 3, 1-5. 10

De Ninivieten bekeerden zich van hun slecht gedrag. Het woord des Heren werd gericht tot Jona: "Begeef u op weg naar Ninivé, de grote stad, en verkondig haar de boodschap die Ik u zal ingeven." En Jona begaf zich op weg naar Ninivé zoals de Heer hem bevolen had. Ninivé nu was een geweldig grote stad, wel drie dagreizen groot. En Jona begon de stad binnen te trekken, een dagreis ver en hij preekte als volgt: "Nog veertig dagen en Ninivé zal vergaan !" De mensen van Ninivé geloofden het woord van God; ze riepen een vasten af en van groot tot klein deden allen het boetekleed aan. En God zag wat ze deden en hoe ze zich van hun slecht gedrag bekeerden. En Hij kreeg spijt dat Hij hun met de ondergang bedreigd had en Hij voerde zijn dreiging niet uit.

TUSSENZANG *Ps. 25 (24), 4bc-5ab, 6-7bc, 8-9*

REFR: De wegen van God zijn goed en betrouwbaar voor ieder die zijn verbond onderhoudt.

Leid mij volgens uw woord, want Gij zijt mijn God en Verlosser. Gedenk uw barmhartigheid, Heer, uw altijd geschonken ontferming.

Herinner u niet het kwaad van mijn jeugd, maar denk aan mij met erbarmen.

De Heer is goed en rechtschapen, daarom wijst Hij zondaars de weg.

Hij leidt de geringe langs eerbare paden, Hij leert de eenvoudige wet hij moet doen.

TWEEDE LEZING *1 Kor., 7, 29-31*

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, De tijd is kort geworden. Laten daarom zij die een vrouw hebben zijn als hadden zij ze niet; zij die wenen als

weenden zij niet; zij die zich verheugden als waren zij niet verheugd
zij die kopen als werden zij geen eigenaar. Kortom zij die met het
aardse omgaan moeten er niet in opgaan want de wereld die wij
zien gaat voorbij.

ALLELUIA

Het rijk Gods is nabij; geloof in de Blijde Boodschap. Alleluia.

Mc., 1, 15

EVANGELIE Mc., 1, 14-20

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens
Marcus

Nadat Johannes was gevangen genomen ging Jezus naar Galilea
en verkondigde er Gods Blijde Boodschap. Hij zei: "De tijd is
vervuld en het Rijk Gods is nabij; bekeert u en geloof in de Blijde
Boodschap." Toen Jezus eens langs het meer van Galilea liep zag
Hij Simon en de broer van Simon, Andreas, terwijl zij bezig waren
het net uit te werpen in het meer; zij waren namelijk vissers. Jezus
sprak tot hen: "Komt, volgt Mij; Ik zal maken dat gij vissers van
mensen wordt." Terstond lieten zij hun netten in de steek en
volgden Hem. Iets verder gaande zag Hij Jakobus, de zoon van
Zebedeus, en diens broer Johannes; ook zij waren in de boot bezig
met hun netten klaar te maken. Onmiddellijk riep Hij hen. Zij lieten
hun vader Zebedeus met de dagloners in de boot achter en
volgden Hem.

VIERDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Deut., 18, 15-20*

Uit het boek Deuteronomium

Mozes sprak tot het volk en zei: "Uit uw eigen broeders zal de Heer
uw God een profeet doen opstaan zoals ik dat ben, naar wie gij
moet luisteren. Gij hebt dat immers bij de Horeb op de dag van de
samenkomst aan de Heer uw God gevraagd. Toen hebt gij gezegd:
Laat mij de stem van de Heer mijn God niet meer horen en dat
grote vuur niet meer zien, anders sterf ik. De Heer heeft mij toen
gezegd: Zij hebben gelijk. Ik zal uit hun broeders een profeet doen
opstaan zoals gij dat zijt. Ik zal hem mijn woorden in de mond

leggen en hij zal hun alles zeggen wat Ik hem opdraag. En van hem die geen gehoor geeft aan de woorden die hij in mijn naam spreekt, zal Ik zelf rekenschap vragen. Is er een profeet die zich vermeet in mijn naam te spreken zonder dat Ik hem opdracht heb gegeven, of die spreekt in de naam van andere goden, dan moet hij sterven, die profeet."

TUSSENZANG Ps. 95 (94), 1-2, 6-7, 8-9

REFR: Luistert heden dan naar zijn stem en weest niet halsstarrig.

Komt, laat ons de Heer met gejubel begroeten, juichen wij toe de Rots van ons heil. Laat ons verschijnen voor Hem met een lofzang, Hem met liederen eren.

Komt, laat ons aanbidde ter aarde vallen, neerknielen voor Hem die ons schiep. Hij is onze God en wij zijn volk, Hij is de herder en wij zijn kudde.

Luistert heden den naar zijn stem: weest niet halsstarrig als eens in Meriba, Waar uw vaders Mij wilden tarten ofschoon zij mijn daden hadden gezien.

TWEEDE LEZING 1 Kor., 7, 32-35

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Ik zou willen dat gij zonder zorgen waart. Wie niet getrouwd is heeft zorg voor de zaak des Heren, hoe hij de Heer kan behagen. Maar de getrouwde heeft zorg voor aardse zaken en wil zijn vrouw behagen, en zijn aandacht is verdeeld. De vrouw die geen man meer heeft en het ongehuwde meisje hebben zorg voor de dingen van de Heer, om heilig te zijn naar lichaam en geest. De getrouwde vrouw wijdt haar zorgen aan aardse dingen en zij wil haar man behagen. Dit alles zeg ik tot uw bestwil, niet om uw vrijheid aan banden te leggen; het gaat mij alleen om de eerbaarheid en om een onverdeelde toewijding aan de Heer.

ALLELUIA

Uw woorden, Heer, zijn geest en leven, uw woorden zijn woorden van eeuwig leven.

Joh. 6. 63b en 68b

EVANGELIE *Mc., 1, 21-28*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd kwamen Jezus en zijn leerlingen in Kafarnaum, en op de eerstvolgende sabbat ging Hij naar de synagoge waar Hij als leraar optrad. De mensen waren buiten zichzelf van verbazing over zijn leer, want Hij onderrichtte hen niet zoals de schriftgeleerden maar als iemand die gezag bezit. Er bevond zich in hun synagoge juist een man die in de macht was van een onreine geest en luid begon te schreeuwen: "Jezus van Nazaret, wet hebt Gij met ons te maken? Ge zijt gekomen om ons in het verderf te storten. Ik weet wie Gij zijt: de Heilige Gods." Jezus voegde hem toe: "Zwijg stil en ga uit hem weg." De onreine geest schudde hem heen en weer, gaf nog een luide schreeuw en ging uit hem weg. Allen stonden zo verbaasd dat ze onder elkaar vroegen: "Wat betekent dat toch? Een nieuwe leer met gezag! Hij geeft bevel aan de onreine geesten en ze gehoorzamen Hem. Snel verspreidde zijn faam zich naar alle kanten over heel de streek van Galilea.

VIJFDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Job, 7, 1-4. 6-7*

Uit het boek Job

Job sprak: Moet de mens niet zwoegen op aarde, dagen maken van een dagloner? Hij snakt naar schaduw, ziet verlangend uit naar betaling. Zo ken ik vruchteloze maanden en nachten lang van getob. 's Avonds denk ik: wanneer wordt het morgen? en 's morgens: wanneer wordt het avond? En zolang het licht is ben ik ziek van onrust. Mijn dagen verschieten sneller dan een weversspoel, ze lopen af, de draad is ten einde. Bedenk dat mijn leven een ademtocht is, dat mijn ogen het geluk niet meer zullen zien.

TUSSENZANG *Ps. 147 (146), 1-2. 3-4, 5-6*

REFR: Prijst nu de Heer, gebroken harten geneest Hij weer.

Prijst nu de Heer, het is goed Hem te loven, bezingt onze God, alle lof komt Hem toe. De Heer bouwt de stad Jeruzalem op, verzamelt Israël uit de verstrooiing.

Gebroken harten geneest Hij weer, Hij heelt alle bloedende wonden. Hij die het getal van de sterren kent en elk van hen roept bij zijn naam:

Verheven is Hij, onze Heer, en almachtig, zijn wijsheid is onbegrensd. De Heer verheft de vernederden maar zondaars werpt Hij ter aarde.

TWEEDE LEZING 1 Kor., 9, 16-19. 22-23

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Dat ik het evangelie predik is voor mij geen reden om te roemen: ik kan niet anders. Wee mij als ik het evangelie niet verkondig! Deed ik het uit eigen beweging dan had ik recht op loon; maar zo is het niet: het is een taak die mij is toevertrouwd. Wat is dan mijn verdienste? Dat ik het evangelie kosteloos verkondig

en geen gebruik maak van het recht aan de prediking verbonden. Van allen onafhankelijk, heb ik mij de slaaf van allen gemaakt om er zoveel mogelijk voor Christus te winnen. Met de zwakken ben ik zwak geworden om de zwakken te winnen. Alles ben ik voor allen om er tot elke prijs enkelen te redden. En ik doe alles voor het evangelie om er ook zelf deel aan te krijgen.

ALLELUIA Joh. 6, 64b en 69b

Uw woorden, Heer, zijn geest en leven; uw woorden zijn woorden van eeuwig leven. Alleluia.

EVANGELIE Mc., 1, 29-39

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd toen Jezus uit de synagoge kwam ging Hij met Jakobus en Johannes naar het huis van Simon en Andreas. De schoonmoeder van Simon lag met koorts te bed; zij spraken Hem aanstonds over haar. Hij ging naar haar toe, pakte ze bij de hand

en deed haar opstaan; zij werd vrij van koorts en bediende hen. In de avond, na zonsondergang, bracht men allen die lijdend of bezeten waren bij Hem. Heel de stad stroomde voor de deur samen. Velen die aan allerhande ziekten leden genas Hij en Hij dreef tal van geesten uit, maar Hij liet niet toe dat de boze geesten spraken, omdat zij Hem kenden. Vroeg, nog diep in de nacht, stond Hij op, ging naar buiten en begaf zich naar een eenzame plaats waar Hij bleef bidden. Simon en diens metgezellen kwamen Hem achterop en toen ze Hem gevonden hadden zeiden ze: "Iedereen zoekt U." Hij antwoordde hun: "Laten we ergens anders heen gaan, naar de dorpen in de omtrek, opdat Ik ook daar ken prediken. "Daartoe immers ben Ik uitgegaan." Hij trok door heel Galilea, predikte in hun synagogen en dreef de boze geesten uit.

ZESDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Lev., 13, 1-2. 45-46*

Uit het boek Leviticus

De Heer sprak tot Mozes "Heeft iemand een gezwel, uitslag of een vlek op zijn huid en gaat het lijken op huidziekte, dan moet men hem bij de priester Aäron of bij een priester van diens geslacht brengen. Degene die aan huidziekte lijdt moet in gescheurde kleren lopen en zijn haren los laten hangen; Hij moet zijn baard bedekken en roepen: Onrein, onrein! Zolang de ziekte duurt is hij onrein; hij moet apart wonen en buiten het kamp blijven."

TUSSENZANG *Ps. 32 (31), 1-2, 5, 11*

REFR: Mijn toevlucht zijt Gij, mijn redder in nood, Gij hult mij in voorspoed en vreugde.

Gelukkig degene wiens fout werd vergeven, wiens zonde door God werd bedekt. Gelukkig de mens die geen schuld heeft bij God, wiens hart geen misdaad verbergt.

Toen heb ik mijn zonde beleden voor U, mijn schuld niet langer ontkend. Ik sprak: voor de Heer beken ik mijn fout; toen hebt Gij mijn zonde vergeven.

Want talrijke rampen treffen de zondaar, maar God beschermt die vertrouwen op Hem. Weest blij in de Heer, alle vromen, verheugt u en jubelt, oprechten van hart.

TWEEDE LEZING *1Kor., 10,31-11, 1*

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Of gij dus eet of drinkt, of wat gij ook doet, doet alles ter ere Gods. Geeft geen aanstoot, noch aan Joden noch aan Grieken noch aan Gods kerk; ook ik tracht allen zoveel mogelijk ter wille te zijn en ik zoek niet mijn eigen voordeel maar dat van de gemeenschap, opdat allen gered worden. Weest mijn navolgers zoals ik het ben van Christus.

ALLELUIA *Joh. 8, 12*

Ik ben het licht van de wereld, zegt de Heer, Wie mij volgt zal het licht des levens bezitten. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 1, 40-45*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd kwam er eens een melaatse bij Jezus die op zijn knieën viel en Hem smeekte: "Als Gij wilt kunt Gij mij reinigen." Door medelijden bewogen stak Hij de hand uit, raakte hem aan en sprak tot hem: "Ik wil, word rein." Terstond verdween de melaatsheid en was hij gereinigd. Terwijl Hij hem wegstuurde vermaande Hij hem met klem: "Zorg ervoor dat ge aan niemand iets zegt, maar ga u laten zien aan de priester en offer voor uw reiniging wet Mozes heeft voorgeschreven, om ze het bewijs te leveren." Eenmaal vertrokken begon de man zijn verhaal overal in het openbaar te vertellen en ruchtbaarheid aan de zaak te geven, met het gevolg dat Jezus niet meer openlijk in de stad kon komen, maar buiten op eenzame plaatsen verbleef. Toch kwamen de mensen van alle kanten naar Hem toe.

ZEVENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Jes., 43, 18-19. 21-22. 24b-25*

Uit de Profeet Jesaja

Zo spreekt de Heer: "Denk niet meer aan het verleden en sla geen acht op wat reeds lang voorbij is: Ik onderneem iets nieuws, het

begin is er al: ziet ge het niet? Een weg leg Ik door de steppe, rivieren laat Ik stromen door de woestijn. En dit volk dat Ik Mij gevormd heb zal mijn lof verkondigen! Toch hebt ge Mij niet aangeroepen, Jakob, u om Mij niet bekommerd, Israë! Maar gij zijt Mij veeleer met uw overtredingen tot last geweest, en hebt door uw zonden mijn geduld op de proef gesteld. Desondanks vergeef Ik u omwille van Mijzelf uw ongerechtigheden, en denk Ik niet meer aan uw zonden."

TUSSENZANG Ps. 41 (40), 2-3, 4-5, 13-14

REFR: Genees mij, al heb ik misdaan tegen U.

Gelukkig wie zorg heeft voor zwakken en armen: komt hij in nood, dan helpt hem de Heer. De Heer beschermt hem en houdt hem in leven, Hij schenkt hem op aarde al wat hij wenst.

De Heer staat hem bij als hij ziek te bed ligt; verzorgt hem als kwalen hem slaan. Ook ik roep de Heer aan: wees mij genadig, genees mij, al heb ik misdaan tegen U.

Wanneer Gij mij in gezondheid bewaart, mij eeuwig voor uw Aanschijn laat leven. De Heer zij gezegend, Israels God, van eeuwig tot eeuwig. Zo zij het.

TWEEDE LEZING 2 Kor., 1, 18-22

Uit de tweede brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, God staat er borg voor: het woord dat wij tot u spreken is niet tegelijk ja en neen. De Zoon Gods, Christus Jezus, die door ons onder u is verkondigd, door mij en Silvanus en Timoteus, Hij was niet Ja en Neen; in Hem was slechts Ja. Want alle beloften van God zijn in Hem waargemaakt. Daarom spreken wij door Hem ook ons "Amen. Ja, zo is het" God ter ere. En God zelf is het die ons samen met u in Christus bevestigt en ons heeft gezalfd. Hij is het ook die op ons zijn zegel heeft gedrukt en de Geest als een handgeld aan onze harten heeft meegedeeld.

ALLELUIA Joh. 14 en 12b

Het woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond; Aan allen die Hem aanvaardden gaf Hij het vermogen om kinderen

Gods te worden. Alleluia.

EVANGELIE *Mc.,2, 1-12*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

Toen Jezus enige dagen later in Kafarnaum was teruggekeerd en men hoorde dat Hij thuis was, stroomden de mensen in zulk een aantal samen, dat zelfs de ruimte voor de deur geen plaats meer bood toen Hij hun zijn leer verkondigde. Men kwam een lamme bij Hem brengen die door vier mannen gedragen werd. Omdat zij wegens de menigte geen mogelijkheid zagen hem dicht bij Jezus te brengen, legden ze het dak bloot boven de plaats waar Hij zich bevond, maakten er een opening in en lieten het bed waarop de lamme uitgestrekt lag zakken. Toen Jezus hun geloof zag zei Hij tot de lamme: "Mijn zoon, uw zonden zijn u vergeven." Er zaten enkele schriftgeleerden bij en dezen zeiden bij zichzelf; "Wat zegt die man daar? "Hij spreekt godslasterlijk ! "Wie anders kan er zonden vergeven dan God alleen?" Uit zichzelf wist Jezus aanstonds dat zij zo redeneerden en Hij zei hun: "Wat redeneert gij toch bij uzelf? "Wat is gemakkelijker, tot de lamme zeggen: Uw zonden zijn u vergeven,

of: Sta op, neem uw bed en loop? "Welnu, opdat ge zult weten dat de Mensenzoon macht heeft op aarde zonden te vergeven, - sprak Hij tot de lamme "Ik zeg u, sta op, neem uw bed mee en ga naar huis." Hij stond op, nam zijn bed en voor aller ogen ging hij onmiddellijk naar buiten. Iedereen stond er versteld van, en ze verheerlijkten God en zeiden ;"Zoiets hebben wij nog nooit gezien."

ACHTSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Hos., 2, 16b. 17b. 21-22*

Uit de Profeet Hosea

Dit zegt de Heer: Ik zorg dat uw moeder Israël, naar de woestijn gaat en Ik spreek tot haar hart. Daar wordt zij weer gewillig, zoals in de dagen van haar jeugd toen zij optrok uit Egypte. Ik neem u als Mijn bruid, voor altijd, als Mijn bruid, in recht en gerechtigheid, in goedheid en erbarming, als Mijn bruid, in onverbreekelijke trouw: den zult gij de Heer leren kennen.

TUSSENZANG *Ps. 103 (102), 1-2, 3-4, 8 en 10, 12-13*

REFR: De Heer is barmhartig en welgezind.

Verheerlijk, mijn ziel, de Heer, zijn heilige Naam uit het diepst van uw wezen! Verheerlijk, mijn ziel, de Heer, vergeet zijn weldaden niet!

Hij is het die u uw schulden vergeeft, die u geneest van uw kwalen. Hij is het die u van de ondergang redt, die u omringt met zijn gunst en erbarmen;

De Heer is barmhartig en welgezind, lankmoedig en goedertieren. Hij handelt met ons niet zoals wij verdienen, vergeldt ons niet onze schuld.

Zover als de afstand van oost tot west, zover verdrijft Hij van ons de zonde. Zozeer als een vader zijn kinderen liefheeft, zozeer heeft de Heer zijn dienaren lief.

TWEEDE LEZING 2 Kor., 3, 1b-6

Uit de tweede brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Hebben wij behoefte aan getuigschriften voor u of van u zoals anderen? Gij zelf zijt onze aanbeveling, geschreven in ons hart voor allen te zien en te lezen: een open brief van Christus, met onze hulp opgesteld, niet met inkt geschreven maar met de Geest van de levende God, niet op stenen tafelen maar in de harten van levende mensen. Zo groot is ons Godsvertrouwen dank zij Christus. Nogmaals: dit betekent niet dat wij uit onszelf bekwaam zijn zodat wij ons enige verdienste kunnen toeschrijven. Heel onze bekwaamheid komt van God. Hij is het die ons bekwaam heeft gemaakt dienaars te zijn van een nieuw verbond, niet van de letter maar van de Geest. Want de letter doodt maar de Geest maakt levend.

ALLELUIA Joh. 14, 5

Ik ben de weg, de waarheid en het leven, zegt de Heer, Niemand komt tot de Vader tenzij door Mij. Alleluia.

EVANGELIE Mc., 2, 18-22

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd toen de leerlingen van Johannes en de Farizeeën eens een vastendag hielden kwam men Jezus vragen: "Waarom vasten de leerlingen van Johannes en die van de Farizeeën wel, maar uw leerlingen niet?" Jezus sprak tot hen: "Kunnen den de vrienden van de bruidegom vasten zolang de bruidegom bij hen is? "Zolang zij de bruidegom in hun midden hebben kunnen ze niet vasten. "Er zullen echter dagen komen dat de bruidegom van hen is weggenomen en dan, in die tijd, zullen ze vasten. Niemand naait een verstellap van ongekrompen stof op een oud kleed. Anders trekt het ingezette stuk eraan, het nieuwe stuk aan het oude, en de scheur wordt nog groter. En niemand doet jonge wijn in oude zakken; anders doet de wijn de zakken bersten en de wijn gaat verloren met de zakken. Neen, jonge wijn in nieuwe zakken."

NEGENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Deut., 5, 12-15*

Uit het boek Deuteronomium

Dit zegt de Heer: "Onderhoud de sabbat: die moet heilig voor u zijn zoals de Heer uw God u heeft geboden. "Zes dagen kunt ge werken en al uw arbeid verrichten maar de zevende dag is een sabbat voor de Heer uw God. "Dan moogt ge geen enkele arbeid verrichten, gijzelf niet, uw zoon niet, uw dochter niet, uw slaaf niet, uw slavin niet, uw rund niet, uw ezel niet, uw overige vee niet en ook niet de vreemdeling binnen uw poorten. "Dan kunnen uw slaaf en uw slavin uitrusten evenals gijzelf. "Bedenk dat gij slaaf zijt geweest in Egypte en dat de Heer uw God u met sterke hand en opgestoken arm uit dat land heeft geleid. "Daarom heeft Hij u geboden de sabbat te onderhouden."

TUSSENZANG *Ps. 81, 3-4, 5-6ab, 6c-3a, 10-11ab*

REFR: Huldigt de Heer, onze sterkte.

Laat horen uw liederen, slaat de cimbalen, speelt op uw citer en lier. Laat schallen de hoorn op nieuwe maan; op volle maan, onze feestdag.

Zoals het voor Israël vastgesteld is, bevolen door Jakobs God.

Zoals Hij het volk van Jozef gebod toen Hij ten strijde trok tegen Egypte.

Nu hoor ik een stem, die ik nooit heb gehoord: Ik heb u de last van uw schouders genomen. Uw handen lieten de draagkorven staan; gij hebt Mij geroepen, Ik heb u bevrijd.

Hoor dan, mijn volk, als Ik u waarschuw, Israël, luister naar Mij ! Nooit mag er een vreemde God zijn bij u, aanbid geen goden uit andere landen.

TWEEDE LEZING *2 Kor., 4, 6-11*

Uit de tweede brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Dezelfde God die gezegd heeft: "Licht moet schijnen uit het duister" is als een licht in onze harten opgegaan, om de kennis te doen stralen van zijn heerlijkheid die ligt over het gelaat van Christus. Maar wij dragen deze schat in aarden potten; duidelijk blijkt dat die overgrote kracht van God komt en niet van ons. Wij worden aan alle kanten bestookt maar raken toch niet klem; wij zien geen uitweg meer maar zijn nooit ten einde raad; wij worden opgejaagd maar niet in de steek gelaten; wij worden neergeveld maar gaan er niet aan dood. Altijd dragen wij het sterven van Jezus in ons lichaam mee, want ook het leven van Jezus moet in ons lichaam openbaar worden. Voortdurend wordt ons leven aan de dood uitgeleverd om Jezus' wil opdat ook het leven van Jezus zich zou openbaren in ons sterfelijk bestaan.

ALLELUIA *Ef., 1, 17-18*

De Vader van onze Heer Jezus Christus verlichte ons innerlijk oog opdat wij zien hoe groot de hoop is waartoe Hij ons roept. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 2, 23-3, 6 of 2, 23-28*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

Eens ging Jezus op sabbat door de korenvelden en zijn leerlingen begonnen onder het gaan aren te plukken. De Farizeeën zeiden tot Hem: "Waarom doen ze op sabbat iets wet niet geoorloofd is?" Hij gaf hun ten antwoord: "Hebt gij nooit gelezen wet David deed, toen

hij gebrek had en hij en zijn metgezellen honger kregen? Hoe hij onder de hogepriester Abjatar het huis van God binnenging en van de toonbroden at, die alleen de priesters mogen eten, en hoe hij er ook van gaf aan zijn metgezellen?" En Hij voegde er aan toe: "De sabbat is gemaakt om de mens maar niet de mens om de sabbat. De Mensenzoon is dus Heer ook van de sabbat." Op een andere keer ging Hij naar de synagoge waar een man aanwezig was met een verschrompelde hand. Zij hielden Hem in het oog om te zien of Hij hem op sabbat zou genezen, met de bedoeling Hem daarvan te beschuldigen. Hij zei nu tot de man met de verschrompelde hand: "Kom in het midden staan." Daarop stelde Hij hun de vraag: "Is het niet eerder geoorloofd op sabbat goed te doen dan kwaad, iemand te redden dan te doden?" Maar zij zwegen. Toen liet Hij toornig, maar tegelijkertijd bedroefd om de verstoktheid van hun hart zijn blik rondgaan en zei tot de man: "Steek uw hand uit." Hij stak zijn hand uit en deze was weer gezond. De Farizeeën gingen naar buiten en aanstonds smeedden zij met de Herodianen plannen om Hem uit de weg te ruimen.

TIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Gen., 3, 9-15*

Uit het boek Genesis

Nadat Adam van de boom gegeten had, riep de Heer God de mens en vroeg hem: "Waar zijt gij?" Hij antwoordde: "Ik hoorde uw donder in de tuin en toen werd ik bang, omdat ik naakt ben; daarom heb ik mij verborgen." Maar Hij zei: "Wie heeft u verteld dat gij naakt zijt? Hebt ge soms gegeten van de boom die Ik u verboden heb?" De mens antwoordde: "De vrouw die Gij mij als gezellin gegeven hebt zij heeft mij van die boom gegeven en toen heb ik gegeten." Daarop vroeg de Heer God aan de vrouw: "Hoe hebt gij dat kunnen doen?" De vrouw zei: "De slang heeft mij verleid en toen heb ik gegeten, De Heer God zei toen tot de slang: "Omdat ge dit gedaan hebt zijt gij vervloekt onder alle tamme dieren en onder alle wilde beesten! Op uw buik zult ge kruipen en stof zult ge vreten, alle dagen van uw leven! Vijandschap sticht Ik tussen u en de vrouw, tussen uw kroost en het hare. Het zal uw kop bedreigen en gij zijn hiel!"

TUSSENZANG *Ps. 130 (129), 1-2, 3-4ab, 4c-6, 7-8*

REFR: De Heer is steeds barmhartig, zijn genade onbeperkt.

Uit de diepte roep ik, Heer, luister naar mijn stem. Wil aandachtig horen naar mijn smeekgebed.

Als Gij zonden blijft gedenken, Heer, wie houdt dan stand ? Maar bij U vind ik vergeving, daarom zoekt mijn hart naar U.

Op de Heer stel ik mijn hoop, op zijn woord vertrouw ik. Gretig zie ik naar Hem uit meer dan wachters naar de ochtend.

Want de Heer is steeds barmhartig, zijn genade onbeperkt. Hij zal Israël verlossen van zijn ongerechtigheid.

TWEEDE LEZING 2 Kor., 4, 13- 5, 1

Uit de tweede brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Wij bezitten die geest van geloof waarvan de Schrift zegt: "Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken." Ook wij geloven en daarom spreken wij. Want wij weten dat Hij die de Heer Jezus van de doden heeft opgewekt, ook ons evenals Jezus ten leven zal wekken om ons tot zich te voeren, samen met u. Want alles gebeurt voor u: de genade moet zich in velen vermenigvuldigen zodat steeds meer mensen dank brengen aan God, tot eer van zijn naam. Neen, wij geven de moed niet op. Al gaan wij ook ten onder naar de uitwendige mens, ons innerlijk leven vernieuwt zich van dag tot dag. De lichte kwelling van een ogenblik bezorgt ons een alles overtreffende, altijddurende volheid van glorie. Wij houden het oog gericht niet op het onzichtbare maar op het zichtbare; wat wij zien gaat voorbij, de onzichtbare dingen duren eeuwig. Wij weten het immers: als de tent die onze aardse woning is wordt neergehaald, heeft God voor ons een gebouw gereed in de hemel, een onvergankelijk, niet door mensenhand vervaardigd huis.

ALLELUIA Joh. 14, 23

Als iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord onderhouden; mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen. Alleluia.

EVANGELIE Mc., 3, 20-35

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd ging Jezus naar huis en weer stroomde zoveel volk samen dat zij niet eens gelegenheid hadden om te eten. Toen zijn verwanten dit hoorden trokken zij erop uit om Hem mee te nemen, want men zei dat Hij niet meer bij zijn verstand was. De schriftgeleerden die uit Jeruzalem gekomen waren zeiden dat Beeizebub in Hem huisde en dat Hij door middel van de vorst der duivels de duivels uitdreef. Hij riep hen bij zich en sprak tot hen in gelijkenissen: "Hoe kan de ene satan de andere uitdrijven? Wanneer een rijk innerlijk verdeeld is kan dat rijk geen stand houden. Wanneer een huis innerlijk verdeeld is zal dat huis geen stand kunnen houden. En wanneer de satan opstaat tegen zichzelf en verdeeld is, kan hij geen stand houden, maar is zijn einde gekomen. Bovendien, niemand kan binnendringen in het huis van een sterke om zijn huisraad te roven als hij niet eerst die sterke heeft gebonden. Dan pas kan hij zijn huis leeghalen. Voorwaar, Ik zeg u: alle zonden zullen aan de mensen vergeven worden, ook alle godslasteringen die zij uitgesproken hebben, maar als iemand lastert tegen de heilige Geest krijgt hij in eeuwigheid geen vergiffenis; hij is bezwaard met een eeuwig blijvende zonde." Dit omdat zij gezegd hadden: er huist een onreine geest in Hem. Eens kwamen zijn moeder en zijn broeders, en terwijl zij buiten bleven staan, stuurden ze iemand naar Hem toe om Hem te roepen. Er zat veel volk om Hem heen, dat het bericht doorgaf: "Uw moeder en uw broeders daarbuiten vragen naar U." Hij gaf hun ten antwoord: "Wie is mijn moeder, wie zijn mijn broeders?" En terwijl Hij zijn blik liet gaan over de mensen die in een kring om Hem heen zaten zei Hij: "Ziehier mijn moeder en mijn broeders. "Want mijn broeder en mijn zuster en mijn moeder zijn zij die de wil van God volbrengen."

ELFDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING Ez., 17, 22-24

Uit de Profeet Ezechiël

Dit zegt de Heer God: "Dan zal Ik zelf van de top van de hoge ceder een twijgje nemen en dat in de grond zetten; van de bovenste van de jonge takken zal Ik een twijgje plukken en Ik zelf zal het planter op een hoge en verheven berg, op het gebergte van Israels hoogland zal Ik het planten. Het zal takken dragen, vrucht vormen en een prachtige ceder worden. Daaronder zullen alle vogels van allerlei gevederte nestelen; in de schaduw van zijn takken zullen ze nestelen. En alle bomen van het open veld zullen erkennen dat Ik,

de Heer, een sappige boom heb doen verdorren en een dorre boom tot bloei gebracht heb; Ik, de Heer, heb het gezegd en Ik zal het doen."

TUSSENZANG Ps. 92 (97), 2-3, 73-~4, 75-76

REFR: Hoe heerlijk is het de Heer te prijzen.

Hoe heerlijk is het de Heer te prijzen, uw Naam, Allerhoogste, te loven. Uw goedheid te melden iedere ochtend en heel de nacht door uw trouw.

De vromen schieten als palmbomen op. als Libanon-ceders gedijend; Zij zijn geplant bij het huis van de Heer, zij komen tot bloei in Gods voorhof.

Ook als zij reeds oud zijn dragen zij vruchten, zij blijven sappig en fris. Zij wijzen hoe rechtvaardig de Heer is, mijn Rots, in Hem is geen onrecht.

TWEEDE LEZING 2 Kor., 5, 6-10

Uit de tweede brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Daarom houden wij altijd goede moed. Wij zijn ons bewust dat wij, zolang wij thuis zijn in het lichaam, ver zijn van de Heer. Wij leven in geloof, wij zien Hem niet. Maar wij houden moed en zouden liever uit het lichaam verhuizen om onze intrek te nemen bij de Heer. Daarom is onze enige eerezucht, hetzij thuis, hetzij in den vreemde, Hem te behagen. Want allen moeten wij voor Christus' rechterstoel verschijnen, opdat ieder het loon ontvangt voor wet hij in dit leven heeft gedaan, goed of kwaad.

ALLELUIA Lc.. 19.38

Gezegend de Koning die komt, in de naam des Heren. Alleluia.

EVANGELIE Mc., 4, 26-34

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd zei Jezus tot de menigte: "Het gaat met het Rijk Gods als met een man die zijn land bezaait; hij slaapt en staat op, 's nachts

en overdag, en onderwijl kiemt het zaad en schiet op, maar hij weet niet hoe. "Uit eigen kracht brengt de aarde vruchten voort, eerst de groene halm, den de aar, den het volgroeide graan in de aar. Zodra de vrucht het toelaat slaat hij er de sikkel in, want het is tijd voor de oogst." En verder: "Welke vergelijking kunnen wij vinden voor het Rijk Gods en in welke gelijkenis zullen we het voorstellen? Het lijkt op een mosterdzaadje. Wanneer dat gezaaid wordt in de grond, is het wel het allerkleinste zaadje op aarde; maar eenmaal gezaaid schiet het op en het wordt groter den alle tuingewassen, en het krijgt grote takken zodat de vogels in zijn schaduw kunnen nestelen." In vele dergelijke gelijkenissen verkondigde Hij hun zijn leer op de wijze die zij konden verstaan. Anders den in gelijkenissen sprak Hij niet tot hen, maar eenmaal met zijn leerlingen alleen gaf Hij van alles uitleg.

TWAALFDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Job, 38, 1. 8-11*

Uit het boek Job

In die tijd begon de Heer, in storm en wind tot Job te spreken: "Waar was je toen de zee haar poorten beukte, onstuimig los wilde breken uit de moederschoot; toen Ik haar kleedde in wolken en hulde in winders van wolkenlierten; toen Ik haar paal en perk stelde, de poort vergrendelde en zei: Tot hier en niet verder, hier breken uw trotse golven?"

TUSSENZANG *Ps. 107 (106), 23-24, 25-26, 28-29, 30-31*

REFR: Brengt dank aan de Heer, want Hij is goedgunstig, barmhartig is Hij altijd.

Zij scheepten zich in om de zee op te gaan, om handel te drijven over het water. Zij ondervonden de macht van de Heer, zijn grootheid boven de kolkende afgrond.

Hij sprak en er gierde een stormwind aan, die zweepde de golven op; Ze rezen omhoog en zonken weer neer, ze waren verlamd van ontzetting.

Toen riepen zij tot de Heer in hun nood en Hij bevrijdde hen uit hun ellende. Hij deed de storm tot een briesje bedaren en bracht de golven tot rust;

Hij gaf hen kalmte en nieuwe moed en bracht hen in veilige haven. Zij moeten de Heer voor zijn goedheid danken, voor al zijn weldaden jegens de mensen.

TWEEDE LEZING *2Kor.,5, 14-17*

Uit de tweede brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, De liefde van Christus laat ons geen rust sinds wij hebben ingezien dat één is gestorven voor allen. Maar den zijn allen gestorven! En Hij is voor allen gestorven opdat zij die leven niet meer voor zichzelf zouden leven, maar voor Hem die ter wille van hen is gestorven en verrezen. Daarom beoordelen wij voortaan niemand meer naar de oude maatstaven. En al hebben wij Christus ooit op zulke wijze beoordeeld, dan nu toch niet meer. Zo is dus wie in Christus is een nieuwe schepping: het oude is voorbij, het nieuwe is al gekomen.

ALLELUIA *cf. Hand. 16, 14b*

Maak ons hart ontvankelijk, Heer, opdat wij de woorden van uw Zoon zouden begrijpen. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 4, 35-41*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

Op een dag tegen het vallen van de avond sprak Jezus tot zijn leerlingen: "Laten we oversteken." Zij stuurden het volk weg en namen Hem mee zoals Hij daar in de boot zat; andere boten begeleidden Hem. Er stak een hevige storm op en de golven sloegen over de boot zodat hij al vol liep. Intussen lag Hij aan de achtersteven op het kussen te slapen. Ze maakten Hem wakker en zeiden Hem: "Meester, raakt het U niet dat wij vergaan?" Hij stond op, richtte zich met dwingend woord tot de wind en sprak tot het water: "Zwijg stil!" De wind ging liggen en het werd volmaakt stil. Hij sprak tot hen: "Waarom zijt gij zo bang? Hoe is het mogelijk dat ge nog geen geloof bezit?" Zij werden door een grote vrees bevangen en vroegen elkaar: "Wie is Hij toch, dat zelfs wind en water Hem gehoorzamen?"

DE TIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Wijsh., 1, 13- 15; 2, 23-24*

Uit het boek Wijsheid

Niet God heeft de dood gemaakt en Hij scheidt geen behagen in de ondergang van de levenden. Hij toch heeft alles geschapen om te leven: gezond zijn de schepselen der aarde, geen dodelijk vergif wordt in hun gevonden en de onderwereld heeft geen macht op aarde, want de gerechtigheid is onsterfelijk! God heeft immers de mens geschapen voor de onsterfelijkheid, Hij heeft hem gemaakt tot een afspiegeling van zijn eigen Wezen. Maar door de afgunst van de duivel kwam de dood in de wereld.

TUSSENZANG *Ps. 30 (29), 2 en 4, 5-6, 11 en 12a en 13b*

REFR: U zal ik loven, Heer, want Gij hebt mij bevrijd.

U zal ik loven, Heer, want Gij hebt mij bevrijd, Gij hebt mijn vijanden niet laten zegevieren. Heer, uit het dodenrijk hebt Gij mijn ziel verlost, Gij hebt mij losgemaakt van die ten grave dalen.

Bezingt de Heer den met mij, al zijn vromen, en dankt zijn Naam die hoogverheven is. Zijn toorn duurt kort, maar zijn genade levenslang, de avond brengt geweend, de ochtend blijdschap.

Heer, luister en ontferm U over mij, mijn God, sta mij terzijde met uw hulp. Gij hebt mijn rouwklacht in een vreugdedans veranderd. U zal ik loven, Heer mijn God, in eeuwigheid.

TWEEDE LEZING *2Kor., 8, 7.9. 13.15*

Uit de tweede brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Gij munt reeds in zoveel opzichten uit: in geloof, welsprekendheid, wetenschap, in ijver op alle gebied, in uw liefde voor ons; laat dan ook dit liefdewerk uitmuntend slagen! Want de liefdedaad van onze Heer Jezus Christus hoef ik u niet in herinnering te brengen: hoe Hij om uwentwil arm is geworden, terwijl Hij rijk was, opdat gij rijk zoudt worden door zijn armoede. Het is niet de bedoeling dat gij door anderen te ondersteunen uzelf in verlegenheid brengt. Er moet een zeker evenwicht tot stand

komen. Zo ontstaat het evenwicht waarvan de Schrift spreekt: "Hij die veel had verzameld, had niet te veel, en hij die weinig had verzameld kwam toch niet te kort."

ALLELUIA *Joh. 17, 17b en a*

Uw woord is waarheid, Heer, Wijd ons toe aan de Waarheid.
Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 5, 21-43 of 21-24. 35b-43*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd, toen Jezus weer met de boot overgestoken was stroomde veel volk bij Hem samen. Terwijl Hij zich aan de oever van het meer bevond kwam er een zekere Jairus, de overste van de synagoge. Toen hij Hem zag viel hij Hem te voet en smeekte Hem met aandrang: "Mijn dochtertje ken elk ogenblik sterven, kom toch haar de handen opleggen opdat ze mag genezen en leven." Jezus ging met hem mee. Een dichte menigte vergezelde Hem en drong van alle kanten op. Er was een vrouw bij die al twaalf jaar aan bloedvloeiing leed. Zij had veel te verduren gehad van een hele reeks dokters en haar gehele vermogen uitgegeven, maar zonder er baat bij te vinden; integendeel, het was nog erger met haar geworden. Omdat zij over Jezus gehoord had drong zij zich in de menigte naar voren en raakte zijn mantel aan. Want ze zei bij zichzelf: "Als ik slechts zijn kleren kan aanraken, zal ik genezen zijn." Terstond hield de bloeding op en werd ze aan haar lichaam gewaar dat ze van haar kwaal genezen was. Op hetzelfde ogenblik was Jezus zich bewust dat er een kracht van Hem was uitgegaan; Hij keerde zich te midden van de menigte om en vroeg: "Wie heeft mijn kleren aangeraakt?" Zijn leerlingen zeiden tot Hem: "Gij ziet dat de menigte van alle kanten opdringt en Gij vraagt: Wie heeft Mij aangeraakt?" Maar Hij liet zijn blik rondgaan om te zien wie dat gedaan had. Wetend wet er met haar gebeurd was kwam de vrouw zich angstig en bevend voor Hem neerwerpen en bekende Hem de hele waarheid. Toen sprak Hij tot haar: "Dochter, uw geloof heeft u genezen. Ga in vrede en wees van uw kwaal verlost." Hij was nog niet uitgesproken of men kwam uit het huis van de overste van de synagoge met de boodschap: "Uw dochter is gestorven. Waartoe zoudt ge de Meester nog langer lastig vallen?" Jezus ving op wat er bericht werd en zei tot de overste van de synagoge: "Wees niet bang, maar blijf geloven." Hij liet niemand met zich meegaan

behalve Petrus, Jakobus en Johannes, de broer van Jakobus. Toen zij aan het huis van de overste kwamen zag Hij het rouwmisbaar van mensen die luid weenden en weeklaagden. Hij ging naar binnen en zei tot hen: "Waarom dit misbaar en geweent? Het kind is niet gestorven maar slaapt." Doch ze lachten Hem uit. Maar Hij stuurde ze allemaal naar buiten en ging met zijn metgezellen en de vader en moeder van het kind het vertrek binnen waar het kind lag. Hij pakte de hand van het kind en zei tot haar: "Talita koemi"; wat vertaald betekent: Meisje, sta op. Onmiddellijk stond het meisje op en liep rond want het was twaalf jaar. En ze stonden stom van verbazing. Hij legde hun nadrukkelijk op dat niemand het te weten mocht komen, en voegde eraan toe dat men haar te eten moest geven.

VEERTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING Ez.,2,2-5

Uit de Profeet Ezechiël

In die dagen kwam de Geest over mij en sprak tot mij; Hij deed mij recht overeind staan en ik hoorde hoe Hij tot mij sprak. Hij zei: "Mensenzoon, Ik zend u tot de kinderen van Israël, tot dat opstandige volk dat zich tegen Mij verzet; zij en hun voorvaderen hebben opstand tegen Mij gepleegd tot op deze dag toe. Het is een nukkelig en weerbarstig volk. Tot hun zend Ik u en u zult tot hun zeggen: Zo spreekt God de Heer. En of zij nu luisteren of niet - het is een opstandig volk- Zij zullen weten dat er een profeet in hun midden is."

TUSSENZANG Ps. 123 (122; 1-2a, 2bcd, 3-4

REFR:. Ons oog richt zich op de Heer onze God tot Hij zich om ons bekommert.

Tot U sla ik mijn ogen op, tot U, die woont in de hemel. Zoals het oog van de slaaf, gericht op de hand van zijn meester.

Zoals het oog van de dienstmaagd, gericht op haar meesteres; Zo richt zich ons oog op de Heer onze God tot Hij zich om ons bekommert.

Ontferm U toch, Heer, heb erbarmen met ons, wij kunnen de hoon niet meer dragen. Die dronkemansspot, dat verwaande geschimp,

wij hebben een afschuw ervan!

TWEEDE LEZING 2Kor., 12, 7-10

Uit de tweede brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters, Er is - want anders zouden die buitengewone openbaringen mij verwaand kunnen maken- er is een doren in mijn vlees gestoken, als een bode van satan die mij moet afranselen. Tot driemaal toe heb ik de Heer aangeropen dat hij van mij zou weggaan. Maar Hij antwoordde mij: "Ge hebt genoeg aan mijn genade. Kracht wordt juist in zwakheid volkomen." Dus zal ik het liefst van alles roemen op mijn zwakheden. Dan zal de kracht van Christus in mij wonen. Daarom lijd ik om Christus' wil gaarne zwakheid, smaad, nood, vervolging en benauwdheid. Want als ik zwak ben, dan ben ik sterk.

ALLELUIA Joh. 15, 15b

Ik heb u vrienden genoemd, zegt de Heer, Niemand komt tot de Vader tenzij door Mij. Alleluia.

EVANGELIE Mc.,6, 1-6

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd ging Jezus vandaar weg om zich naar zijn vaderstad te begeven en zijn leerlingen gingen met Hem mee. Toen het sabbat was begon Hij te onderrichten in de synagoge. De talrijke toehoorders vroegen verbaasd: "Waar heeft Hij dat vandaan? En wat is dat voor een wijsheid die Hem geschonken is? En wat zijn dat voor wonderen die zijn handen verrichten? Is dat niet de timmerman, de zoon van Maria en de broeder van Jakobus en Jozef en Judas en Simon ? En wonen zijn zusters niet hier bij ons?" En zij namen er aanstoot aan. Maar Jezus sprak tot hen: "Een profeet wordt overal geëerd behalve in zijn eigen stad, bij zijn verwanten en in zijn eigen kring." Hij kon geen enkel wonder doen, behalve dat Hij een klein aantal zieken genas die Hij de handen oplegde. Hij stond verwonderd over hun ongeloof. Jezus ging rond door de dorpen in de omtrek, waar Hij onderricht gaf.

VIJFTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Am., 7, 12-15*

Uit de Profeet Amos

In die tijd zei Amasja (de priester van Bethel) tot Amos: "Ziener, u moet maken dat u wegkomt! Verdwijen naar Juda en verdien daar uw brood maar met profeteren! Hier in Betel mag u niet meer profeteren want dit heiligdom is van de koning en dit gebouw van het rijk." Amos gaf Amasja ten antwoord: "Ik ben geen profeet of lid van een profetengilde, ik ben veehoeder en vijgenkweker. Maar de Heer heeft mij achter mijn beesten weggehaald en het is de Heer die mij gezegd heeft: "Trek als profeet naar mijn volk Israël."

TUSSENZANG *Ps. 85 (84), 9ab- 10, 1 1-12, 13-14*

REFR: Laat ons uw barmhartigheid zien, geef ons uw heil, o Heer.

Aanhoren zal ik wet God tot mij zegt, voorzeker een woord van verzoening. Zijn heil is nabij voor hen die Hem vrezen, zijn glorie komt weer bij ons wonen.

Als trouw en erbarmen elkaar tegemoet gaan, als vrede en recht elkander omhelzen; Dan zal de trouw uit de aarde ontspruiten, en ziet uit de hemel gerechtigheid neer.

Dan zal de Heer ons zijn zegen schenken en draagt ons land rijke vrucht. Dan zal voor Hem uit gerechtigheid gaan en voorspoed zijn schreden volgen.

TWEEDE LEZING *Ef., 1, 3-14 of 3-10*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, Gezegend is God, de Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons in de hemelen in Christus heeft gezegend met elke geestelijke zegen. In Hem heeft Hij ons uitverkoren voor de grondlegging der wereld, om heilig en vlekkeloos te zijn voor zijn aangezicht. In liefde heeft Hij ons voorbestemd zijn kinderen te worden door Jezus Christus, naar het welbehagen van zijn wil, tot lof van de heerlijkheid van zijn genade. Hiermee heeft Hij ons begiftigd in de Geliefde, in wie wij de verlossing hebben door zijn bloed, de vergiffenis der zonden dank zij de rijkdom van zijn

genade. Die heeft Hij ons meegedeeld als een overvloed van wijsheid en inzicht. Want Hij heeft ons zijn geheim raadsbesluit doen kennen, de beslissing die Hij in Christus had genomen ter verwezenlijking van de volheid der tijden: het heelal in Christus onder een Hoofd te brengen, alle wezens in de hemelen en alle wezens op aarde, in Hem. In Christus hebben wij ook ons erfdeel ontvangen, daartoe voorbestemd door de beschikking van Hem die alles tot stand brengt naar het besluit van zijn wil, opdat wij verbreiden de lof van zijn heerlijkheid, wij, die reeds te voren onze hoop op de Christus hadden gebouwd. In Christus zijt ook gij, nadat gij het woord der waarheid, het evangelie van uw heil hebt aanhoord, in Hem zijt ook gij tot het geloof gekomen, vergezeld met de heilige Geest der belofte die het onderpand is van onze erfenis, tot verlossing van Gods eigen volk en tot lof van zijn heerlijkheid.)

ALLELUIA *Mt., 11, 25*

Geprezen zijt Gij, Vader van hemel en aarde, omdat gij de geheimen van het Koninkrijk aan kinderen geopenbaard hebt. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 6, 7- 13*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd riep Jezus de twaalf bij zich en begon hun twee aan twee uit te zenden. Hij gaf hun macht over de onreine geesten en verbood hun iets anders mee te nemen voor onderweg dan alleen een stok: geen voedsel, geen reiszak, geen kopergeld in hun gordel. "Wel moogt ge sandalen dragen, maar trekt geen dubbele kleding aan." Hij zei verder: "Als ge ergens aan huis binnengaat, blijft daar tot ge weer afreist. En is er een plaats waar men u niet ontvangt en niet naar u luistert, gaat daar dan weg en schudt het stof van uw voeten als een getuigenis tegen hen. Zij vertrokken om te prediken dat men zich moest bekeren. Zij dreven veel duivels uit, zalfden veel zieken met olie en genazen hen.

ZESTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Jer., 23, 1-6*

Uit de Profeet Jeremia

Wee de herders, door wie de schapen van mijn kudde omkomen en verloren lopen - godsspraak van de Heer- Daarom zegt de Heer, Israels God, tot de herders die mijn volk weiden: Door uw schuld zijn mijn schapen verloren gelopen en uiteen gedreven; ge hebt er niet op gelet. Maar ik let wel op u om al uw misdaden - godsspraak van de Heer -. Zelf breng ik de overgebleven schapen bijeen uit alle landen waarheen ik ze heb verdreven. Ik breng ze terug naar hun weiden, ze worden weer vruchtbaar en talrijk. Dan stel ik herders over hen aan, die hen werkelijk weiden. Ze hoeven niet meer bang of angstig te zijn, geen van hen wordt nog vermist - godsspraak van de Heer -. Geloof mij, de tijd komt - godsspraak van de Heer- dat ik een wettige afstammeling van David doe opstaan; hij zal hen met bekwaamheid regeren en het land rechtvaardig en eerlijk besturen. In zijn tijd wordt Juda bevrijd, leeft Israël veilig. En dit is de naam die men hem geeft: de Heer, onze gerechtigheid.

TUSSENZANG Ps. 23 (22), 1-3a, 3b-4, 5, 6

REFR: De Heer is mijn herder, niets kom ik tekort.

De Heer is mijn herder, niets kom ik tekort; Hij laat mij weiden op groene velden. Hij brengt mij aan water, waar ik kan rusten, Hij geeft mij weer frisse moed.

Mijn schreden leidt Hij langs rechte paden omwille van zijn Naam. Al voert mijn weg door donkere kloven, ik vrees geen onheil waar Gij mij leidt.

Voorspoed en zegen verlaten mij nooit elke dag van mijn leven. Het huis van de Heer zal mijn woning zijn voor alle komende tijden.

TWEEDE LEZING Ef., 2, 13-18

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, Door het bloed van Christus zijt gij echter, die eertijds veraf waart, thans in Christus Jezus dichtbij gekomen. Want Hij is onze Vrede, Hij die de twee werelden een gemaakt heeft, en de scheidingsmuur heeft neergehaald door in zijn vlees de vijandschap te vernietigen, namelijk de wet der geboden met haar verordeningen. Hij heeft vrede gesticht door in zijn persoon uit de twee, een nieuwe Mens te scheppen, en die beiden in een lichaam

met God te verzoenen door het kruis, waaraan Hij de vijandschap heeft gedood. En Hij is gekomen en Hij heeft vrede verkondigd aan u die veraf waart en vrede aan hen die dichtbij waren. Want in Hem hebben wij beiden in een Geest toegang tot de Vader.

ALLELUIA

Mijn schapen luisteren naar mijn stem, zegt de Heer, en Ik ken ze en zij volgen Mij. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 6, 30-34*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd voegden de apostelen zich bij Jezus en brachten Hem verslag uit over alles wat zij gedaan en onderwezen hadden. Daarop sprak Hij tot hen: "Komt nu eens zelf mee naar een eenzame plaats om alleen te zijn en rust daar wat uit." Want wegens de talrijke gaande en komende mensen hadden zij zelfs geen tijd om te eten. Zij vertrokken dus in de boot naar een eenzame plaats om alleen te zijn. Maar velen zagen hen gaan en begrepen waar Hij heenging; uit al de steden kwamen mensen te voet daarheen en ze waren er nog eerder dan zij. Toen Jezus aan land ging zag Hij dan ook een grote menigte. Hij voelde medelijden met hen, want zij waren als schapen zonder herder; en Hij begon uitvoerig te onderrichten.

ZEVENTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *2 Kon., 4, 42-44*

Uit het tweede boek der Koningen

In die dagen kwam er iemand uit Baal-Salisa. In zijn tas bracht hij voor de man Gods als eerstelingen twintig gerstebroden en wat vers koren mee. Elisa zei: "Geef dit te eten aan de mannen." Zijn dienaar antwoordde: "Hoe kan ik dat nu voorzetten aan honderd man? Maar hij herhaalde: "Geef het de mannen te eten. Want zo spreekt de Heer: "Zij zullen eten en overhouden." Nu zette hij het de mannen voor. Zij aten en hielden nog over zoals de Heer gezegd had.

TUSSENZANG *Ps. 145 (144), 10-11, 15-16 17-18*

REFR: De ogen van allen zien hoopvol naar U, gij geeft hun te rechter tijd spijs.

Uw werken zullen U prijzen, Heer, uw vromen zullen U loven. Zij roemen de glorie van uw heerschappij, uw macht verkondigen zij.

De ogen van allen zien hoopvol naar U, gij geeft hun te rechter tijd spijs. Gij opent uw hand voor alles wat leeft, voldoet aan al hun verlangens.

De Heer is rechtvaardig op al zijn wegen, en heilig in al wat Hij doet. Nabij is de Heer voor elk die Hem aanroept, voor elk die oprecht tot Hem bidt.

TWEEDE LEZING *Ef., 4, 1-6*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, Ik, de gevangene in de Heer, vraag u met aandrang: leidt een leven dat beantwoordt aan de roeping die gij van God ontvangen hebt, in alle deemoed en zachtheid, in lankmoedigheid, liefdevol elkaar verdragend. Beijvert u de eenheid des Geestes te behouden door de band van de vrede: een lichaam en een Geest, zoals gij ook geroepen zijt tot een en dezelfde hoop, waarvoor Gods roeping borg staat. Een Heer, een geloof, een hoop. Een God, en Vader van allen, die is boven allen, en met allen, en in allen.

ALLELUIA *Ef., 1, 17-18*

De Vader van onze Heer Jezus Christus verlichte ons innerlijk oog.
Alleluia.

EVANGELIE *Joh., 6, 1-15*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd begaf Jezus zich naar de overkant van het meer van Galilea, bij Tiberias. Een grote menigte volgde Hem omdat zij tekenen zagen die Hij aan de zieken deed. Jezus ging de berg op

en zette zich daar met zijn leerlingen neer. Het was kort voor Pasen, het feest van de Joden. Toen Jezus zijn ogen opsloeg en zag dat er een grote menigte naar Hem toekwam vroeg Hij aan Filippus: "Hoe moeten wij brood kopen om deze mensen te laten eten?"- Dit zeide Hij om hen op de proef te stellen, want zelf wist Hij wel wat Hij ging doen. -Filippus antwoordde Hem: "Wil ieder ook maar een klein stukje krijgen dan is voor tweehonderd denarien brood nog te weinig." Een van de leerlingen, Andreas, de broer van Simon Petrus, merkte op: "Er is hier wel een jongen met vijf gerstebroden en twee vissen, maar wat betekent dat voor zo'n aantal?" Jezus echter zei: "Laat de mensen gaan zitten." Er was daar namelijk veel gras. Zij gingen dan zitten; het aantal mannen bedroeg ongeveer vijfduizend. Toen nam Jezus de broden en na het dankgebed gesproken te hebben liet Hij ze uitdelen onder de mensen die daar zaten, alsmede de vissen, zoveel men maar wilde. Toen ze verzadigd waren zei Hij tot zijn leerlingen: "Haalt nu de overgebleven brokken op om niets verloren te laten gaan." Zij haalden ze op en vulden van de vijf gerstebroden twaalf manden met brokken, welke door de mensen na het eten overgelaten waren. Toen de mensen het teken zagen dat Hij had gedaan zeiden ze: "Dit is stellig de profeet die in de wereld moet komen." Daar Jezus begreep dat zij zich van Hem meester wilden maken om Hem mee te voeren en tot koning uit te roepen, trok hij zich weer in het gebergte terug, geheel alleen.

ACHTTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING Ex., 16, 2-4. 12-15

Uit het boek Exodus

In die dagen, toen ze in de woestijn waren begon heel de gemeenschap van de Israëlieten te morren tegen Mozes en Aäron. De Israëlieten zeiden tegen hen: "Waren we maar door de hand van de Heer gestorven in Egypte, waar we bij de vleespotten zaten en volop brood konden eten. Jullie hebben ons alleen maar naar de woestijn gebracht om al deze mensen van honger te laten omkomen." Toen sprak de Heer tot Mozes: "Ik zal brood voor u laten regenen uit de hemel. De mensen moeten er dagelijks op uit gaan en de hoeveelheid voor een dag verzamelen. Dan ken ik vaststellen of het mijn leiding wil volgen of niet. Ik heb het gemor van de Israëlieten gehoord. Dit moet ge hun zeggen: Tegen de avond kunt ge vlees eten en morgenoctend zult ge volop brood

hebben. Dan zult ge weten dat ik de Heer, uw God, ben." En het was avond toen kwartels kwamen aangevlogen die neervielen over heel het kamp. De volgende morgen hing er dauw rondom het kamp. En toen deze was opgetrokken lag er over de woestijn een fijn korrelige laag, alsof de grond met rijp was bedekt. De Israëlieten zagen het en vroegen: "Wat is dat?" Ze wisten werkelijk niet wat het was. Mozes legde hun uit: "Dit is het brood dat de Heer u te eten geeft."

TUSSENZANG Ps. 78 (77), 3 en 4bc, 23-24, 25 en 54

REFR: De Heer gaf hen brood uit de hemel.

Al wat wij gehoord hebben en begrepen, wat ons door de vaders is verteld. Wij zullen het niet voor hun zonen verbergen, maar zeggen het voort aan het komend geslacht.

Toch gaf Hij de wolken daarboven bevel en opende Hij de sluizen des hemels: Het regende manna als voedsel voor hen, zij kregen brood uit de hemel.

De mens mocht het brood van de Machtigen eten, Hij zond hun genoeg voor de reis. Zo leidde Hij hen naar zijn heilig land, de bergen die Hij voor hen had veroverd.

TWEEDE LEZING Ef., 4 17. 20-24

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, Ik bezweer u in de Heer: leeft niet langer zoals de heidenen in hun waanwijsheid. Maar gij hebt de Christus zo niet leren kennen! Want gij hebt van Hem gehoord en zijt in Hem onderricht naar de waarheid die in Jezus is: dat gij de oude mens van uw vroegere levenswandel, die te gronde gaat aan zijn bedrieglijke begeerten moet afleggen en dat geheel uw denken zich moet vernieuwen. Bekleedt u met de nieuwe mens, die naar Gods beeld is geschapen in ware gerechtigheid en heiligheid.

ALLELUIA Joh., 17, 17 b en a

Uw woord is waarheid, Heer, Wijd ons toe aan de Waarheid. Alleluia.

EVANGELIE Joh., 6, 24-35

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd, toen de mensen bemerkten dat noch Jezus noch zijn leerlingen daar waren, gingen zij in de boten en voeren in de richting van Kafarnaüm op zoek naar Jezus. Zij vonden Hem aan de overkant van het meer en zeiden: "Rabbi, wanneer bent U hier gekomen?" Jezus nam het woord en zeide: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Niet omdat gij tekenen gezien hebt zoekt ge Mij, maar omdat gij van de broden hebt gegeten tot uw honger was gestild. Werkt niet voor het voedsel dat vergaat maar voor het voedsel dat blijft ten eeuwigen leven en dat de Mensenzoon u zal geven. Op Hem immers heeft de Vader, God zelf, zijn zegel gedrukt." Daarop zeiden zij tot Hem: "Welke werken moeten wij voor God verrichten?" Jezus gaf hun ten antwoord: "Dit is het werk dat God u vraagt: te geloven in Degene die Hij gezonden heeft." Zij zeiden tot Hem: "Wat voor teken doet Gij dan wel waardoor wij kunnen zien dat wij in U moeten geloven?"

Wat doet Gij eigenlijk? Onze vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, zoals geschreven staat: Brood uit de hemel gaf hij hun te eten." Jezus hernam: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: wat Mozes u gaf was niet het brood uit de hemel; het echte brood uit de hemel wordt u door mijn Vader gegeven; want het brood van God daalt uit de hemel neer en geeft leven aan de wereld." Zij zeiden tot Hem: "Heer, geef ons te allen tijde dat brood." Jezus sprak tot hen: "Ik ben het brood des levens: wie tot Mij komt zal geen honger meer hebben, en wie in Mij gelooft zal nooit meer dorst krijgen.

NEGENTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING 1 Kon. 19, 4-8

Uit het eerste boek der Koningen

In die dagen kwam Elia na een tocht van een dag in de woestijn bij een bremstruik. Hij zette zich eronder neer. Hij verlangde te sterven en zei: "Het wordt mij te veel, Heer; laat mij sterven want ik ben niet beter dan mijn vaders." Daarop ging hij onder de bremstruik liggen en sliep in. Maar opeens stiet een engel hem aan en zei tot hem: "Sta op en eet." Hij keek op en daar zag hij aan zijn hoofdeinde een koek, op gloeiende stenen gebakken, en een kruik water. Hij at en dronk en legde zich weer te ruste. Maar opnieuw, voor de tweede

maal stiet de engel van de Heer hem aan en zei: "Sta op en eet; anders gaat de reis uw krachten te boven." Toen stond hij op, at en dronk en, gesterkt door het voedsel, liep hij veertig dagen en nachten tot hij de berg van God, de Horeb bereikte.

TUSSENZANG Ps. 34 (33), 2-3, 4-5, 6-7, 8-9

REFR: Let op en bemerk hoe genadig de Heer is.

De Heer zal ik prijzen iedere dag, zijn lof ligt mij steeds op de lippen. Mijn geest is fier op de gunst van de Heer, laat elk die het hoort zich verheugen.

Verheerlijkt de Heer tezamen met mij en laat ons eendrachtig zijn Naam vereren. Ik ging tot de Heer en Hij heeft mij verhoord, Hij heeft mij gered uit al wat ik vreesde.

Verlaat u op Hem, den wordt ge gelukkig, want Hij stelt u niet teleur. Die roepen in nood, naar hen luistert de Heer en redt hen uit hun ellende.

De engel van God legt een schans om hen heen, om elk die God vreest te beschermen. Let op en bemerk hoe genadig de Heer is, gelukkig is hij die zijn heil zoekt bij Hem.

TWEEDE LEZING Ef., 4, 30-5, 2

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, Wilt Gods heilige Geest niet bedroeven; gij zijt met zijn zegel gewaarmerkt voor de dag der verlossing. Wrok, gramschap, toorn, geschreeuw en gevloek, kortom alle boosaardigheid moet bij u verdwijnen. Weest goed voor elkaar en hartelijk. Vergeeft elkaar zoals God u vergeven heeft in Christus. Weest navolgers van God zoals geliefde kinderen past. Leidt een leven van liefde naar het voorbeeld van Christus, die ons heeft bemind en zich voor ons heeft overgeleverd als offergave en slachtoffer, God tot een lieflijke geur.

ALLELUIA Joh., 6, 64b en 69b

Uw woorden, Heer, zijn geest en leven; uw woorden zijn woorden van eeuwig leven. Alleluia.

EVANGELIE Joh., 6, 41-51

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd morden de Joden over Jezus, omdat Hij gezegd had: Ik ben het brood dat uit de hemel is neergedaald, en zij zeiden: "Is dit niet Jezus, de zoon van Jozef, en kennen wij zijn vader en moeder niet? Hoe kan Hij den zeggen: Ik ben uit de hemel neergedaald?" Maar Jezus sprak tot hen: "Mort toch niet onder elkaar. Niemand kan tot Mij komen als de Vader die Mij zond hem niet trekt; en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag. Er staat geschreven bij de profeten: En allen zullen door God onderricht worden. Al wie naar de leer van de Vader geluisterd heeft komt tot Mij. Niet dat iemand de Vader gezien heeft: alleen Degene die uit God is heeft de Vader gezien. "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: wie gelooft heeft eeuwig leven. Ik ben het brood des levens. Uw vaderen die het manna hebben gegeten in de woestijn, zijn niettemin gestorven; maar dit brood daalt uit de hemel neer opdat wie er van eet niet sterft. Ik Ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald. Als iemand van dit brood eet zal hij leven in eeuwigheid. Het brood dat Ik zal geven is mijn vlees, ten bate van het leven der wereld."

TWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING Spr., 9, 1-6

Uit de Spreuken

De wijsheid heeft zich een huis gebouwd, zeven zuilen heeft zij zich gehouwen, haar vee heeft ze geslacht, haar wijn gemengd, haar tafel gereed gemaakt. Nu zendt ze haar dienstmeisjes uit, op de hoogste punten der stad moeten ze roepen: "Wie onervaren is kome hierheen en wie geen inzicht heeft, laat hem tot bezinning komen: "Kom en eet van mijn brood, drink van de wijn die ik gemengd heb. "Laat uw onnozelheid varen en u zult leven, bewandel de weg der wijsheid!"

TUSSENZANG Ps. 34 (33), 2-3, 10-11, 12-13, 14- 15

REFR: Let op en bemerk hoe genadig de Heer is.

De Heer zal ik prijzen iedere dag, zijn lof ligt mij steeds op de lippen. Mijn geest is fier op de gunst van de Heer, laat elk die het

hoort zich verheugen.

Eerbiedigt de Heer, gij die Hem gewijd zijt, want wie Hem eerbiedigt lijdt nimmer gebrek. De rijken zijn arm en behoeftig geworden, die gaan tot de Heer komen nooit iets tekort.

Komt, kinderen, luistert naar wat ik u zeg; ik leer u de Heer te vrezen. Wie is er bij u die het leven liefheeft en dagen van voorspoed verlangt?

Weerhoud den uw tong van boosaardige taai, uw lippen van leugenachtige woorden. Vermijd den het kwade en doe slechts wet goed is, streef altijd naar vrede en laat die niet los.

TWEEDE LEZING *Ef., 5, 15-20*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, Let dus nauwkeurig op hoe ge u gedraagt: als verstandige mensen, niet als dwazen. Benut de gunstige gelegenheid, want de tijden zijn slecht. Daarom, weest verstandig maar tracht te begrijpen wat de Heer wil. Bedwelmt u niet met wijn, wat tot losbandigheid leidt, maar laat u bezielen door de Geest. Spreekt elkander toe in psalmen en hymnen en liederen, ingegeven door de Geest. Zingt en speelt voor de Heer van ganser harte. Zegt altijd voor alles dank aan God de Vader in de naam van onze Heer Jezus Christus.

ALLELUIA *Mt., 11, 25*

Geprezen zijt Gij, Vader van hemel en aarde, omdat gij de geheimen van het koninkrijk aan kinderen geopenbaard hebt. Alleluia.

EVANGELIE *Joh., 6, 51-58*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd zei Jezus tot de menigte: "Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald. Als iemand van dit brood eet zal hij leven in eeuwigheid. Het brood dat Ik zal geven is mijn vlees, ten bate van het leven der wereld." De Joden geraakten daarover met elkaar in twist en zeiden: "Hoe kan Hij ons zijn vlees te eten

geven?" Jezus sprak daarop tot hen: "Voorwaar, Ik zeg u, als gij het vlees van de Mensenzoon niet eet en zijn bloed niet drinkt, hebt gij het leven niet in u. Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt heeft eeuwig leven en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag. "Want mijn vlees is echt voedsel en mijn bloed echte drank. Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt blijft in Mij en Ik in hem. Zoals Ik door de Vader die leeft gezonden ben en leef door de Vader, zo zal ook hij die Mij eet leven door Mij. Dit is het brood, dat uit de hemel is neergedaald. Het is niet zoals bij de vaders die gegeten hebben en niettemin gestorven zijn: wie dit brood eet, zal in eeuwigheid leven."

EENENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Joz., 24, 1-2a. 15-17. 18b*

Uit het boek Jozua

In die dagen riep Jozua alle stammen van Israël in Sichem bijeen, met de oudsten van Israël, de familiehoofden, de rechters en de schrijvers. Toen zij voor God stonden richtte Jozua zich tot het volk en sprak: "Zo spreekt de Heer God van Israël: Als gij de Heer niet wilt dienen, kies den nu wie gij wel dienen wilt: de goden die uw voorouders aan de overkant van de Rivier hebben vereerd of de goden van de Amoriëten, in wier land gij woont. Ik en mijn familie, wij dienen de Heer." Het volk antwoordde: "Wij denken er niet aan de Heer te verlaten en andere goden te vereren. De Heer onze God heeft ons en onze vaders uit Egypte geleid, uit het land van de slavernij. Hij heeft voor onze ogen grote tekenen verricht en ons beschermd op al onze tochten en tegen alle volken waarmee wij in aanraking kwamen. Ook wij willen de Heer dienen, Hij is onze God."

TUSSENZANG *Ps. 34 (33), 2-3, 16-17, 18-19, 20-21, 22- 23*

REFR: Let op en bemerk hoe genadig de Heer is.

De Heer zal ik prijzen iedere dag, zijn lof ligt mij steeds op de lippen. Mijn geest is fier op de gunst van de Heer, laat elk die het hoort zich verheugen.

Het oog van de Heer is gericht op de vrome, zijn oor naar hun smeken gekeerd. Van boosdoeners keert Hij zijn aangezicht af, zij worden op aarde vergeten.

Naar vromen die roepen luistert de Heer en redt hen uit iedere nood. De Heer is nabij voor rouwmoedige harten, Hij helpt wie zijn schuld erkent.

Veel rampen zullen de vrome bedreigen, uit elk daarvan redt hem de Heer. De Heer zal over zijn beenderen waken opdat hij er geen van breekt.

Het kwaad van de zonde loopt uit op de dood, wie vroomheid veracht wordt gestraft. De Heer redt het leven van wie Hem dient, alwie tot Hem vlucht heeft geen straf te duchten.

TWEEDE LEZING *Ef., 5, 21-32*

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters, Weest elkander onderdanig uit ontzag voor Christus. Vrouwen, weest onderdanig aan uw man als aan de Heer. Want de man is het hoofd van de vrouw zoals Christus het hoofd is van de kerk. Hij is ook de Verlosser van zijn lichaam; maar zoals de kerk onderdanig is aan Christus, zo moet ook de vrouw haar man in alles onderdanig zijn. Mannen, hebt uw vrouw lief zoals Christus de kerk heeft liefgehad: Hij heeft zich voor haar overgeleverd om haar te heiligen, haar reinigend door het waterbad met het woord. Hij heeft de kerk tot zich gevoerd als een heerlijke bruid, zonder vlek of rimpel of fout, heilig en onbesmet. Zo moeten ook de mannen hun vrouwen liefhebben zoals ze hun eigen lichaam liefhebben. Wie zijn vrouw bemint, bemint zichzelf. Niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat; integendeel, hij voedt en koestert het. En zo doet Christus met de kerk omdat wij ledematen zijn van zijn lichaam. Daarom zal de man vader en moeder verlaten om zich te hechten aan zijn vrouw en die twee zullen een vlees zijn." Dit geheim heeft een diepe zin. Ik voor mij betrek het op Christus en de kerk.

ALLELUIA *Joh., 14, 23*

Als iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord onderhouden; Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen. Alleluia.

EVANGELIE *Joh., 6, 60-69*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens

Johannes

In die tijd zeiden velen van Jezus' leerlingen: "Deze taal stuit iemand tegen de borst. Wie is nog in staat naar Hem te luisteren?" Maar Jezus die uit zichzelf wist dat zijn leerlingen daarover morden, vroeg hun: "Neemt gij daar aanstoot aan? Als gij dan de Mensenzoon ziet opstijgen naar waar Hij vroeger was ? Het is de geest die levend maakt, het vlees is van geen nut. De woorden die Ik tot u gesproken heb zijn geest en leven. Maar er zijn er onder u die geen geloof hebben." - Jezus wist inderdaad van het begin af aan wie het waren die niet geloofden en wie Hem zouden overleveren. - Hij voegde er aan toe: "Daarom heb Ik u gezegd dat niemand tot Mij kan komen als het hem niet door de Vader gegeven is. Tengevolge hiervan trokken velen van zijn leerlingen zich terug en verlieten zijn gezelschap. Waarop Jezus aan de twaalf vroeg: "Wilt ook gij soms weggaan ?" Simon Petrus antwoordde Hem: "Heer, naar wie zouden wij gaan? Uw woorden zijn woorden van eeuwig leven en wij geloven en weten dat Gij de Heilige Gods zijt."

TWEEËNTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Deut., 4, 1-2. 6-8*

Uit het boek Deuteronomium

Mozes sprak tot het volk en zei: "Luister dan, Israël, naar de voorschriften en bepalingen die ik u leer en handel daarnaar. Dan zult gij leven en bezit gaan nemen van het land dat de Heer, de God van uw vaders u schenkt. Aan wat ik u voorschrijf moogt gij niets toevoegen en er niets van afdoen; ge moet de geboden van de Heer uw God onderhouden die ik u geef. Handel ernaar in het land dat gij in bezit gaat nemen en brengt ze stipt ten uitvoer, want daaruit zal voor de volken uw wijsheid en uw inzicht blijken. Als zij al deze voorschriften horen, zullen ze zeggen: Dat machtige volk is wijs en verstandig. Is er soms een andere grote natie aan wie hun goden zo nabij zijn als de Heer onze God ons nabij is zo vaak wij hem aanroepen? Of is er een andere grote natie die zulke volmaakte voorschriften en bepalingen heeft als de wet die ik u heden geef?"

TUSSENZANG *Ps. 15 (14), 2-3a, 3cd-4ab, 4c-5*

REFR: Heer, wie mag te gast zijn in uw tent?

Wie rechtvaardig is en eerbaar leeft, in zijn hart geen boze plannen koestert, geen bedrog pleegt met zijn tong;

Wie zijn evenmens geen schade doet. Wie zijn burens niet te schande zet; Wie de boosdoeners veracht, maar de dienaars van de Heer in ere houdt;

Wie beloften in zijn eigen nadeel toch volbrengt. Wie zijn bezit niet uitleent tegen woeker, als getuige niet omkoopbaar is. Wie zich zo gedraagt zal niet wankelen in eeuwigheid.

TWEEDE LEZING *Jak., 1, 17-18. 21b-22. 27*

Uit de brief van de heilige apostel Jakobus

Broeders en zusters, Elke goede gave, elk volmaakt geschenk daalt neer van boven, van de Vader der hemellichten, bij wie geen verandering is of verduistering door omwenteling. Uit vrije wil heeft Hij ons het leven geschonken door het woord der waarheid, zodat wij in zekere zin de eerstelingen onder zijn schepselen zijn. Neemt met zachtmoedigheid het woord van God aan dat in u werd geplant en dat de kracht bezit uw zielen te redden. Weest uitvoerders van het woord en niet alleen toehoorders; dan zoudt gij uzelf bedriegen. Zuivere en onbevleete vroomheid in de ogen van onze God en Vader is dit: wezen en weduwen opzoeken in hun nood en zichzelf vrijwaren voor de besmetting van de wereld.

ALLELUIA *cf. Hand., 16, 14b*

Maak ons hart ontvankelijk, Heer, opdat wij de woorden van uw Zoon zouden begrijpen. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 7, 1-8. 14-15. 21-23*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

Eens kwamen de Farizeeën en enkele schriftgeleerden uit Jeruzalem bij Jezus tezamen, en ze zagen dat sommigen van zijn leerlingen met onreine, dat wil zeggen, ongewassen handen aten. De Farizeeën immers en al de Joden eten niet zonder eerst de vingertoppen gewassen te hebben, daar ze vasthouden aan de overlevering van de voorvaderen; komen ze van de markt, den eten ze niet voordat zij zich gereinigd hebben; zo zijn er nog vele dingen

waaraan ze bij overlevering vasthouden: het afwassen van bekers, kruiken en koperen vaatwerk. Daarom stelden de Farizeeën en de schriftgeleerden Hem de vraag: "Waarom gedragen uw leerlingen zich niet volgens de overlevering van de voorvaderen, maar eten zij met onreine harden?" Hij antwoordde hun: "Hoe juist heeft Jesaja over u, huichelaars, geprofeteerd! Zo staat er geschreven: Dit volk eert Mij met de lippen maar hun hart is ver van Mij. Zij eren Mij, maar zonder zin, en mensenwet is wet zij leren. Gij laat het gebod van God varen en houdt vast aan de overlevering van mensen!" Daarop riep Hij het volk weer bij zich en sprak tot hen: "Luistert allen naar Mij en wilt verstaan:

niets kan de mens bezoedelen wat van buiten af in hem komt. Maar wat uit de mens komt, dat bezoedelt de mens. Want uit het binnenste, uit het hart van de mensen komen boze gedachten, ontucht, diefstal, moord, echtbreuk, hebzucht, kwaadaardigheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, godslastering, trots, lichtzinnigheid. Al die slechte dingen komen uit het binnenste en bezoedelen de mens."

DRIËNTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Jes., 35, 4-7a*

Uit de Profeet Jesaja

Spreek tot allen die de moed verloren hebben: "Vat moed en vreest niet: Uw God komt om de wraak te voltrekken, God komt om te vergelden en om u te redden. Dan gaan de ogen van de blinden weer open en zullen de oren van de doven geopend worden. De lamme zal springen als een hert en jubelen zal de tong van de stomme. Ja, in de steppe zullen beken ontspringen, rivieren in de woestijn. De dorre vlakte wordt een vijver, het dorstige land een waterbron."

TUSSENZANG *Ps. 146 (145), 7, 8-9a, 9bc- 10*

REFR: De Heer zal ik loven mijn leven lang.

De Heer doet altijd zijn woord gestand, verdrukten verschaft Hij recht. De Heer geeft brood aan wie honger heeft, gevangenen geeft Hij de vrijheid.

De ogen van de blinden opent de Heer, gebrokenen richt Hij weer op. De Heer bemint de rechtvaardigen, de Heer behoedt de

ontheemden.

De Heer geeft wees en weduwe steun, maar zondaars laat Hij verdwalen. De Heer is koning in eeuwigheid, uw God, Sion, heerst over alle geslachten.

TWEEDE LEZING *Jak.,2, 1-5*

Uit de brief van de heilige apostel Jakobus

Broeders en zusters, Gij die gelooft in onze Heer Jezus Christus, de Heer der heerlijkheid, verbindt dit geloof toch niet met partijdigheid en vleierij! Ik bedoel dit: veronderstel er treedt in uw samenkomst een man binnen, keurig gekleed en met gouden ringen aan zijn vingers, en tegelijkertijd komt er ook een arme aan in schamele kleren; als gij nu opziet tegen de rijkgeklede man en hem een ereplaats aanbiedt, terwijl gij tegen de arme zegt: "Blijf daar maar staan," of: "Ga hier op de grond zitten, bij mijnvoetbank" maakt ge u dan niet schuldig aan een kwaadaardige discriminatie? Luister, lieve broeders: God heeft de armen naar de wereld uitverkoren om rijk te zijn in het geloof en erfgenamen van het koninkrijk dat Hij beloofd heeft aan wie Hem liefhebben.

ALLELUIA *Joh., 1, 14 en 12b*

Het woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond; Aan allen die Hem aanvaardden gaf Hij het vermogen om kinderen Gods te worden. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 7, 31-37*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd vertrok Jezus uit de streek van Tyrus en begaf zich over Sidon naar het meer van Galilea, midden in de streek van Dekapolis. Men bracht een doofstomme bij Hem en smeekte Hem dat Hij deze de hand zou opleggen. Jezus nam hem terzijde, buiten de kring van het volk, stak hem de vingers in de oren en raakte zijn tong met speeksel aan. Vervolgens sloeg Hij zijn ogen ten hemel, zuchtte en sprak tot hem: "Effeta", wet betekent: Ga open. Terstond gingen zijn oren open, en werd de band van zijn tong losgemaakt zodat hij normaal sprak. Hij verbood het aan iemand te zeggen; maar met hoe meer nadruk Hij dat verbood, des te luider

verkondigden zij het. Buiten zichzelf van verbazing riepen zij uit: "Hij heeft alles wel gedaan, Hij laat doven horen en stommen spreken."

VIERENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Jes., 50, 5-9a*

Uit de Profeet Jesaja

God de Heer heeft tot mij gesproken en ik heb mij niet verzet, ik ben niet teruggedeinsd. Mijn rug bood ik aan wie mij sloegen, mijn wangen aan wie mij de baard uitrukten en mijn gezicht heb ik niet afgewend van wie mij smaadden en mij bespuwden. God de Heer zal mij helpen: daarom zal ik niet beschaamd staan. Hij die mij vrij zal spreken is nabij. Wie is mijn tegenstander? Laten we samen voor de rechter treden! Wie is mijn tegenpartij? Laat hij tegenover mij komen staan! God de Heer zal mij helpen: wie zal mij schuldig verklaren?

TUSSENZANG *Ps. 116 (114), 1-2, 3-4, 5-6, 8- 9*

REFR: Ik mag weer leven onder Gods oog in 't land van de levenden.

De Heer heb ik lief, want Hij luistert, Hij hoort mijn smekende stem; Hij heeft mij aandacht geschonken telkens als ik tot Hem riep.

De dood hield mij al in zijn strikken, het net van het schimmenrijk viel op mij neer, ik ging onder zorgen gebukt. Toen riep ik de Naam van de Heer aan: ach, red mij, Heer, van de dood!

De Heer is goed en rechtvaardig, barmhartig is onze God. Eenvoudigen biedt Hij bescherming; Hij heeft mij gered uit de nood.

De Heer ontrukte mijn ziel aan de dood, Hij droogde mijn tranen en steunde mijn voet. Ik mag weer leven onder Gods oog in 't land van de levenden.

TWEEDE LEZING *Jak., 2, 14-18*

Uit de brief van de heilige apostel Jakobus

Broeders en zusters, Wat baat het een mens te beweren dat hij geloof heeft als hij geen daden kan laten zien? Kan zo'n geloof hem

soms redden? Stel dat een broeder of zuster geen kleren heeft en niets om te eten en iemand van u zou zeggen: "Geluk ermee! Hou u warm en eet maar goed" en hij zou niets doen om in hun stoffelijke nood te voorzien - wat heeft dat voor zin? Zo is ook het geloof, op zichzelf genomen, zonder zich in daden te uiten dood. Misschien zal iemand zeggen: "Gij hebt de daad en ik heb het geloof." Dan antwoord ik: "Bewijs me eerst dat ge geloof hebt als ge geen daden kunt tonen; dan zal ik u uit mijn daden mijn geloof bewijzen."

ALLELUIA *Joh., 8, 12*

Ik ben het licht van de wereld, zegt de Heer Wie mij volgt zal het licht des levens bezitten. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 8, 27-35*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd trok Jezus met zijn leerlingen naar de dorpen rond Caesarea van Filippus. Onderweg stelde Hij aan zijn leerlingen de vraag. "Wie zeggen de mensen dat Ik ben?" Zij antwoordden Hem: "Johannes de Doper; anderen zeggen Elia en weer anderen zeggen dat Gij een van de profeten zijt." Daarop stelde Hij hun de vraag: "Maar gij, wie zegt gij dat Ik ben?" Petrus antwoordde: "Gij zijt Christus." Maar Hij verbood hun nadrukkelijk iemand hierover te spreken. Daarop begon Hij hun te leren dat de Mensenzoon veel zou moeten lijden en door de oudsten, de hogepriesters en de schriftgeleerden verworpen moest worden, maar dat Hij, na ter dood te zijn gebracht drie dagen later zou verrijzen. Hij sprak deze woorden zonder terughoudendheid. Toen nam Petrus Jezus terzijde en begon Hem ernstig daarover te onderhouden. Maar zich omkerend keek Hij naar zijn leerlingen en voegde Petrus op strenge toon toe: "Ga weg, satan, terug! want gij laat u leiden door menselijke overwegingen en niet door wat God wil." Nadat Hij behalve zijn leerlingen ook het volk bij zich had laten komen, sprak Hij tot hen: "Wie mijn volgeling wil zijn moet Mij volgen door zichzelf te verloochenen en zijn kruis op te nemen. Want wie zijn leven wil redden zal het verliezen. Maar wie zijn leven verliest omwille van Mij en het Evangelie zal het redden."

VIJFENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Wijsh., 2, 12. 17-20*

Uit het boek Wijsheid

De ongelovigen zeggen: "Wij willen de vrome belagen; want hij is ons een ergernis, en is een aanklacht tegen onze lauwheid. Hij beschuldigt ons dat wij de wet niet onderhouden; en verwijt ons onze tuchteloosheid. Laat ons eens zien of zijn woorden wel waar zijn en nemen we als proef op de som wet er gebeurt bij zijn dood. Want als de rechtvaardige een zoon van God is, zal God hem te hulp komen en hem bevrijden uit de greep van zijn vijand. Onderwerpen we hem aan een smadelijke proef om met foltering te achterhalen hoe zachtmoedig hij is en om ons te overtuigen van zijn verdraagzaamheid. Laten we hem veroordelen tot een schandelijke dood; naar eigen zeggen geniet hij immers bijzondere bescherming."

TUSSENZANG *Ps. 54 (53), 3-4, 5, 6 en 8*

REFR: Toch is het God, die mij helpt, de Heer die mijn leven bewaart.

God, sta mij bij met uw Naam, kom voor mij op met uw macht. Luister, o God, naar mijn bede, hoor wet mijn mond U zegt.

Overmoedigen vallen mij aan, brutaal staan zij mij naar het leven, zonder te denken aan God. Toch is het God, die mij helpt, de Heer die mijn leven bewaart.

Vergeld mijn bestrijders hun slechtheid, breng hen ten val in uw trouw. Offeren zal ik U den van harte, prijzen, o Heer, uw weldadige Naam.

TWEEDE LEZING *Jak.,3, 16-4,3*

Uit de brief van de heilige apostel Jakobus

Broeders en zusters, Waar naijver en eerzucht heersen, daar treft men ook onrust aan en allerlei minderwaardige praktijken. De wijsheid van omhoog is voor alles rein, maar ook vredelievend, vriendelijk, altijd voor rede vatbaar, rijk aan barmhartigheid en vruchten van goede daden, onpartijdig en oprecht. Gerechtigheid is een vrucht van de vrede en slechts wie de vrede nastreven zullen haar oogsten. Waar komen bij u die vechtpartijen en ruzies

vandaan? Toch alleen van uw eigen hartstochten die u niet met rust laten? Gij begeert dingen die gij niet kunt krijgen. Gij moordt en benijdt en gij kunt uw doel niet bereiken. Dan gaat gij vechten en strijden. Gij hebt niets omdat gij niet bidt. En als gij bidt krijgt ge het niet omdat gij verkeerd bidt, met de bedoeling namelijk om wat ge krijgt uit te geven voor uw boze lusten.

ALLELUIA *Lc., 19, 38*

Gezegend de Koning die komt, in de naam des Heren. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 9, 30-37*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd gingen Jezus en zijn leerlingen weg van de berg en trokken Galilea door; maar Hij wilde niet dat iemand het te weten kwam, want Hij was bezig zijn leerlingen te onderrichten. Hij zeide hun: "De Mensenzoon wordt overgeleverd in de handen der mensen en ze zullen Hem doden; maar drie dagen na zijn dood zal Hij weer opstaan.": Zij begrepen die woorden wel niet maar schrokken ervoor terug Hem te ondervragen. Zij kwamen in Kafarnaüm en, eenmaal thuis, ondervroeg Hij hen: "Waar hebt ge onderweg over getwist?" Maar zij zwegen, want ze hadden onderweg een woordenwisseling gehad over de vraag wie de grootste was. Toen zette Hij zich neer, riep de twaalf bij zich en zei tot hen: "Als iemand de eerste wil zijn, zal hij de laatste van allen moeten wezen en de dienaar van allen." Hij nam een kind en zette het in hun midden; Hij omarmde het en sprak tot hen: "Wie een kind als dit opneemt in mijn Naam neemt Mij op; en wie Mij opneemt neemt niet Mij op, maar Hem die Mij gezonden heeft."

ZESENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Num., 11, 25-29*

Uit het boek Numeri

In die dagen daalde de Heer neer in een wolk, sprak tot Mozes en legde een deel van de geest die op Mozes rustte, op de zeventig oudsten. En toen de geest op hen rustte, profeteerden zij, maar later hebben zij het niet meer gedaan. Nu waren er twee mannen in het kamp gebleven. De een heette Eldad, de ander Medad. Ook op

hen rustte de geest - zij stonden op de lijst al waren zij niet naar de tent gegaan - en zij profeteerden in het kamp. Een jongen ging het ijlings aan Mozes vertellen en zei: "Eldad en Medad zijn aan het profeteren in het kamp." Jozua, de zoon van Nun, die reeds als jongeman in dienst van Mozes gekomen was, zei daarop tot Mozes: "Mijn heer, dat moet u hen verbieden." Mozes zei hem: "Waarom komt u voor mij op? Ik zou willen dat heel het volk van de Heer profeteerde en dat de Heer zijn geest op hen legde."

TUSSENZANG Ps. 19 (18), 8, 10, 12-13, 14

REFR: Rechtmatig zijn al zijn bevelen.

De wet van de Heer is volkomen, zij sterkt de onzekere geest. Zijn voorschriften zijn betrouwbaar, onwetenden maken zij wijs.

Het woord van de Heer is eerlijk, het blijft in eeuwigheid waar. Zijn uitspraken zijn waarachtig, rechtvaardig in iedere zaak.

Uw dienaar neemt ze ter harte, hij wordt er rijk voor beloond. Maar wie beseft al zijn feilen? Vergeef mij ook wat ik niet weet.

Bescherm uw knecht tegen hoogmoed, geef die geen macht over mij. Dan zal ik rechtschapen en rein zijn, door geen gemeenheid beklekt.

TWEEDE LEZING Jak.,5, 1-6

Uit de brief van de heilige apostel Jakobus

Broeders en zusters, Gij die rijk zijt: weent en jammert om de rampen die over u komen. Uw rijkdom is verrot, uw mooie kleren zijn door motten aangetast, uw goud en zilver is verroest. Die roest zal tegen u getuigen en als een vuur uw vlees verteren. Schatten hebt gij verzameld, terwijl het de laatste dagen zijn. Hoort, het loon dat gij hebt onthouden aan de arbeiders die uw velden hebben gemaaid roept luid, en de kreten van uw oogsters zijn doorgedrongen tot de oren van de Heer der heerscharen. Gij hebt op aarde gezwelgd en gebrast, gij hebt u vetgemest voor de dag van de slachting. Gij hebt de rechtvaardige gevonnist en vermoord; hij heeft geen verweer tegen u.

ALLELUIA Joh., 14, 5

Ik ben de weg, de waarheid en het leven, zegt de Heer, Niemand komt tot de Vader tenzij door Mij. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 9, 38-43. 45. 47-48*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd zei Johannes tot Jezus: "Meester, we hebben iemand die ons niet volgt in uw naam duivels zien uitdrijven, en we hebben getracht het hem te beletten omdat hij geen volgeling van ons was." Maar Jezus zei: "Belet het hem niet, want iemand die een wonder doet in mijn Naam zal niet zo grif ongunstig over Mij spreken. Wie niet tegen ons is, is voor ons. Als iemand u een beker water te drinker geeft omdat gij van Christus zijt, voorwaar Ik zeg u: zijn loon zal hem zeker niet ontgaan. Maar als iemand een van deze kleinen die geloven, aanleiding tot zonde geeft, het zou beter voor hem zijn als men hem een molensteen om de hals deed en in zee wierp. Dreigt uw hand u aanleiding tot zonde te geven, hak ze af; het is beter voor u verminkt het leven binnen te gaan dan in het bezit van twee handen in de hel te komen, in het onblusbaar vuur. Het is beter voor u kreupel het leven binnen te gaan dan in het bezit van twee voeten in de hel te worden geworpen. Het is beter voor u met een oog het Rijk Gods binnen te gaan dan in het bezit van twee ogen in de hel te worden geworpen, waar hun worm niet sterft en het vuur niet gedoofd wordt."

ZEVENENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Gen., 2, 18-24*

Uit het boek Genesis

De Heer God sprak: "Het is niet goed dat de mens alleen blijft. Ik ga een hulp voor hem maken die bij hem past." Toen boetseerde de Heer God uit de aarde alle dieren op het land en alle vogels van de lucht en bracht die bij de mens om te zien hoe hij ze noemen zou: zoals de mens ze zou noemen, zo zouden ze heten. De mens gaf dus namen aan al de tamme dieren en aan al de vogels van de lucht en aan al de wilde beesten; maar een hulp die bij hem paste vond de mens niet. Toen liet de Heer God de mens in een diepe slaap vallen; en terwijl hij sliep nam hij een van zijn ribben weg en zette er vlees voor in de plaats. Daarna vormde de Heer God uit de

rib die hij bij de mens had weggenomen, een vrouw en bracht haar naar de mens. Toen sprak de mens: "Eindelijk been van mijn gebeente en vlees van mijn vlees! Mannin zal zij heten want uit een man is zij genomen." Zo komt het dat een man zijn vader en moeder verlaat en zich zo aan zijn vrouw hecht dat zij volkomen een worden.

TUSSENZANG *Ps. 128 (127), 1-2, 3, 4-5, 6*

REFR: U zegene de Heer uit Sion zolang uw dagen duren.

Gelukkig die godvrezend zijt, de weg des Heren gaat. Ge zult de vrucht van eigen arbeid eten, tevreden en voorspoedig zult ge zijn.

Uw vrouw daarbinnen in uw huis is als een rijkbeladen wijnstok. En als olijventakken rond de stam zo staan uw zonen om uw tafel.

Ja, zo wordt elke man gezegend die eer geeft aan de Heer. Moogt gij Jeruzalem welvarend zien zolang uw dagen duren; Moogt gij de zonen van uw zonen nog aanschouwen, en vrede over Israël.

TWEEDE LEZING *Hebr., 2, 9-11*

Uit de brief aan de Hebreeën

Broeders en zusters, Wij zien hoe Jezus die voor een korte tijd beneden de engelen was gesteld nu met luister en eer gekroond is, omdat Hij de dood heeft verduurd. Door Gods genade kwam zijn sterven aan allen ten goede. God, einddoel en oorsprong van alle dingen wil vele kinderen tot hemelse heerlijkheid leiden; was het dan niet passend dat Hij de aanvoerder die hen redt niet den door lijden tot de voleinding bracht? Want Hij die heiligt en zij die geheiligt worden, hebben een en dezelfde oorsprong; daarom schrikt Hij er ook niet voor terug hen zijn broeders te noemen.

ALLELUIA *Joh., 15, 15b*

Ik heb u vrienden genoemd, zegt de Heer, Niemand komt tot de Vader tenzij door Mij. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 10, 2-16 of 2-12*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd kwamen er Farizeeën die Jezus vroegen: "Staat het een man vrij zijn vrouw te verstoten?" Daarmee wilden zij Hem op de proef stellen. Hij antwoordde hun met een wedervraag: "Wat heeft Mozes u voorgeschreven?" Zij zeiden: "Mozes heeft toegestaan een scheidingsbrief op te stellen en haar weg te zenden." Doch Jezus antwoordde hun: "Om de hardheid van uw hart heeft hij die bepaling voor u neergeschreven. Maar in het begin, bij de schepping, heeft God hen als man en vrouw gemaakt. Daarom zal de man zijn vader en moeder verlaten om zich te binden aan zijn vrouw en deze twee zullen een vlees worden. Zo zijn zij dus niet langer twee, een vlees als zij geworden zijn. Wat God derhalve heeft verbonden mag een mens niet scheiden." Thuis ondervroegen de leerlingen Hem nogmaals daarover. Hij sprak tot hen: "Wie zijn vrouw wegzendt en een andere huwt maakt zich tegenover haar schuldig aan echtbreuk. En wanneer zij haar man verlaat en een andere huwt begaat zij echtbreuk." De mensen brachten kinderen bij Hem met de bedoeling dat Hij ze zou aanraken. Maar bars wezen de leerlingen ze af. Toen Jezus dit zag zei Hij verontwaardigd: "Laat de kinderen toch bij Mij komen en houdt ze niet tegen. Want aan hen die zijn zoals zij behoort het Koninkrijk Gods. Voorwaar, Ik zeg u: wie het Koninkrijk Gods niet aanneemt als een kind, zal er zeker niet binnengaan." Daarop omarmde Hij ze en zegende hen terwijl Hij hun de handen oplegde.

ACHTENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Wijsh., 7, 7-11*

Uit het boek Wijsheid

Ik bad en inzicht werd mij geschonken, ik smeekte en de geest der wijsheid kwam over mij. Ik verkoos haar boven scepters en tronen, en in vergelijking met haar beschouwde ik rijkdom als niets; zelfs de kostbaarste steen stelde ik met haar niet gelijk, want alle goud is vergeleken met haar slechts stof, en zilver niet meer den slijk. Ik hield van haar meer dan van gezondheid en schoonheid, en ik stelde haar boven het licht. Want de glans die zij uitstraalt verbleekt nooit. Met haar vielen mij alle goederen ten deel en dank zij haar verwierf ik rijkdommen zonder tal.

TUSSENZANG *Ps. 90 (89), 12- 13, 14- 15, 16- 17*

REFR: Verleen ons van nu af uw rijkste zegen en laat heel ons

leven gelukkig zijn.

Leer ons onze dagen naar waarde te schatten en zo te komen tot wijsheid van hart. Laat af, Heer, hoe lang nog pijnigt Gij ons? wees toch uw dienaars genadig:

Verleen ons van nu af uw rijkste zegen en laat heel ons leven gelukkig zijn. Vergeld nu met vreugde de dagen van leed, de jaren dat het ons slecht ging.

Laat zien aan uw dienaars waartoe Gij in staat zijt en toon aan hun zonen uw heerlijkheid. Uw zegen, Heer God, moge over ons waken, bestuur onze handen bij al wet zij doen.

TWEEDE LEZING *Hebr., 4, 12-13*

Uit de brief aan de Hebreeën

Broeders en zusters, Het woord van God is levend en krachtig. Het is scherper dan een tweesnijdend zwaard en het dringt tot het raakpunt van ziel en geest, van gewrichten en merg. Het ontleedt de bedoelingen en gedachten van de mens. Geen schepsel is voor Hem verborgen, alles ligt open en bloot voor zijn ogen. Aan Hem hebben wij rekenschap af te leggen.

ALLELUIA *Joh., 10, 27*

Mijn schapen luisteren naar mijn stem, zegt de Heer, en Ik ken ze en zij volgen Mij. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 10, 17-30 of 17-27*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

Toen Jezus zich weer op weg begaf kwam er iemand aanlopen die zich voor Hem op de knieën wierp en vroeg: "Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwig leven te verwerven?" Jezus antwoordde: "Waarom noemt ge Mij goed? Niemand is goed dan God alleen. Ge kent de geboden: Gij zult niet doden, gij zult geen echtbreuk plegen, gij zult niet stelen, gij zult niet vals getuigen, gij zult niemand te kort doen, eer uw vader en uw moeder." Hij gaf Hem ten antwoord: "Dit alles heb ik onderhouden van mijn jeugd af." Toen keek Jezus hem liefdevol aan en sprak: "Eén ding ontbreekt u; ga verkopen wat ge bezit en geef het aan de armen,

daarmee zult ge een schat bezitten in de hemel, en kom dan terug om Mij te volgen." Dit woord ontstelde hem en ontgaan ging hij heen omdat hij vele goederen bezat. Toen liet Jezus zijn blik gaan over zijn leerlingen en zei tot hen: "Hoe moeilijk is het voor degenen die geld hebben het Koninkrijk Gods binnen te gaan!" De leerlingen stonden verbaasd over wat Jezus zei. Daarom herhaalde Hij: "Kinderen, wat is het moeilijk het Koninkrijk Gods binnen te gaan. Voor een kameel is het gemakkelijker door het oog van een naald te gaan dan voor een rijke in het Koninkrijk Gods te komen." Toen waren ze nog meer verbijsterd en ze zeiden tot elkaar: "Wie kan dan nog gered worden?" Jezus keek hen aan en zei: "Dit ligt niet in de macht der mensen maar wel in die van God: want voor God is alles mogelijk." Daarop nam Petrus het woord en zei: "Zie, wij hebben alles prijsgegeven om U te volgen." Jezus antwoordde: "Voorwaar, Ik zeg u: er is niemand die huis, broers, zusters, moeder, vader, kinderen of akkers om Mij en om de Blijde Boodschap heeft prijsgegeven, of hij ontvangt nu, in deze tijd, het honderdvoud aan huizen, broers, moeders, kinderen en akkers, zij het ook gepaard met vervolgingen, en in de toekomstige wereld het eeuwige leven.

NEGENENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Jes., 53, 10-11*

Uit de Profeet Jesaja

De Heer heeft besloten zijn dienaar te vernederen en hem te doen lijden. Waarlijk, hij gaf zijn leven als zoenoffer maar hij zal een nageslacht zien en het raadsbesluit van de Heer komt door hem tot vervulling. Na zijn lijden zal hij het licht zien en verzadigd worden. Door zijn zwoegen zal mijn rechtvaardige dienaar velen rechtvaardigen. Hij zal zich belasten met hun fouten.

TUSSENZANG *Ps. 33 (32), 4-5, 18-19, 20 en 22*

REFR: Geef ons dus, Heer, uw barmhartigheid, zoals wij op U vertrouwen.

Oprecht is het woord van de Heer en al wat Hij doet is betrouwbaar. Recht en gerechtigheid heeft Hij lief, de aarde is vol van zijn mildheid.

Maar het is God die zijn dienaars bewaakt, hen die op zijn gunst

vertrouwen, Dat Hij hen redden zal van de dood, bij hongersnood hen zal voeden.

Daarom vertrouwt ons hart op de Heer, is Hij ons een schild en een helper. Geef ons dus, Heer, uw barmhartigheid, zoals wij op U vertrouwen.

TWEEDE LEZING *Hebr., 4, 14- 16*

Uit de brief aan de Hebreeën

Broeders en zusters, Nu wij een verheven hogepriester hebben, een die de hemelen is doorgegaan, Jezus, de Zoon van God, nu moeten wij vasthouden aan onze belijdenis. Want wij hebben een hogepriester die in staat is mee te voelen met onze zwakheden. Hij werd zelf op allerlei manieren op de proef gesteld, precies zoals wij, afgezien den van de zonde. Laten wij daarom vrijmoedig naderen tot de boon van Gods genade, om barmhartigheid en genade te verkrijgen en tijdige hulp.

ALLELUIA *Joh., 15, 15b*

Ik heb u vrienden genoemd, zegt de Heer, Niemand komt tot de Vader tenzij door Mij. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 10, 35-45 of 42-45*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

Toen kwamen Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeus, naar Jezus toe en zeiden: "Meester, wij willen dat U voor ons doet wat wij U vragen." Hij antwoordde hun: "Wat wilt ge dan dat Ik voor u doe?" Zij zeiden Hem: "Geef dat in uw glorie een van ons aan uw rechter en de ander aan uw linkerhand moge zitten." Maar Jezus zei hun: "Ge weet niet wat ge vraagt. Zijt ge in staat de beker te drinken die Ik drink en met het doopsel gedoopt te worden waarmee Ik gedoopt word?" Zij antwoordden Hem: "Ja, dat kunnen wij." "Inderdaad", - gaf Jezus toe - "de beker die Ik drink zult gij drinken, en met het doopsel waarmee Ik gedoopt word, zult gij gedoopt worden; maar het is niet aan Mij

u te doen zitten aan mijn rechter- of linkerhand, omdat alleen zij dit verkrijgen voor wie dit is bereid." Toen de tien anderen dit hoorden werden ze kwaad op Jakobus en Johannes. Jezus echter riep hen

bij zich en sprak tot hen:

Indien de korte lezing genomen wordt, aldus beginnen:

In die tijd riep Jezus de leerlingen bij zich en sprak tot hen:

“Gij weet dat zij die als heersers der volkeren gelden hen met ijzeren vuist regeren en dat de groten misbruik maken van hun macht over hen. “Dit mag bij u niet het geval zijn; wie onder u groot wil worden moet dienaar van u zijn, en wie onder u de eerste wil zijn moet aller slaaf wezen, want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en om zijn leven te geven als losprijs voor velen.”

DEERTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Jer., 31, 7-9*

Uit de Profeet Jeremia

Dit zegt de Heer: “Jubel van vreugde om Jakob, juich om de heerser der volken; bazuin het rond, prijs God en zeg: de Heer heeft redding gebracht aan zijn volk, aan de rest van Israël. “Ik haal hen terug uit het noorden, van het einde der aarde breng ik hen bijeen, ook de blinden en lammen, de zwangere en barende vrouwen. In dichte drommen keren zij terug. In tranen gingen ze heen; getroost leid ik hen terug. Ik voer hen naar stromende beken over gebaande wegen waarop ze niet struikelen. “Ik ben toch Israels vader, en Efraïm is mijn eerstgeborene.”

TUSSENZANG *Ps. 126 (125), 1-2ab, 2cd-3, 4-5, 6*

REFR: Geweldig was het wat de Heer ons deed, daarom zijn wij zo blij.

De Heer bracht Sions ballingen terug: het was alsof wij droomden. Toen lachten alle monden en juichte elke tong.

Toen zei men bij de volken: geweldig is het wat de Heer hen deed. Geweldig was het wat de Heer ons deed; daarom zijn wij zo blij.

Keer nu ons lot ten goede, Heer, zoals een beek doet in de Zuidwoestijn. Die onder tranen zaaien zij oogsten met gejuich.

Vol zorgen gaan zij uit met zaaizakken beladen; Maar keren

zingend weer beladen met hun schoven.

TWEEDE LEZING *Hebr., 5, 1-6*

Uit de brief aan de Hebreëën

Broeders en zusters, Want elke hogepriester wordt genomen uit de mensen en aangesteld voor de mensen om hen te vertegenwoordigen bij God en om gaven en offers op te dragen voor de zonden. Hij is in staat onwetenden en dwalenden geduldig te verdragen daar hij ook zelf aan zwakheid onderhevig is; daarom moet hij als hij offers voor de zonden opdraagt, even goed aan zijn eigen zonden denken als aan die van het hele volk. En niemand ken zich die waardigheid aanmatigen: men moet evenals Aäron door God geroepen worden. Ook Christus heeft zichzelf niet de eer van het hogepriesterschap toegekend; dat heeft God gedaan die Hem zei: "Gij zijt mijn zoon, Ik heb u heden verwekt." En elders zegt hij: "Gij zijt priester voor eeuwig, op de wijze van Melchisedek."

ALLELUIA *Joh., 14, 23*

Als iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord onderhouden; Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 10, 46-52*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd kwam Jezus vergezeld van zijn leerlingen in Jericho. Maar toen ze, vergezeld van een flinke menigte, weer uit Jericho wegtrokken, zat een blinde bedelaar langs de weg, Bartimeus, de zoon van Timeus. Zodra hij hoorde dat het Jezus de Nazarener was begon hij luidkeels te roepen: "Jezus, Zoon van David, heb medelijden met mij!" Velen snauwden hem toe te zwijgen, maar hij riep nog veel harder: "Zoon van David, heb medelijden met mij!" Jezus bleef staan en zei: "Roept hem eens hier." Ze riepen de blinde toe: "Heb goede moed ! Sta op, Hij roept u." Hij wierp zijn mantel af, sprong overeind en kwam naar Jezus toe. Jezus vroeg hem: "Wat wilt ge dat Ik voor u doe?" De blinde antwoordde Hem: "Rabboeni, maak dat ik zien kan!" En Jezus sprak tot hem: "Ga, uw geloof heeft u genezen." Terstond kon hij zien en hij sloot zich bij Hem aan op zijn tocht.

EENENDERTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Deut., 6, 2-6*

Uit het boek Deuteronomium

Mozes sprak tot het volk en zei: "Vrees de Heer uw God door al zijn voorschriften en geboden na te komen die ik u opleg. Luister dan, Israël, en volbreng ze nauwgezet. Dan zult ge gelukkig zijn en talrijk worden in het land van melk en honing dat de Heer de God van uw vaders u heeft beloofd. Luister, Israël, de Heer is onze God, de Heer alleen! Gij moet de Heer uw God beminnen met heel uw hart, met heel uw ziel en met al uw krachten. De geboden die ik u heden voorschrijf, moet ge in uw hart prenten."

TUSSENZANG *Ps. 18 (17), 2-3a, 3bc-4, 47 en 51ab*

REFR: Heer, U heb ik lief, mijn sterkte zijt Gij, mijn toevlucht, mijn burcht, mijn bevrijder.

Heer, U heb ik lief, mijn sterkte zijt Gij, mijn toevlucht, mijn burcht, mijn bevrijder. Mijn God, de rots waar ik toevlucht vind, mijn schild, mijn behoud en bescherming.

Wanneer ik de Heer aanroep, Hij zij geprezen, den doet geen vijand mij kwaad. Want golven van doodsgevaar sloten mij in, een stortvloed van onheil maakte mij angstig.

De Heer zij geprezen, gezegend mijn rots, verheerlijkt zij God, mijn verlosser. Want Gij hebt uw koning de zege geschonken, uw gunsten bewezen aan uw gezalfde.

TWEEDE LEZING *Hebr., 7, 23-28*

Uit de brief aan de Hebreëën

Broeders en zusters, In het eerste verbond moesten meerderen priester worden omdat de dood hen belet in functie te blijven; maar Jezus' priesterschap is onvergankelijk omdat Hij in eeuwigheid blijft. Daarom is Hij ook in staat hen voor altijd te redden die door zijn tussenkomst God naderen, daar Hij altijd leeft om voor hen te pleiten. Zulk een hogepriester hadden wij ook nodig: een die heilig is, schuldeloos, onbesmet, afgescheiden van de zondaars, hoog verheven boven de hemelen. Hij hoeft ook niet, zoals de

hogepriesters elke dag opnieuw eerst voor zijn eigen zonden offers op te dragen en daarna voor die van het volk, want dit heeft Hij eens voor al gedaan toen Hij zichzelf ten offer bracht. De wet stelt als hogepriester mensen aan, met zwakheid behept; maar de eed die uitgesproken is na de wetgeving wijst de Zoon aan, die volmaakt is in eeuwigheid.

ALLELUIA *Joh., 14, 6*

Ik ben de weg, de waarheid en het leven, zegt de Heer, Niemand komt tot de Vader tenzij door Mij. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 12, 23b-34*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd trad een schriftgeleerde op Jezus toe en legde Hem de vraag voor: "Wat is het allereerste gebod?" Jezus antwoordde: "Het eerste is: Hoor, Israël ! De Heer onze God is de enige Heer. Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, geheel uw ziel, geheel uw verstand en geheel uw kracht. Het tweede is:

Gij zult uw naaste beminnen als uzelf. Er is geen ander gebod voornamer dan die twee." Toen zei de schriftgeleerde tot Hem: "Juist, Meester, terecht hebt Ge gezegd: Hij is de enige, en er bestaat geen andere buiten Hem; en Hem beminnen met heel zijn hart, heel zijn verstand en heel zijn kracht en de naaste beminnen als zichzelf, dat gaat boven alle brand- en slachtoffers." Omdat Jezus zag dat hij wijs gesproken had zei Hij hem: "Gij staat niet ver af van het Koninkrijk Gods." En niemand durfde Hem nog een vraag stellen.

TWEENDERTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *1 Kon., 17, 10-16*

Uit het eerste boek Koningen

In die dagen stond de profeet Elia op en vertrok naar Sarefat. Toen hij bij de stadspoort kwam was daar een weduwe hout aan het sprokkelen. Hij riep tot haar: "Wees zo goed en haal voor mij in uw kruik een beetje water; ik zou graag wat drinker." Toen zij het ging halen riep hij haar na: "Wees zo goed en breng ook een stuk brood mee." Zij antwoordde: "Zowaar de Heer uw God leeft, ik heb geen

brood meer; alleen nog maar een handvol meel in de pot en een beetje olie in de kruik. Ik sprokkel nu wat hout en ga dadelijk naar huis om voor mij en mijn zoon voor het laatst eten klaar te maken; daarna wacht ons de dood." Elia antwoordde: "Vrees niet, ga naar huis en doe wet u van plan bent maar maak van het meel en de olie eerst een broodje voor mij en breng mij dat; voor uzelf en uw zoon kunt u daarna zorgen. Want zo zegt de Heer, de God van Israël: De pot met meel raakt niet leeg en de kruik met olie niet uitgeput totdat de Heer het weer laat regeneren." Toen ging zij heen en deed wet Elia gezegd had en dag aan dag hadden zij te eten, zij en haar gezin. De pot met meel raakte niet leeg en de kruik met olie niet uitgeput naar het woord dat de Heer gesproken had door Elia.

TUSSENZANG Ps. 146 (145), 7, 8-9a, 9bc-10

REFR: De Heer zal ik loven mijn leven lang.

De Heer doet altijd zijn woord gestand, verdrukten verschaft Hij recht. De Heer geeft brood aan wie honger heeft, gevangenen geeft Hij de vrijheid.

De ogen van de blinden opent de Heer, gebrokenen richt Hij weer op. De Heer bemint de rechtvaardigen, de Heer behoedt de ontheemden.

De wensen van hen die Hem eren vervult Hij, Hij hoort hun geroep en komt hen te hulp. De Heer bewaart alwie Hem bemint, maar ieder die kwaad doet verstoot Hij.

TWEEDE LEZING Hebr., 9, 24-28

Uit de brief aan de Hebreeën

Broeders en zusters, Christus is niet het heiligdom binnengegaan dat - door mensenhanden gemaakt - slechts een symbool is van het waarachtige heiligdom; Hij is de hemel zelf binnengegaan om er nu voor onze zaak bij God present te zijn. Ook hoeft Hij zich daar niet telkens opnieuw te offeren, terwijl de hogepriester, jaar in jaar uit het allerheiligste binnengaat, met bloed dat niet het zijne is. Anders had Christus meerdere malen moeten lijden, vanaf het begin van de wereld; maar in feite is Hij slechts eenmaal verschenen, op het hoogtepunt van de geschiedenis om door zijn offer de zonden te delgen. Het is het lot van de mens eenmaal te sterven en daarna komt het oordeel; zo is ook Christus eenmaal

geofferd omdat Hij de zonden van allen op zich had genomen; als Hij een tweede maal verschijnt zal het zijn los van de zonde, om heil te brengen aan allen die naar Hem uitzien.

ALLELUIA *Apok., 2, 10 c*

Wees getrouw tot de dood, zegt de Heer, en Ik zal u de kroon des levens geven. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 12, 38-44 of 41-44*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd gaf Jezus bij zijn onderricht ook deze waarschuwing: "Wacht u voor de schriftgeleerden, die graag in lange gewaden rondlopen, die zich laten groeten op de markt, belust zijn op de voornaamste zetels in de synagogen en op de ereplaatsen bij de maaltijden, maar die de huizen der weduwen opslokken terwijl ze voor de schijn lange gebeden verrichten; over deze mensen zal een strenger vonnis worden uitgesproken." Hij ging tegenover de offerkist zitten

Indien de korte lezing genomen wordt, aldus beginnen:

In die tijd ging Jezus in de tempel tegenover de offerkist zitten..

en keek toe, hoe het volk koperstukken daarin wierp terwijl menige rijke er veel in liet vallen. Er kwam ook een arme weduwe die er twee penningen, ter waarde van een cent in wierp. Hij riep nu zijn leerlingen bij zich en sprak: "Voorwaar, Ik zeg u: die arme weduwe heeft het meest geofferd van allen die iets in de offerkist wierpen; allen wierpen ze er iets in van hun overvloed maar zij offerde van haar armoe al wat ze bezat, alles waar ze van leven moest."

DRIENDERTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING *Dan., 12, 1-3*

Uit de Profeet Daniël

In die tijd zal uw volk worden gered. In die tijd zal de grote vorst Michaël opstaan om de kinderen van uw volk te beschermen. Want het zal den een tijd van nood zijn zoals er eerder nog geen is

geweest sinds er volken zijn. Maar al degenen van uw volk die in het boek staan opgetekend zullen in die tijd worden gered. En velen van hen die slapen in het stof zullen ontwaken, sommigen om eeuwig te leven, anderen om de smaad van een eeuwige schande te ondervinden. Dan zullen de wijzen stralen als de glans van het uitspansel en degenen die de mensen tot gerechtigheid hebben gebracht zullen schitteren als de sterren voor eeuwig en immer.

TUSSENZANG Ps. 16 (15), 5 en 8, 9-10, 11

REFR: Behoed mij, God, tot U neem ik mijn toevlucht.

De Heer is mijn erfdeel, mijn dronk uit de beker, Hij heeft mijn lot in zijn hand. Steeds houd ik mijn ogen gericht op de Heer, Ik val niet, want Hij staat naast mij.

Daarom ben ik vrolijk en blij van geest, daarom kan ik rustig gaan slapen. Mijn ziel laat Gij niet aan het dodenrijk over, Gij levert uw dienaar niet uit aan het graf.

Gij zult mij de weg van het leven wijzen om heel mijn vreugde te vinden bij U, bestendig geluk aan uw zijde.

TWEEDE LEZING Hebr., 10, 11-14. 18

Uit de brief aan de Hebreëën

Broeders en zusters, ledere priester verricht dagelijks staande de dienst en draagt telkens weer dezelfde offers op die nooit zonden kunnen wegnemen. Christus daarentegen is voor altijd gezeten aan de rechterhand van God na een enkel offer voor de zonden te hebben gebracht, en Hij wacht nog slechts op het ogenblik dat zijn vijanden worden gemaakt tot een voetbank voor zijn voeten. Want door een offer heeft Hij voor altijd hen die zich laten heiligen tot volmaaktheid gebracht. En waar de zonden en ongerechtigheden vergeven zijn is geen zoenoffer meer nodig.

ALLELUIA Mt., 24, 42 en 44

Weest dus waakzaam, Want gij weet niet op welk uur de Mensenzoon komt. Alleluia.

EVANGELIE Mc., 13, 24-32

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: "Maar na die verschrikkingen in die dagen zal de zon verduisteren en de maan zal geen licht meer geven; de sterren zullen van de hemel vallen en de hemelse heerscharen zullen in verwarring geraken. Dan zullen zij de Mensenzoon zien komen op de wolken met grote macht en heerlijkheid. Dan zal Hij zijn engelen uitzenden om zijn uitverkorenen te verzamelen uit de vier windstreken, van het einde der aarde tot het einde des hemels. Trekt uit de vergelijking met de vijgeboom deze les: Wanneer zijn twijgen al zacht worden en beginnen uit te botten, weet ge dat de zomer in aantocht is. Zo ook, wanneer gij al deze dingen ziet, weet dan dat het einde nabij is, ja voor de deur staat. Voorwaar, Ik zeg u: dit geslacht zal niet voorbijgaan totdat dit alles gebeurd is. Hemel en aarde zullen voorbijgaan maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan. Van die dag of dat uur weet niemand af, zelfs niet de engelen in de hemel, zelfs niet de Zoon, maar de Vader alleen."

CHRISTUS, KONING VAN HET HEELAL

EERSTE LEZING *Dan., 7, 13-14*

Uit de Profeet Daniël

In die tijd nam Daniël het woord en zei: "In mijn nachtelijk visioen zag ik met de wolken des hemels iemand aankomen die op een mens geleek. Hij ging naar de Hoogbejaarde en werd voor hem geleid. Toen werd hem heerschappij gegeven, luister en koninklijke macht; alle volken, stammen en talen brachten hem hun hulde. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij die nooit vergaat, zijn koninkrijk gaat nooit ten gronde."

TUSSENZANG *Ps. 93 (92), 1ab, 1c-2, 5*

REFR: De Heer is koning, met luister omkleed.

De Heer is koning, met luister omkleed, met macht heeft de Heer zich omgord. Zo vast als de aarde, onwankelbaar, zo vast staat uw troon door de eeuwen.

De golven rijzen steeds hoger, Heer, de golven met dreunend geweld. Maar machtiger dan het geraas van de golven, is de macht van de Heer daarboven.

Betrouwbaar is alles wat Gij betuigt, uw huis zij heilig in lengte van dagen.

TWEEDE LEZING *Apok., 1, 5-8*

Uit de openbaring van de heilige apostel Johannes

Broeders en zusters, Genade zij u van Jezus Christus, de getrouwe getuige, de eerstgeborene van de doden en de vorst van de koningen der aarde. Aan Hem die ons liefheeft en die ons van de zonden heeft verlost door zijn bloed, die ons gemaakt heeft tot een koninkrijk van priesters voor zijn God en Vader, - Hem zij de heerlijkheid en de macht in de eeuwen der eeuwen! Amen. Zie, Hij komt met de wolken en elk oog zal Hem aanschouwen, ook zij die Hem doorstoken hebben; en alle stammen der aarde zullen over Hem weklagen. Ja, Amen! Ik ben de Alfa en de Omega, - zegt God de Heer - Hij die is en die was en die komt, de Albeheerser."

ALLELUIA *Mc., 11, 10*

Gezegend de Komende in de naam des Heren; Geprezen het komend Koninkrijk van onze vader David. Alleluia.

EVANGELIE *Joh., 18, 33b-37*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd riep Pilatus Jezus bij zich en zei tot Hem: "Zijt gij de koning der Joden?" Jezus antwoordde hem: "Zegt gij dit uit uzelf of hebben anderen u over Mij gesproken?" Pilatus gaf ten antwoord: "Ben ik soms een Jood? "Uw eigen volk en de hogepriesters hebben U aan mij overgeleverd. Wat hebt Gij gedaan?" Jezus antwoordde: "Mijn koningschap is niet van deze wereld. Zou mijn koningschap van deze wereld zijn dan zouden mijn dienaars er wel voor gestreden hebben dat Ik niet aan de Joden werd uitgeleverd. Mijn koningschap is evenwel niet van hier." Pilatus hernam: "Gij zijt dus toch koning?" Jezus antwoordde: "Ja, koning ben Ik. Hiertoe werd Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen om getuigenis af te leggen van de waarheid. "Alwie uit de waarheid is luistert naar mijn stem."

GEDAANTEVERANDERING VAN DE HEER 6 AUGUSTUS

EERSTE LEZING *Dan., 7, 9-10. 13-14*

Uit de Profeet Daniël

In mijn visioen zag ik dat er tronen werden geplaatst en een hoogbejaarde zich neerzetten. Zijn gewaad was wit als sneeuw en zijn hoofdhaar blank als wol. Zijn troon bestond uit vlammen, de wielen ervan uit laaiend vuur. Een stroom van vuur welde op en vloeide voor hem uit. Duizendmaal duizenden dienden hem en tienduizendmaal tienduizenden stonden voor hem. Het gerechtshof zette zich neer en de boeken werden geopend. In mijn nachtelijk visioen zag ik met de wolken des hemels iemand aankomen die op een mens geleek. Hij ging naar de hoogbejaarde en werd voor hem geleid. Toen werd hem heerschappij gegeven, luister en koninklijke macht; alle volken, stammen en talen brachten hem hun hulde. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij die nooit vergaat, zijn koninkrijk gaat nooit ten gronde.

TUSSENZANG *Ps. 97 (96), 1-2, 5-6, 9*

REFR: De Heer is koning: heel de aarde staat onder zijn macht.

De Heer is koning, de aarde mag juichen, blij zijn de landen rondom de zee. Donkere wolken vormen zijn lijfwacht, recht en gerechtigheid dragen zijn troon.

Bergen smelten als was voor de Heer, de Heerser van heel de wereld. De hemel verkondigt zijn heiligheid en alle volken aanschouwen zijn glorie.

De steden van Juda jubelen luid om a! wat Gij, Heer, hebt verordend.

TWEEDE LEZING *2 Petr., 1, 16-19*

Uit de tweede brief van de heilige apostel Petrus

Dierbaren, Toen wij u de macht en de komst van onze Heer Jezus Christus verkondigden, beriepen wij ons niet op vernuftig bedachte mythen maar wij spraken als ooggetuigen van zijn luister. Want Hij heeft van God de Vader eer en verheerlijking ontvangen toen door de verheven Majesteit dit woord tot Hem gericht werd: Deze is mijn

geliefde Zoon in wie Ik mijn welbehagen heb." En deze stem hebben wijzelf uit de hemel horen klinken toen wij met Hem waren op de heilige berg. Hierdoor kreeg voor ons het woord van de profeten nog meer gezag.

ALLELUIA *Mt., 17, 5c*

Dit is mijn Zoon, de Welbeminde, in wie Ik mijn behagen heb gesteld; luistert naar Hem. Alleluia.

EVANGELIE *Mc., 9, 2-10*

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd nam Jezus Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en bracht hen boven op een hoge berg waar zij geheel alleen waren. Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd: Zijn kleed werd glanzend en zo wit als geen volder ter wereld maken kan. Elia verscheen hun samen met Mozes en zij onderhielden zich met Jezus. Petrus nam het woord en zei tot Jezus: Rabbi, het is goed dat wij hier zijn. Laten we drie tenten bouwen, een voor U, een voor Mozes en een voor Elia." Hij wist niet goed wat hij zei, want ze waren geheel verbluft. Een wolk kwam hen overschaduwen en uit die wolk klonk een stem: Dit is mijn Zoon, de Welbeminde, luistert naar Hem." Toen ze rondkeken, zagen ze plotseling niemand anders bij hen dan alleen Jezus. Onder het afdalen van de berg verbood Jezus hun aan iemand te vertellen wat ze gezien hadden, voordat de Mensenzoon uit de doden zou zijn opgestaan. Zij hielden het inderdaad voor zich, al vroegen zij zich onder elkaar af wat dat opstaan uit de doden mocht betekenen.